١

(تصوف) مفاتيح الغيوب

(٨٠٧٥)

HACI MAHMUD EFENDI
E[illegible]KT Ş
Vakıf Kütüphanesi

T.C. Süleymaniye Kütüphanesi Müdürlüğü 1923

3111

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 3111
Eski Kayıt No:

الف ابدال

حکیم محمود الهمدانی

تفسیر فی عرف النفوس

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل الانسان الكامل اهل الملك . والملكوت
. ونور قلوب السالكين بتجلاى فيض الجبروت . واتصل
ذات العارفين بلمعات جمال اللاهوت . اللهم صل على محمد
سيد الكونين . ومهدى الثقلين . وعلى آله الطاهرين .
وصحبه الراشدين . وسلم تسليماً كثيراً الى يوم الدين .
برحمتك يا ارحم الراحمين . اما بعد معلوم اوله كه بو كتاب
بيك يتمش ايكى سنه سى اوائل شهر محرم الحرامنده مدينة
المسلمين حفظ الله تعالى من الآفات والبليات ده اول
بلدهٔ شريفه نك عزيزانك التماسلريله ترتيب اولنوب
اسمنه تفسير من عرف النفوس ديلدى تا كه عدول
ازمنهٔ ايام باخبار لسان صادقان انام وعالمان
ذو الاحترامه يادكار اوله زيرا انلرك لمعات انوار ربانى
اولان اذكار انفاس متبركه لريله بو ضعيف همدانى
اعنى حكيم محمود همدانى المشهور بالف ابدال ومخلص

بونى عجمىٔ سرچشمهٔ حيات جاودانى اولان فيوضات تجلاى
لقاى بانقاى دو جهانى يه ملحق ايليه لر و بو كتاب حضرت
محقق اكبر شيخ محمود چوسترى قدس روحه العزيزك
مرآت المحققين ومن عرف وجوان السائرين وفياض
عالم وعالميان اولان حضرت عزيز اكبر اعظم اكرم شمس
الاشماس وقمر الاقمار ونور الانوار المحققين متبحرين
شمس الدين محمود كيلانى المشهور بخان لبين قدس
سره المعينك مصباح الارواح الاصول اولان مفاتيح
الغيوب آدلو كتابلرينك بعضى متنى اوزرينه شرح وشرحك
اوزرينه تفسير باهر دخى واقل كم بضاعه نك اكثر تصنيفى
كشفيانينك اوزرينه مرجح وظاهر اولمغله ذكر اولنان كتابك
معانىٔ اول وآخر وظاهر وباطنى وبياض وسوادى هويدا
اولمشدر كه هدايت حضرت ربوبيت معين اولان
هر طالب صادق وعزيز موافق اولاً ذكر اولنان درت
كتابى وثانياً بو تفسيرى مطالعه ايلدكده بو ضعيف فياض
على الاطلاقدن نه درجه فيوضات كشفانى وانوارات
ربانى لايح ولامع اولديغنى اكلار وبيلور و بو كتابك
اول عزيزلرك كفتار دربار كوهرنثارلريله مشرف
اولمنه سبب اولاً اول عزيزلرك آفاقك انفسه مطابقتى

حقنده اولان کلاملرینی یازمق لازم کلدی بو کتابک
تکمیل اولماسی وایکنجی بو کتابک اول عزیزلرک نطق اشرفیله
تشرف ایتمسی واوچنجی آنلرک کلام شریف افصح واملحلری
بغایت مجوز اولمغله معانیسنک خاصه سنه هر بر طالب
راه حقک وبعضاً دخی خواصک ادراکی وصول بولماسی
ودردنجی بو کتاب آنلرک ارواح وانفاس متبرکه لری
برکتیله تمام ومحبوب قلوب انام اولمسی اولوب حتی
بو تفسیر کتاب مفاتیح الغیوب ایله بدأ اولندی وکتاب
جواز السائرین ایله اتمام قلندی وبالله التوفیق والتکلان

مقدمهٔ کتاب معلوم اوله که حضرت علی ابن ابی طالب کرم
الله وجهه من عرف نفسه فقد عرف ربه بیورمشدر من عرف
الکائنات فقد عرف ربه ودخی من عرف الجماد والنبات
والحیوان والعرش والکرسی والملائکه فقد عرف ربه
بیورمامشدر اگرچه بو مذکوراتده اسرار عظیم وآیات کریم
نهایتسزدر اما بو کلمه ده اشارت حضرت امیر اولدر که
هر برکسنه یه که معرفت نفس حاصل اوله البته سنریهم آیاتنا
فی الآفاق وفی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق من
امر ربهم و وفی الارض آیات للموقنین وفی انفسهم
افلا تبصرون مؤدالرنجه بو مجموعی بیلمش اولور پس هر کس

که بو جهانده سرحد عقل وکماله یتشه یعنی بالغ اوله اکا
معرفت نفس تحصیل ایتمک یعنی نفسنی بیلوب بعده
انین ربیسنی بیلمک لازم ولابد اولور واکر معرفت
نفس حاصل اولور ایسه معرفت واجب الوجوده قدم
عزیمت ایدوب حتی ایکی جهانده نجات بولوب بقای
جاودانی یه واصل اولور بر وجه محرر حضرت علی کرم الله
وجهه نک کلام شریفلرینه نظراً بر کمسه اول کندی نفسنی
بیلور ایسه آندن صکره کندوسنه کندی ربیسنک معرفتنی
تحقیق ایتمکلک حاصل اولور ودخی احادیث شریفه ده
کلمشدر که علم ایکی در العلم علمان علم الابدان ثم علم الادیان
پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک قول
شریفلری اوزره **اول** علم بدن تحصیل ایلمک لازم کلور
واول علم بدن دخی کندی بدننی بلمکدر و **ثانیا** علم دین
اگر سن کندی وجودکده مضمر ومخفی اولان حالات
وعلامات بیناته واقف اولمز ایسک آنک صحتی سنک
اوزرینه معلوم اوله مز چونکه علم دینی تحصیل ایدرسک
تحقیقه واصل اولورسین بوندن طولایی اول برنسنه که
سنک وجودنده موجوددر هنوز سن اول نسنه‌یی
بولمامشسین پس برنسنه که خارجده وجودی اوله

انی بولور وبیلورسین وتحقیقه یتشیرسین وانک صحتی
که یقین در ریب وخیال وظن ووهم سز یتشیرسک
آیهٔ لترون الجحیم سنک حقکده وارد اولمامش اولورشته
اهل معنی نک کمالی بودر واکر بو کمالی بولور ایسک انجق
بولورسین شول سببله که علمک حد کمالی یقین در ویقین
دخی بر معرفتدر که اول مقامه خیال ووهم وکمان
داخل اولهمز وبو معنی شید وکید وعیارلق ایله که خدع
شیطان وشیوهٔ اهل نیران در میسر اولمز الا استدلال
وبرهان تمام ایله حاصل اولور پس طالب صادق معتقده
واجب اولان اولدر که طلب العلم فریضة علی کل مسلم
ومسلمة کلمه‌سیله کمر طالبانه میان جانه بسته وقدم صادقانه
سلک سلوکه پیوسته وریشهٔ نخل حب دنیوی که مانع
راه حقدر حدیقهٔ نفسدن شکسته ایدرک اول
امر وحالده ترک الدنیا رأس کل عبادة وحب الدنیا
رأس کل خطیئة مؤداسنجه دنیایی ترک ایدوب ومرشد
کامل طلبنده اوله واکر مرشد کاملی بولور ایسه اول مرشد
کامل آنی کندو بولدیغی هدایت یقینی که من عرفدر واصل
ایدر لولا المربی ما عرفت ربی کلمه‌سیله که حتی مربی اولمینجه
هیچ کمسه معرفت ربه یتشمکه قادر اولمز واول مرشد

ومربی

ومربی کامل که اهل رشددر بو امره شول بر شخص قادر اوله بیلور
که زیور علم شریعت مصطفوی صلی الله علیه وسلم ایله
مزین وآراسته وخلعت طریقت مرتضوی کرم الله وجهه
ایله پیراسته وحلهٔ علم حقیقت ایله منور ووابسته
وریاض روضهٔ معرفت ایله مزین ومجلی اولوب بو مرتبه
پیوسته اولمش اوله که اشته معراج مؤمن حقیقی وعین
الیقین بودر حتی بو یقین جهتیله یقین عقباده دخی
مضطر اولمز یعنی بونلری بیلدیکی کبی علم آخرتی دخی رعنا
بیلور وبر طالب صادق دخی بو اوصاف ایله متصف اولان
مرشد کاملک تراب اقدامنی که کحل الجواهر اولدر حدقهٔ
بینایسنه چکر وطوق غلامیتی بنده لرکبی جان قولاغنه طاقر
وکندوسنی میت غساله تسلیم اولندیغی کبی اول مرشد کاملک
امرینه مسلم ایدوب موتوا قبل ان تموتوا امر شریفنی کندو
نفسنه واجب قیلر ایسه دولت ابدیه وسعادت سرمدیه
یتشیر زیرا بر کمسه که موت ارادی ایله اولمز ایسه بقای جاودانیه
واصل اولمز والسلام علی من اتبع الهدی واکر طالب
سالکه بو مثللو مرشد کامل وهادی واصلک خدمتی میسر
اولمز ایسه کرکدر اولا کندوسنی هادیان شرع شریف
خدمتیله مشرف ایدوب حتی علم مدارس تحصیلنده کندوسنی

برمرتبه یه یتشدیره که اول معانیء لطیفه نک جاهدلری
انک عندنده تسلیم ورضاسنه قیام وتعظیم ایده لر ودخی
برکسنه صوفی کبی مناهیاتدن که شیاطین صفتلو اولنلرک
افعالیدر مجرّد اولور ولسان صدق ایله الحمد لله رب
العالمین دیر وسالکان بقاع وخاک نشینان خانقاه
فقراکه انلر طریق حقه کیدن عابدان صالح طینت وصادقان
منقی شیمتدر بونلرک مسلکنه منسلک اولوب وآنلرک
خواصنی خاصه جان ورموزات واشارات صوفیهء اهل
صفالی اذعان ایدوب باب الابواب حقیقتنک مفتاحنی
اله آلوب لمعات نور معرفت ربانیه دن برلمعه یه یقین حاصل
ایدوب قلب المؤمن بیت الله مؤداسنجه بیت الله اولان
قلبنی ایمان یقین قندیلیله نورلندیررایسه اول وقت
معلوم اولورکه هادی راه حقیقت اولان ذات شریف
علوم اربعه ایله مشرف اولمش اولور وخلعت ولقد کرّمنا
بنی آدم رتبه سنه لایق وسزا اولوب تبارک الله احسن
الخالقین وجوه زینتنه بنشوب قلبنک قندیللرینی نور ایمان
ویقین ایله منور ایتمش اولور واول کمسنه بو مقوله ذات
عالی قدرک آیاقلرینک طپراغنی که کحل الجواهر اولدر صدق
واخلاص ایله کوزینک ببکنه چکرسه وادیء امن وامانده

بولنمش اولور والله الهادی وهو یهدی السبیل معلوم اولاکه
مقام هدایت یقین شول برطالب صادق ومعتقده
میسر اولورکه شول صفتلر ایله متصف اوله واول
صفتنک اوّلی ارادة الله اولوب وارادة الله دخی توبه در
که توبوا الی الله جمیعاً ایها المؤمنون لعلکم تفلحون موجبنجه
امر فرضدر وعلامت توبه دخی اوچ شیدر اوّل نهی
منکردن اولان شیطان صفتلو دنیوی دونانک افعال
نامحموده لرینک جمله سندن کچمک و ۲ اصلا بن شویله
ایتدم بویله قیلدم دیه رک کندو افعالندن بحث وحکایه
ایتمامک ۳ اولدرکه مدت عمرینی نفسنی بیلمکه سعی وعبادت
وذکر الله ایدرک آلاء اللهی تفکر ایلمکه جهد ومعرفت الله
تحصیل ایتمکه کوشش ایلمک ایله تجرد رالسه تائب مفلح
اولوب حتی نهی نفس اماره ولوامه ایتمش ونهی النفس
عن الهوی فان الجنة هی المأوی امر شریفی کندو حقنده
صادق اولمش اولور وایکنجی صفت ارادات ومراداتندن
کلیا چکوب کندوسنی میت ام غساله مسلم اولدیغی
کبی مرشد کاملک امرینه تسلیم ایدوب آنک اخلاقیله
متخلق واوصافیله متصف اولوب الحاصل کندو نفسی
مرادات وارادهسنی استهلاک ایدوب اول مرادات

وارادات مهلکه نک یرینه مرشد بنک امر واراده سنی
قبول کندوسنده مرشدک اراده سندن غیری اراده
بولنمیه وبو حالده طالب معتقد حالات نفس مطمئنه یه که راضیه
ومرضیه اولده لایق اولمش اولور وصراط مستقیم دخی
بودرکه طالبی لمعات انوار لقای ربانی وبقای جاودانی
ده جهانی یتشدیرر والسلام البته البته بودر بوندن غیری
یوقدر اما بو مقاماتی عالم اولور وفعل وعمله کتورر ایسه
حضرت رسالت پناه محمدی صلی الله علیه وسلمک لا یکون
المرء عالما حتی یکون بعلمه عاملاً بیوردیغی انک حقنده
صادق اولور پس بوندنصکره طالبک درک واذعان
ایده جکی رتبه ده اولان کلامک سرینی اشارت واحوالات
نفسدن بر نمونه کوسترمکه آغاز ومباشرت ایندم که طالبلره
هدایت یقینی وعلم حقیقی یه بر مقدمه اوله وبو کتابی درت
اصل وبرقاج مقدمه وخاتمه اوزره ترتیب وتألیف ایلدم

اصل از مقدمهٔ اول در معرفت اصول النفس بقول الحق وحجة المطلق

معلوم اوله که حکمای سره وغیری نفس جوهر
هباوی واصل قوانی وجوهر اولی ونقطهٔ موهومه وبونلرک
غیرلرینی دخی دیدیلر اگر بونلرک اقوالنی تفسیر ایتمک لازم
کلسه که نفسی چوق نسنه یه تشبیه ایتمشلردر سوز اوزار

ومقصود کیرو قالور وبو مختصر تطویل کلام ایله ختم اولور بویله
اولمه دن ایسه خیر الکلام ماقل ودل موجبنجه نفسک
حدی نه ایسه آنی بیان وعیان ایده لم بو تقدیرجه نفس ۴
شقه دن خالی دکلدر ۱ اماره ۲ لوامه ۳ ملهمه ۴ مطمئنه در
معلوم اوله که امارهنک ایکی صفتی واردر بری رحمانیدر و
ایکنجی سی شیطانیدر صفت رحمانی اولدرکه نار جذبات
اشتیاق لقای بابقای حضرت رحمان طالب صادقک
قلبنه طلوع ایدر وسررشتهٔ صراط مستقیم که هدایت ربانی
وقانون انبیا واولیا الله اولدر وآنلرک دست ارادتنه تحویل
ومفوض اولنمشدر وآنلر دخی بو امری مرشد کامله سپارش
ایتملریله انلرک قلبلرینی دخی انوار لمعات جمال ربانی ومصباح
ایمان یقینی ایله منور ایلمشلردر که بو کانار الله الموقدت التی
تطلع علی الافئده حجت مطلق وشاهد بر حقدر بو فی دی
اوزره امارهنک ایکنجی مرتبه سنه امارهٔ نفس شیطانی دیرلر
بو دخی بد ایش ایشلتمک وبد سوز سویلتمکدن خالی دکلدر
وبو افعال افعال خبیثهٔ شنیعهٔ نامحموده در وبو افعالدن
بشقه بر افعال ایشلتمکه قادر اولمز وبو افعال ناپسندیده
باشی تکبر و حقد و حسد و غضب و شهوت و بخل و آز
و کذب و غیبت و بهتاندر وبونلر ام الفساد وعصیان

وداخل وسواس شیطان وباعث نار نیران در وبو صفاته
شاهد اوله الخناس الذی یوسوس فی صدور الناس
نازل اولمشدر وقتی که برکمسنه بو صفتلردن برینی کندی
وجودنده کورر وبولور ایسه اهل ضالین دن اولور ونه
وقته قدر کندوسنی بو حال اوزره کورر ایسه معلومی
اولسونکه شیطان علیه اللعنه کندو صورتده وهیئتده تشخص
وتعین وتمثل ایتمش وبو حالده کندوسنی شیطان صورتنده
کورمش اولور العیاذ بالله آمر سوء فحشادر وان النفس
لاماره بالسوء بوکا دلیل قاطعدر **شقه دوم** نفوس اربعه دن
ایکنجیسی لوامه در وبو دخی ایکی صفتله ترتیب اولنمشدر
وبو ایکی صفتدن بری جنت وبری ناره دلالت ایدر
نیتکم فرقان مجیدده لا اقسم بیوم القیمة ولا اقسم بالنفس
اللوامة نازل اولمشدر بو آیۀ کریمه ده اسرار عظیم واردر نزول
جهتنکه نیچون یوم قیامته قسم ایلمدیده نفس لوامه یه
قسم ایلدی ویا نیچون یوم قیامت ایله نفس لوامه یی
ذکر ایتمشدر ده سائر نفسلری یاد وتذکیر ایتمامشدر
بو اسراری هادی اهل یقین محمود شمس الدین جواهر الاسرار
نام کتابنده احسن وجوه ایله کشف وبیان ایلمشدر
اما اهل جنته دلیل اولان صفت روحانیتدرکه تهلیل

وتسبیح وتذکر وتفکر وتدبر فی آلاء الله دن غیر خالی اولهرق
هوا وهوس وطول امل وحرص وشنید وکید وریا وغیریلردن
کچمش وهوای نفس شیطانی یی مذکوراتیله برابر صفت
ثانی اولان نفس مطمئنه یه تابع ایتمش وتائب مفلح اولمشدر
اشته برکمسنه نک افعالی بو قانون وعادت اوزره اولورسه
اهل جهنمدن اولوب دائما هوای نفسی آرزوسیله سرکردان
اولهرق نفسنه ملامت ایتمش اولور زیرا لوامه لومدندر
ولوم دخی بمعنی برکمسنه یه یا اجتناب ویاخود اکتساب
جهتندن ملامت ایتمکدر وآیۀ ونهی النفس عن الهوی
فان الجنة هی المأوی بو دلیل ایله نازل اولمشدر **شقه ثالث**
نفوس مذکوره دن اوچنجیسی نفس ملهمه در واول دخی
موجوداتک وعلی الخصوص نوع انسانینک بدنلرنده ایکی
صفتله موصوف اولوب صفتین مذکورتیندن بری تقوی
وطهارت وذهن وذکا والهامدر وبری فالهمها فجورها
وتقویها مدلولنجه ناپاکی وفسق وفجور وغیرهم در پس
برکمسنه طوغریلق ویاکلق صفتلرینی کندوسنه عادت
وصنعت ایدرسه ان الله یحب المطهرین موجبنجه انبیا
واولیاء الله دن اولور علیهم السلام **شقه چهارم** نفس
مطمئنه درکه دائما اطمینانی حقده در وحضور اللهه ثابت

و لاحق اولور بنکم یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک
راضية مرضية بیورلمشدر و راضیه و مرضیه ایکی ملکدر
نه کوزل و مبارک ذاتدرکه ملائکه یه مخصوص اولان نفس
مطمئنه ده بولنه و بو نفس ۷ صفت ایله موصوفدر بری راضیه
و ۲ مرضیه و ۷ اطمینان حقدرکه اکا مرتبهٔ ملک دیرلر
و بو مرتبه نک اهلی علی الاتصال بر حال ایله موصوفدرکه جمیع
حالات و صفات محموده اول حالده مندرج و مسطوردر و اول
حال کل شیء یرجع الی اصله مؤداسنجه صفت الوهیته راجع
اولدیغی وارستهٔ قید و سطور اولوب مع هذا بر کمسنه بو
حالته لایق اولمش اولسه معرفة الله و ذکر الله و شفقت و مرحمت
علی خلق الله و حلم و صبر و تمکین و صاحب بصیرت و مروت و
کرم و بونلرک غیری صفتلر ایله که بالاده بیان اولنمشدر
موصوف اولمش اولور و بو معانینک منتهای کمالی صفت
حقیت ایله متصف اولمق ایله اولور که تخلقوا باخلاق الله
و اتصفوا بصفاته بو صفاتک حقنده نازل اولمشدر سالکک
حد کمال مطلوبیغی و طالبک توجهه ارشاد اولنه جغی
و شیخلک و مرشدلک و انتهای منتهالق و مقصد
اقصالغی بو فحاویده مندرج و مندمجدر حتی بیلنور البته
البته اگر بر کمسنه بو حالته یتشمامش اولسه معرفة الله دن

دم ادرمق اکانه فائده ویرر الکذاب عدو الله والسلام

اصل ثانی از مقدمهٔ ثانی در بیان مجتمع گشتن نفوس مذکوره و مراتب ایشان در هر مرتبه چونکه آیات قدیم
و احادیث شریف دلائلیله نفس درت اولوب اماره
و لوامه و ملهمه و مطمئنه ایدوکنی و جمیع احوالات بو درت
حالاتده محو و مضمحل و منطمس اولدیغنی بیلدک و دخی
معلوم اوله که اماره آتش و لوامه یل و ملهمه طپراق و مطمئنه
صو در و بونلر دخی علت مادیٔ موجوداتدر زیرا بو ۳
علت اولمینجه اشیای موجوده دن هیچ برشی سرحد
وجوده واصل اولهمز بو جهتله اول علت فاعلی اولان
ذات واجب الوجود جله الاعلی لازمدر زیرا مجموع اشیا
اول ذاته محتاج اولوب اول برشیئه محتاج اولمیوب حتی
بو صفته مالک اولان فاعل کائنات و پروردگار موجودات
اولان ذات اولمش اوله جغی اظهر آشکاردر جل جلاله و عظم
شانه و ۲ علت مادیٔ موجوداتدر و بالاده بیان اولندیغی
وجهله حضرت ذات بحت دیلدیکه کندوسنی کندی کنه
غیب هویتندن آشکار ایده کنت کنزاً مخفیا فاحببت
ان اعرف فخلقت الخلق حکمی و کن امری ایله اشیایی کتم
عدمدن صحرای وجوده کتوردی و ابن عباس رضی الله عنه

روایت ایدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم لما اراد الله
ان یخلق هذا العالم خلق جوهراً فنظر الیه بنظر الهیبة فذابه
فصار نصفین من هیبة الرحمن نصفه نار ونصفه ماء
واجری النار علی الماء وصعد منه دخان فخلق من ذلک
الدخان السموات وخلق من زبده الارض بیورمشدر پس
بو حدیث شریفدن معلوم اولدیکه اول اشیا دره بیضا
اولوب الله تعالی جل جلاله اکا بر نظر ایدوب اول نظرک
هیبتندن اول جوهر صو اولدی واول جوهرک بر لمعه سی
دخی آتش اولوب انک کوپوکی بربرینه ملاصق وملاحق اولمق
ملابسه سیله طپراق اولدی واول جوهرک بخارندن یل
اولمشدرکه سموات دخی اول بخاردن اشکار وبعده اولنمشدر
پس بو دلیل ایله عناصر اربعه مادۀ موجودات اولوب اشیا
دخی اول ماده دن موجود اولمش اولور وسیم علت صوریه
که فاعل مختاردر اولدر وهر نه صورتک ایجادنی اراده ایدرسه
آنی پیدا ایدر بونلر خود معلومدر وبو حاله نظراً بو اشیا
ممکن الوجوددر اکر ممتنع الوجود اولمق لازم کلسه وجودی
اولمامق لازم کلور باری تعالی وتقدس حضرتلرینک
وجودی کبی ۴ علت غائی موجوداتدرکه اولدخی معرفت
الله در پس موجودات وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون

ای لیعرفون دلالتیله موجودات باری تعالینک معرفتنی
تحصیل ایتمک ایچون خلق اولنمشدر وآیت مذکوره ایله
کنت کنزاً مخفیاً فاحببت ان اعرف حدیثی معناینده
بردر وختم معرفة الله ومرتبۀ کمال معراج حقیقی سید
ابرار واشرف اخیار محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه
مخصوص اولدیکه لولاک لما خلقت الافلاک آنلرک ان شان
شریفلرنده نازل وشاهد اولمشدر چونکه بو مقدمه دخی
آیات واحادیث شریفه دلالتیله ثابت اولدی پس معلوم
اولدیکه بدن انسانیه وغیریده بولنان نفوس اربعه ذکر
اولنان طپراق وصو ویل وآتشدن ترکیب اولنمشدر وبودخی
عناصردن هر برینک ۲ حالتی اولمق لازم کلور شویله که
طپراق صغوق وقورودر انک ۲ حالتی اولوب بری مائل
مرکزدرکه اول قورولقدر وایکنجیسی مائل محیطدرکه اولدخی
یاشلقدر و آب صغوق ویاشدر بونک دخی صغوقلغی
مرکزی ویاشلغی مائل محیطیدر و باد صیجاق ویاشدر
بونک دخی یاشلغی مرکزی وصیجاقلغی مائل محیطیدر و آتش
صیجاق وقورودر وبونک صیجاقلغی مرکزی وقورولغی
مائل محیطیدر سؤال طبع ندر ومزاج دینلان دخی ندر
جواب طبیعت دردر ومزاج دخی سکزدر چونکه

آتشك طبعی صیجاق وبادك طبعی تازه وآبك طبعی صوغوق
وخاكك طبعی قوری در كه بو صیجاق ویاش وصوغوق وقوری‌لغه
درت طبیعت دیرلر شول نسبله كه بونلر عناصر اربعه‌نك
مركزلریدر وبونلرك تأثیر ایده‌سی اكلری اولدیغی كبی بربرلرینه
افراط وتفریط واعتدالده موافقت ومخالفت ایدرلر ودخی
مزاج دینلان ۸ در مزاج لغتده قاتشمغه دیرلر واصطلاح
حكما ومحققینده بر طبیعت بر طبیعت اوزرینه مؤثر اولمقلقدر
چونكه بری غالب وبری مغلوب اولور وبونلرك مابینلرندن
بر خاصیت حاصل اولور كه نه غالب ونه مغلوب قالور
اما غالبه طبع ومغلوبه مزاج اول وخاصیت معتدله‌یه مزاج
ثانی دینلور ویاخود هر ایكی طبیعت بربرینه برابر اولدیغی
حالده بینلرندن حاصل اولان اعتداله مزاج ثانی دیرلر و
آتشك طبعی صیجاق ومزاجی قوری وصیجاقلغی قوری‌لغنه
غالبدر واگر قوری‌لغی غالب اولیدی ثقیل اولور ایدی
زیرا آتش غایت خفیفدر پس آتشده اولان قوری‌لق
آتشك غایت حرارتندندر كه بالآخره یاشلق پیدا ایدر
زیرا مزاجی ۱ در بو حالده صیجاقلق ایله قوری‌لغی بربرینه مخلوط
اولدقلرندن آنلردن ۲ لك حاصل اولدیغی مثللو بوندن
هیچ بری دخی قالمامشدر وباد دخی صیجاق ویاشدر كه

رطوبت

رطوبت یعنی یاشلق آنك مركزی اولدیغی كبی طبعی دخی
اولور وآنده اولان حرارت دخی آنی اضافتله خفیف ایتمشدر
ودخی مزاجی ۱ در بو ایكینك مابینندن حاصل اولان ایله ۲
اولمشدر دبو ۲ مزاج باد ۲ مزاج آتش ایله ۴ اولور و
آب صوغوق ویاشدر وآنك مركزی صوغوق اولدیغی كبی
طبعی دخی اویله‌در ویاشلق دخی صوغوقلغك غایتندن
حاصل اولمشدر بونك دخی مزاجی ۱ در لكن بونلرك مابینلری
بربرینه ملاصق وملاحق اولمدیه ۲ اولدی وآبه دخی اضافتی
نسبله ثقیل دینلور و خاكك طبعی ومركزی قوریدر
وآتشك صیجاقلغی نسبله خفیف مطلق اولدیغی مثللو
طپراق دخی قوری‌لغی جهتیله ثقیل مطلق اولوب یبسكده
صوغوقلغی مزاج اولدیغنه بناءً آنده جهت انحلال ایجادی واسطه‌سی
نه صوغوقلق پیدا وغایت صوغوقلقدن یاشلق حاصل وهویدا
اولدیغی كبی غایت یاشلقدن دخی صیجاقلق وبالعكس صیجاقلقدن
قوری‌لق وقوری‌لقدن صوغوقلق آشكار اولمش وصوغوقلق
ایله قوری‌لق مابینندن حاصل اولان خاصه معتدله دخی ۲
مزاج ایدوكی دركار بولنمش واشته درت طبیعت وسكز
مزاجك بیانی تمام اولدی اما شویله كه حكمای سلف
وغیریدن هیچ بریسی بو حاله دكین بو بیانی بوندن روشن

عیان ایتمامش و سلکک خطوط و نقوشه چکمامش و
السلام سؤال اولنورکه بو درت مرکزلر فصل بربری اوزرنده
قرار ایدرلر و بونلرده استحاله نه دلیل ایله حاصل اولور بونلری
واضح ولایح اوله رق بیان ایتمک لازم کلور م جواب
بو درت مرکز بربری اوزرنده شو وجهله اوله مقلقلدری ایجاب
ایدرکه ظاهراً موجودلردر صورمقدن جواب تقریره سؤال
اول شویله درکه آتش بادک و بادآبک و آب خاکک
اوستنده در شول دلیل ایله که آبک اوستنه برازاجق طپراق
قونولسه اول طپراق درحال صونک آلتنه اینوب صو
اوزرنده قالور و کندی مرکزینی بولور و چونکه طلوملی اوفلوب
ایچنی باد ایله طولدروب جر ایله قعر دریایه یعنی صوبک
دیبنه ایندیروب اوراده صالیویرلسه درعقب بنه روی
دریاده نمایان اولور یعنی صویک اوستنه چیقار و کندی
مرکزینی طلب ایدر و آنده قرار ایدر و مرکزیت جهتنی و الله
تعالینک قدرتی متحمل اولدیغی یعنی حملی چکره و چونکه آتش
اودون ویاخود شمعه ویا مشعله لره طقونسه بادآنی
آچار نقدر قوت حرارتی وارایسه اولقدر ممدود ایدر
زیرا فوق آیدن تا تحت فلک قمره قدر کرۀ هوادر بوکرۀ
هوادخی اوچه بخش اولنمشدرکه ماتحت ومابین ومافوق

اولوب ماتحت اولان بخش حرارت ورطوبت دیرلر بونلر
تدریجیه ده در و مابینده اولان بخشه کرۀ زمهریر دها
ایکیسنک مافوقنده اولان بخشه دخی کرۀ نار دیرلر زیرا
فلک قمرک ماتحتنده اولان کرۀ اثیرک سرعت سیرندن
بیاض ویا نمامش اوله رق بر آتش پیدا اولمغله هوایه زیده
اولوب غایت سیجاقلغندن هر طرفدن درت حدّه میل ایدر
و بودلیل بغایت روشندر شویله که چقرقجی چرخنه نصب
ایلدیکی یاش اغاجه کاته تمور قلم سوررکبی بر لشقه یاش
اغاجی سورسه چرخک سرعت سیرندن بو ایکی یاش اغاجک
مابیننده فی الحال آتش نمایان اولور و کرۀ زمهریر هوا ایله
نارک بیننده اولدیغندن چراغ دیبنه شعله و حرارت ویرمدیکی
کبی شعاع آفتاب و کواکب دخی موضعده یعنی کرۀ زمهریرده
تابش و آشکار اولمدیغندن اول موضعده اولان هوا بغایت
صغوقدر واکر دینلورسه که آتش شمعه و مشعله لردن یوقارو
کیدر اما ظاهراً بر خط چکلمش اولمسیله کندی مرکزینه کیده مز بوکا
جواب ویریلورکه آتش سیجاق و قورو و باد سیجاق و یاشدر
اگر بادک یاشلغی قورولغنه غالب اولورایسه اول هوانک
چوقلغی سببیله اول قورولق یاشلغه مبدّل اولوب الله تعالینک
امریله آتش باد اولور و بو جهتله اول خط مذکور ظاهر اولمز

واگر بویله اولمیدی همان معنی معاینه ظاهر اولوردی بو معنادن
آتش هوا اولدی وهوا دخی شویله جه صو اولور که صباح
وقتنده ظهور ایدن هوای سحرینک صغوقلغی بادک صیجاقلغنه
اثر ایدر وغالب اولور وهوانک صیجاقلغی صغوقلغه تبدیل
اولور وهوا صو اولور شویله که ظاهرا موسم پاییز واوّل بهارده
هواده بولوط گورمز اما چایرلر واوتلر شبنم واسطه سیله یاش
اولور واگر دینلورسه که وقت سحرده صغوق نیچون اولور جواب
ویریلور که آفتاب وشعاع آفتاب عرش دینلان فلک
الافلاکک سیری واسطه سیله کرهٔ ارضک غایت آلتنده
طوتیلور واول ارضک آدیمندن بعد تامّه حاصل اولمسیله
یاشلق حرارت هوایه غالب اولوب الله تعالی نک امریله
هوا صو اولور والحاصل قورولق یاشلغه غالب اولور ایسه
صو طپراق اولور ویاشلق قورولغه غلبه ایدر ایسه طپراق
صو وبالعکس حرارت رطوبته غالب اولمسیله هوا نار اولور
وحرارت یاشلغه غالب اولمغله خاک آتش اولور وعلی
هذا القیاس ⁝ مراتب اربعه نک جمله سی هر بر طریقیله صایلدیغی
حالده طوغری چیقر بو حالاته استحالهٔ عناصر دیرلر وبر شقه
دلیلی دخی مراکزده حضرت دانیال نبی صلوات الله علی نبینا وعلیه
شکل طرایقی کندی علمنده بو گونه گوسترمشدر ⁝ ومشهوردر که

نقطه

نقطهٔ اوّل آتشه وثانی باده وثالث آبه ورابع بونلرک ماتحتنده
اولدیغندن خاکه اشارت اوله رق واضح ولایح نمایان
اولمشدر ⁝ ودخی حضرت علی ابن ابی طالب کرّم الله وجهه
بیورمشدر که جمیع اسرار الله تعالی فی کتب السماویة وجمیع ما فی
کتب السماویة فی الفرقان وجمیع ما فی الفرقان فی فاتحة الکتاب
وجمیع ما فی فاتحة الکتاب فی بسم الله وانا نقطة فی تحت باء
بسم الله العلم نقطة وکثرها الجاهلون وروایت صحیحه دندر که
رسول اکرم صلّی الله تعالی علیه وسلّمدن اکابر جهودان وترسا
عبدالله ابن سلام سؤال ایدوب دیرکه طپراغک بالاسی
نه نسنه اوله بیلور حضرت بیوردیلرکه باددر وبالای باد آتش
وبالای آتش فلک اوّل وثانی وثالث تا جمله سنک بالاسی
عرشدر دیو بیورمشدر ودیدیکه یا محمّد بالای عرش ندر حضرت
صدر صفهٔ صفا بیوردیلرکه سیاهلقدر وینه دیدیکه بالاسی
ندر بیوردیلرکه آنی الله تعالی بیلور اول وقت ابن سلام صدق
یا رسول الله دیوب دیدیکه طپراغک اپا قلری ندر بیوردیلرکه
اوکوز بالق صو وصونک آلتی باد وبادک آلتی آتش وآتشک
آلتی فلک اوّل وانک آلتی ایکنجی فلک واوچنجی تا بونلرک
جمله سنک آلتی عرشدر وعرشک آلتی سیاهلقدر تکرار
سؤال ایلدیکه سیاهلغک آلتی ندر ینه بیوردیلرکه آنی الله

تعالی بیلور جل اسمه حتی ابن سلام یا محمد طوغری سویلدک
و خاتم النبیین اولدیغک سکا مسلمدر دیوب صدق یوزندن
قومیله برابر مسلمان اولدی والسلام سؤال مم بودرت
طبیعت وسکز مزاج بزم نفسمزده نوجهله ونه کونه اولمشلردر
بیان اولنمق اقتضا ایدر جواب بویلجه برلکده اولمشلردر
که مثلا طپراق صوایله آتش کندی جرمندن اولمسیله صوقلغی
صونک صغوقلغنه و قورولغی آتشک قورولغنه ویروب
کندی بونلرک نفسنده باقی قالور و باد دخی بونلر جزئی اولدقدن
سیجاقلغی آتشده اولان سیجاقلغه و یاشلغنی صوده بولنان
یاشلغه ویرورک کندی بونلرک نفسنده باقی اولور بوندن
صکره آتش و آب قالدیکه آتش بغایت الغایت سیجاق
و قورو و آب بغایت الغایت صغوق و یاشدر زیرا
که آتش سیجاق و قورولغی باد و خاکدن اخذ ایلمشدر و آب
دخی صغوق و یاشلغی خاکدن و باددن آلمشدر پس آتش سیجاقلغنی ایندر
انک صغوقلغنه و قورولغی یاشلغنه ویرورکه آنلرک مالزمه لرندندر
بو جهتله آتش دخی انک نفسنده موجود اولور و اعتدال
حاصل ایدرکه اکا نطفه دیرلر نیتکم کلام قدیمده نازل اولمشدرکه
والله خلق دابة من ماء وجعلنا من الماء کل شیء حی و اول
نطفه لیاقتی اولان صدف امهاتیه واصل اولمسیله علقه

ایلر

ایلر و علقه مضغه و مضغه لحم و عظام و عروق و اعصاب
و سائر اعضا ظاهر اولور و بو معنانک تفسیری بوندن صکره
بیان اولنور ان شاء الله حسن توفیقه پس معلوم اوله که
بودرت عناصر و سکز مزاج موجد موجودات ایجاد کون
فساد اوله رق کورنمشلردر وان الله بکل شیء محیط واقع
اولمشدر و کندی معرفتنی بونلرده اظهار ایلمشدر و طقوز
افلاک و یدی کواکب و اون ایکی بروج و اوج موالد بربرینه
متصل اولمشدرکه ٦ بیک جماد و ٦ بیک نبات و ٦ بیک
حیواندرکه بونلرک مجموعی عالم ملکده اوله رق ١٨ بیک عالم
اولور پس جماده قوت ترابیه اولان یاشلق غالب و باقی
اوچی مغلوبدر مثلا جماده قورولق ٤ درجه اولور صغوقلق
٣ و سیجاقلق ٢ و یاشلق ١ مرتبه اولوب قابل ابعاد ثلثه اولورکه
اکا دخی طول عرض عمق دیرلر و بعضی جماداتده دخی سیجاقلق
٤ مرتبه یه غالب اولور و قورولق ٣ و یاشلق ٢ و صغوقلق
١ و بعضیسنده یاشلق ٤ مرتبه اولور صغوقلق ٣ و سیجاقلق
٢ و قورولق ١ مرتبه یه غالب اولور و بعضیسنده صغوقلق
٤ مرتبه یه غالب اولور و یاشلق ٣ مرتبه یه و قورولق ٢
و سیجاقلق ١ مرتبه یه و بعضیسنده بودرت طبیعتدن هر بری
٤ مرتبه و درجه یه غالب اولورکه بو سم قاتل و زهر هلاهل

اولمش اولور زیرا غایت ازالهده اولور . واشیادن بعضیسی
غایت اعتدالده اولورلر . که محض روح اولورلر وبعضیسی غایت
نفرتده امتزاج حاصل ایدرلر : وبو اشیادن بعضیسی بعضیسنه
بغایت نافع . وبعضیسی بعضیسنه بغایت مضر : وبعضیسی
بعضیسنه نه نفع بخش ایدر ونه ضرر قیلورلر .. واشیادن
بعضیسی ازاجق نافع اولورلر . وبعضیسی دخی براز مضر اولور
. والسلام . پس هر برشی کندی مقدارنجه وکل شیء احصیناه
فی امام مبین موجبنجه حسابه کلمک لازم اولوب حتی بو دلیل الله
مجموع اشیاء حسابده کندی مرتبه‌سی مقدارینه کتورمک
وهر شینک حدینی بیلمک لازمدر که اللهم ارنا الاشیاء کما هی
حدیث شریفی وهر برینی فرداً فرداً عدد ومراتبی مقدارنجه فهم
ایلمک لابدر که کل شیء عدداً آیت کریمه‌سی بو معنالره دال اولهرق
وارد اولمشدر . ٥م زیرا که ح بودر که ع ی در فافهم وتأمل
سؤال بودر که ٤ طبع و ٨ مزاج و ٣ موالید و ٦ جهت
و ٩ فلک و ٧ کواکب و ١٢ بروج و عالم لاهوت و جبروت
و ملکوت و ملک و ناسوت که صایلی بو دکاغده وبیانه کلمشدر
حتی عیان اولنمش اولور :: جواب اولدر که اکر بو سؤالی
ذات لاهوتی اولان صانع متعال کندی اراده‌سیله لازمی کبی
خلق ایلمشدر اما قادر متعال حضرتلرینک بو اشیای مذکوره

دن هر برنده حکمت بالغه‌سی اولقدر که بیاننده حد بشری
قاصردر اما بو محلده عارف سالکه محل سؤال اولدر که اشیای
مذکوره بیلنمک ایچون خلق اولنمش اولوب فقط ذات بحتک
کنه کمالنه واصل اولمق ممکن اولماز اما موجوداتک اولنه واخر
وظاهر وباطننه واصل اولمغه جهد تام ایلمک لازمدر زیرا بونلره
واصل اولمق لایق لقای بابقای حضرت لاهوتی اولمقدر
پس نیچون طبع ٤ اولمشدر و ٣ و ٥ اولمامشدر سبب
اولدر که اگرچه اولی بو قدر لکن حضرت ذات لاهوتی ابتدا
صفت خلق ایلدکده اول اولدی وبو اول دخی اول ما خلق
الله نوری مدلولنجه نور جلال محمدی صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه اشارتدر که آتش بو صفتدن ظاهر وهویدا اولمشدر
که اول اولنه مظهر دوشمشدر . دایکنجی صفت ظاهردر که اول
صفتدن صو حاصل اولمشدر . وبو دخی ظهور جمال محمدی
صلی الله علیه وسلمه مظهردر . زیرا بو مراکز اربعه‌نک هیچ برنده
آیینه کبی جمال کورنمز الا صوده کورینور و ٣ صفت باطندر که
باد آندندر وبادی ظاهر کوزلری کوره‌مز زیرا باد مظهر صفت
باطن محمدی علیه السلامدر . ولا تسبوا الریح فانه من نفس
الرحمن بوکا شاهدر . ودردنجی صفت آخردر که خاک دخی
بوندندر که آخرتده مظهر شفاعت محمدی علیه السلامدر زیرا

دینلمشدرکه آخرده اول ذرّه بیضادن کوچوک که طپراقدر
پیدا واشکار اولمشدر واولدن که آتشدر صیارسک
آخر طپراغه یتشیر که هو الاول والآخر والظاهر والباطن وهو
بکل شیء قدیر الآیه. م واولکه ۸۰ مزاج دینلمشدر موجوددر
بو صفت اربعه‌دن که مرتبهٔ اوّل ایجاددر ذات بحتدن. که
مقام لاهوتی درکه لیس شیء الا هودر. مرتبهٔ جبروتی. بر برینه
یتشمشدرکه صفت ثمانیهٔ ذاتیه‌در. که اول صفت علیمی وحکیمی
وقدیری ومریدی وحیی وسمیعی وبصیری ومتکلمی‌در ظاهر
وموجود اولمشدر. و ۳ موالد: بونلرک ابعاد ثلثه‌سندن
ظاهر اولمشدرکه وابعاد ثلثه دخی طول وعرض وعمقدرکه بونلره
اشیاده افراط وتفریط واعتدال دیرلر واولکه ۶ جهت
دینلمشدر بو دخی محققدرکه اشیادن هر برشی الت واوست
وصاغ وصول واوک وارقه‌دن خالی دکلدر. واولکه
۱۸ بیک عالم دینلمشدر اولدر. که بو موالد ثلثه بو التی
جهتدن هر برندن خالی دکللردر. وچونکه هر بری. التی عددن
. حسابه کلسه‌یه هر بری التی عدد اولور مثلا جماده. اولا
۶ جهتی صایلسک ۶ عدد جمع اولور واول اعداددن.
هر بریکی احاد مرتبه‌سیدر. اونر. ویوزر. وبیکره: ابلاغ
ایلسک هر بری بیک اولور شویله که برعدد. بیک

عدد

عددک علمیدر. ۳ نقطه: انک وراثتی درکه بویله اولور
۱۰۰۰ چونکه صایی‌یه برعدددن باشلنور. بیک عدده
تمام اولورکه نهایت حدّ اعداد بیکدر: پس موالد ثلثه‌دن
هر بریکه جماد. ونبات. وحیواندر: بوسببدن ۶ بیک
اولمش اولورلرکه بو هر اوچ وراثتی جمع ایلسک ۱۰۱۸ عالم
درکه ملکده بر برینه یتشمشدر. بیانده ظاهر اولور. اگرچه بو مقامده
اسرار چوقدر ولکن بو مختصر اکا متحمل دکلدر اما بو قدر چاشنی
طالب عاقله کفافدر. ودخی ۹ فلک حقیقتده ۷ در نیتکم
کلام. قدیمده سبع السموات طباقا نازل اولمشدر. که انلر ۷
آیات کبری‌در. و عرش. عظیم و کرسی کریمه ۵ مقام جبروتی
و ملکوتی مرتبه‌سنی ویرمشلردرکه حملة العرش و ملائکهٔ مهیمنه
و قدسیان و کروبیاندرلرکه مؤکل صفات جلالی و جمالی و
افعالی و اوصافی و بونلرک غیرلریدر. وبونلرک اشیایه موکل‌لکلری
سببیله اشیادن هر برشی ده پک چوق افعالی واردر. و عرش
اول سببدن بردرکه تجلایی نور جمال لاهوتیه متحمل اولمشدر. ۵ که
اوّل ما خلق الله نوری موجبنجه صفت اولیتی. حامل::
والرحمن علی العرش استوی مدلولنجه استیلای رحمت حضرت
رحمن اکا شامل اولدی. وعرشک درت مرتبه‌سی واردر
. که صفت عظیمی. وکریمی. ومجیدی. واستوی رحمانی‌در: یه

لایق. ودخی صفت ثمانیه ذاتیه‌یی حامل اولوب وثمانیه
ادعا که حاملان عرشدر مراتب جبروتی دینلان صفات
ثمانیه اوزرینه مؤکل اولمشلردر وجبروتی‌یه نهایتسز مراتب
کلوب حتی عالم لاهوت عالم جبروتک. وعالم جبروت عالم
ملکوتک. وعالم ملکوت عالم ملکک. وعالم ملک عالم ناسوتک
آنلری کلمشدر. پس حقیقته نظر اولنمش اولسه بر امر
ربانی اولور که مجموعی اوزرینه آمر. وسایر. وشامل. ودائر.
وکامل کلمشدر. که والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره وکرسی
مقام کروبیان وقدسیان وملکوتیات علیا اولمشدر. و
کرسی لغتده سریر معناسنه درکه صاحبی آنده اوتورمشدر. چونکه
مقام ارواح ملکوتی امردر عینیله بویله اولورکه انک صاحبی
. قل الروح من امر ربی موجبنجه اکا شامل اولور. پس
حقیقتده مجموع امر رب بر نور اولور. وکرسی دخی بر نور
اولمغه قادر اولور. که مراتب مذکوره‌یی حامل اوله‌رق کلدی.
که بر ذاتدن صفات کمالدر. وافلاک سبع اولسبیدندر
که افلاک وکواکب سبعه سیاره‌دن هر بری صفات ربانیدن
بر صفاتک مظهریدر. بو مقام شمس الحق. والیقینه کشف
اوله‌رق. مصباح الارواح الاصول کتابنده بو الفاظ دُرّی
بیان بیورمشلردر که زحل وزحلک فلکی مظهر علیمی اوله‌رق

صفات

صفات اطلاقی اکا غالب اولوب انک خواصی جاذبه صفات
ذاتی اولمشدر. ومشتری مظهر صفات ارادی اوله‌رق
صفات خالقیت اکا غالب اولوب بونک خاصیتی خاصیت
صفات جمالی اولمشدر. ومریخ مظهر قدیری کله‌رک صفات
جلالی اکا غلبه ایدوب خواصی صفات قهاری بولنمشدر
وشمس مظهر حی اولوب وصفت ربوبیت اکا غلبه ایدوب
خاصیتی خاصیت مهیمنی اولمشدر. وبویله زهره مظهر
سمیعی اوله‌رق صفات جمیلی اکا غالب اولوب خواصی دخی
مغیری اولمشدر. وعطارد مظهر بصیری کلوب وصفات
مصوری اکا غالب اوله‌رق خواصی صفت خبیری بولنمشدر
وقمر مظهر صفات متکلمی بولنوب وصفت منبسطی اکا
غالب اولوب خاصیتی صفات رزاقی اولمشدر. پس کواکب
وافلاکک بربرینه اولان مهلتی آنلرک صفت ذاتیلرندندر
وتأثیرلرینک صفتلرینک اجتماعی واسطه‌سیله متولد
اولوب تنزل بولور. وهر طائفه‌نک حسب حالنه شامل
بونلرک صفاتندن اوله‌رق هرکسک اعمالنه اول کواکبک
مناسبت تامی اولدیغندن انک اثری آنده زیاده‌سیله
مؤثر اولور. مثلا سعادت ملائکه‌نک. ونحوسات جنک
خاصیتلرندندر. وبونک تفصیلی کتاب مصباح الارواح

الاصولده در والسلام و ۱۲ بروج اولدر که صفات اوّل
وآخر وظاهر وباطن مراتب ثلثه ده یعنی جبروت وملکوت
وافلاک سایرده بولنمشدر زیرا بو مراتبات مذکوره دن هر برنده
بو خاصیت صفات اوّل وآخر وظاهر وباطن : بونلرک
خاصهٔ ذاتلرندن اولهرق عالم ملک وناسوته اثر بیورمشدر
اولجهتدنکه اشیادن هیچ برشی کندی مقدار واتبنده .
اوّل وآخر وظاهر وباطن دن خالی دکلدر شویله که هر برنسنه
وشی که واردر . انک اوّلی وآخری وظاهری وباطنی اولدیغی
کبی بونلردن هربری دخی بر خاصیتدن خالی دکلدر نیتکم بیورمشلردر
که خواص اشیا حقدر شویله که صفت اربعهٔ ذاتیه اولان اوّل
وآخر وظاهر وباطن ایله مراتب ثلثه بولنان جبروت . وملکوت
. وافلاکی : ضایسک اون ایکی بروجک اعدادی حاصل
اولور مثلا ۴ و ۸ که بربرله جمع اولسه اون ایکی اولور
ودلیل دیکر اولدر که درت طبع وسکز مزاج که اون ایکی اولور
بونلرک ذاتی کافهٔ موجوداتده دائر وسائردر . وبالاده بیان
اولنان درهٔ بیضادن پیدا ومتکون اولوب علت مادی
موجودات اولان درت عناصر : انلر کبی ۱۲ اولدقلری
مثللو بونلرک اثری دخی اون ایکی اولور شویله که هیچ برشی
درت طبع وسکز مزاج دن خالی دکلدر . که بونلر ائمهٔ عالمدر

وائمهٔ

17

وائمهٔ ملکوتی اولان جبرئیل ومیکائیل وعزرائیل واسرافیل
دخی ۸ حاملان عرش ایله حساب اتسک ۱۲ اولورلر
زیرا عرشی قلب انسانک شرع اولور ودرت رکن کعبهٔ
معظمه ایله ۴ یار ودرت امامی ضایسک ۱۲ اولورلر که
بونلر دخی ائمهٔ عالم ملکدر ومراتب شرع شریف بونلرده
سائر وظاهر اولمشدر وائمهٔ اثنی عشریه که افلاکده ۱۲
بروجدر پس بو دلیل ایله مجموع اشیا اثنی عشری اولورلر
زیرا اون ایکی مراتبدن حاصل اولمشلردر . که درت طبع و
سکز مزاجدر والسلام حضرت موسی علیه السلام عصاسنی
برکره یره اورمغله اون ایکی عین ظاهر اولوب بریابانده
اقوام موسویه کلزار اولدیغی کبی برامر . کن دن موجودات
کتم عدمدن صحرای وجوده کلوب اول امر ربانیدن اون
ایکی مراتب تکمیل اولمشدر واول امر کن دخی شریک ونظیر
ووزیری اولمیوب وجهله مثال اولدیغی حالده بلامثال
اولان وحدانیت وحدت واحدی یه اشارت کاملهٔ شاملهدر
اکرچه مجموع اشیا اوّل وآخر وظاهر وباطن ده در لکن بونلر
دخی اول وحدتدن وجوده کلوب دائر وسائرلردر واول
حضرت . بلا ابتدا ولا انتهادر زیرا انک ظاهری عین باطن
وباطنی عین اوّل واوّلی عین آخردر واکا نه اوّل وار ونه آخر

واردرکه . لیس کمثله شی وهو السمیع العلیم در واول عالم
لاهوتی اولان حضرت ذاتک . حدی نهایتسزدر که لیس شی
الا هو انک حقنده صادق اولمشدر ودخی لا یراه الا الله
مدلولنجه اوهام انک کنه حدینه بالغ و واصل اوله مدیغی مثللو
هیچ بر بشر دخی آنک کماله یول بوله مز ودخی انک علمی
مجموع اشیایی محیط اولدیغی کبی کندوسی دخی کافه اشیاده
ساریدر زیرا هیچ برشینک آندن خالی اولمغه امکانی یوقدر
ان الله بکل شی محیط در وذاتی . تعالی وتقدس اوله رق
محمود فی کل فعالدر وعالم جبروت آنک نهایتسز صفاتیدر
وانک کبی عالم جبروتک دخی ذاتنه نهایت یوقدر وذاتنک
صفاتی دخی بی انتهادر ودبو سببدن عالم جبروته صفات الله
دینلمشدر وجبروت لغتده جبر وعظمت وکبریالق معناسنه در
وجبر دخی برکسه یه برنسنه اکتساب ویاخود برکسنه نک
حقنده اوله جق لطفی اولکسه دن منع واجتناب جهتندن
ازا ایتمکدر یعنی شونی ایشله که خوبدر دبو نکله عمل ایلمه که
زشتدر دیمکدر . عالم جبروتک ایکی مرتبه سی اولوب بری
لطف وبری قهردر اما انک قهری عین عدل ومحض
الطاف وممیز مراتب کفر : وایمان . وقهر . ولطف .
وتفرید . وترکیب .. وملک . وفلک . وبروج . وکواکب .

وجنت . ونار : ونحت . وفوق : وعاشق . ومعشوق :
وزحمت وراحت : نفع وضر : وسعد . ونحس : ونور
. وظلمت : وانس . ووحشت : وغم . وشادی : وانس
. وجن : وذکور واناث : ومست وهشیار : وخفته . و
بیدار . ثابت . وسیار . درکه بوایکی مرتبه یه حد وحصر یوقدر
شویله که عاقل وعارف وکامل وجاهلک : عندنده معروف
ومشهوردر . حتی معلومدرکه هیچ برشی بوایکی مراتبدن
طشره دکلدر . محصی دن غیری که لا احصی ثناء علیک
انت کما اثنیت در . واول ایکی مراتبک انتهاسنه غیری واصل
اولمامشدر . وذات لاهوتیدن . حاصل اولان صفات
مراتب جبروتیدر :: وملکوتیات دخی اثر فیض . جبروتیدن
وجوده کلمشدر :: که مراتب ارواح قدسیه وامر . ربدرکه
اول ما خلق الله روحی . بو حاله شاهدر . واول ما خلق الله
نوری مراتب جبروتی یه دلیلدر :: که عالم ملکوتی اول نوردن
خلق اولمشدر ⁝ که خلق الملائکة من نوره وخلق الجان من
مارج من نار .. وخلق بنی آدم مما وصف لکم :: پس صفت
نوریه لطف اولوب . ملائکه اندن وجوده کلمشدر وصفت
قهریه نار اولوب شیطان ودیو رجیم وجن لعین : بوندن
پیدا اولمشدر دبو ایکی صفتدن انسان خلق اوله رق

حد وسطی ده بولنمشدر : پس دلائل مذکوره ایله صفات
حضرت لاهوتی در . و عالم ملکوتی تحقیق ظاهردرکه ملکوتیات
ارواح طیبهٔ قدسیه در و افلاک بونلرک مقام ومنزللریدر
و عالم ملک جماد و نبات و حیوان . مکانلریدر . عالم ناسوته
بعضیلر عالم جنیه وتحت ثرویی دیدیلر اما محققین بیوردیلرکه ناسوت
انتهامعناسنه در ومراتب آدمیه انتهای ایجاد موجوداتدر ولو جهتله
آدم علیه السلام دخی آخر ایجاد موجودات وانتهای کمال عرفان
عالمیه . اولوب فسجد والملائکة کلهم اجمعین الا ابلیس ابی
واستکبر وکان من الکافرین : دلیلیله مسجود ملائکه . وعلّم
آدم الاسماء کلها موجبنجه مستحق تعلیم اسماء کل اولمشدر
پس عالم ناسوت مراتب انسانیه اولوب . بو مراتبک اولی
جاهلان وفاسقان . وآخری انبیای عظام واولیای تحت
قبابی علیهم السلام . مرتبه لری اولمشدر که الا ولیاء تحت قبابی
لا یعرفهم غیری . موجبنجه انلری ذات لاهوتی دن ماعدا کیمسه بیلمز
وعالم لاهوتی دخی بونلردن غیری کمسنه سایر ودائر وعارف
وکامل دکلدر . که لایعرف الله الا الله . والا انوره . ومراتب
حد کمال بونلردن ظهوره دبروزه کلمشدر . وختم کمال عرفان
. صدر صفهٔ صفا وبدر آسمان علا سید ابرار . وسند اخیار
. محمد مصطفی : صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مسلّم اولمشدر

که

که اول حضرت محض نور حضرت لاهوتی در نیتکم انا سید ولد آدم .
وانا سید المرسلین . وانا خاتم النبیین . وانا علی من نور الواحد
بیورمشدر . که مدینهٔ اعظم علم وحلم وعدل وصدق الهی در وچهار
یار کبار عالی اعتباری . رضوان الله تعالی علیهم اجمعین . اول شهر
اعظمک درت قپوسی اولوب درت رکن اعلم . واکمل واشمل
واعدل . بولنوب اول عالی حضرته صادق وعادل وکامل وعالم وعامل
اولمشدر : وبرکمسه که عین الیقین قپوسنک انا خدا ینی انکار
الذن آلمدی ابد الدهر جهل مرکبده مؤبد قالدی : زیرا محمد مصطفی
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک دوستی اولان کمسه کرک براد لسون
وکرک درت دوستلق مرتبه سنده جمله سی بردر . که انا مدینة العلم وعلی
بابها بیورلمشدر پس محصی یعنی محاسب وصایجی یه لازم دلابدر که
هر برشئ صایه وضبط وحفظ ایلیه بو وجهله صایار وحفظ ایلر
حق اوزره صایجی اولور . وکل شئ احصیناه فی امام مبین انک
حقنده صادق اولور والسلام م . سؤال پس بر جماد ونبات
وحیوان وانسانی بر مرتبه اوزره صایالم ویاخود برقاچ مراتب ایله
بیله لم وافراط وتفریط واعتدالده آنلرک روح وجسم وجسدنی
جملةً برحسابده بوله لم اما بونلرک جمله صورت ترکیبی عناصر اربعه دندر
حتی بیان اولنمق لازمدر جواب اگرچه خالق متعال حضرتلری خلق
الرحمن من تفاوت موجبنجه فطرت اشیایی مراتب وتفاوت اوزره

ایجاد ایلمشدر اما اصل فطرت عالم امکنه و ازمنه درت مرتبه اوزرینه قرب
اولمشدر شویله که بعضی جماداتده قوت یبوست ۴ مرتبه ده و حرارت
۳ مرتبه ده و برودت ۲ مرتبه ده و رطوبت ۱ مرتبه ده بولنمشدر و بعضی
جماداتده قوت ناریه غالب اولوب قوت مائیه مغلوب اولمشدر
و نارکه حرارتدر ۴ درجه ده و قوت ترابیه که یبوستدر ۳ مرتبه ده
و ریحیه که رطوبتدر ۲ درجه ده و قوت مائیه که برودتدر ۱ درجه ده
اولمشدر و بالعکس جماداتک بعضیسنده قوت ناریه و ترابیه
۴ درجه ده و ریحیه و مائیه ۲ درجه ده یاخود ۱ درجه ده بولنمشدر
و بونلردن بعضیسنده تفریط غالب اولوب و بعضیسنده وجه
اعتدالده اولمشدر و بو مراتب که جمادات حقنده ذکر اولندی نباتده
و حیواناتده و انساناتده دخی بو مراتب وجهله صایمق و هر بیرینک
مقدار مراتبنه نظر ایتمک لازمدر که هر برنده اعتدال نه مقداردر و
بعضیلرک عندنده جماداتده ابعاد ثلثه یعنی طول و عرض و عمق
اولدیغی کبی بر حده دخی واردر و حاصل اولور و بزرک و بیوک
اولورلر و اکا قوت مغیره دیرلر و قوت نامیه نباتی یه روح نباتی
دیرلر و روح حیوانی و انسانینک محقق اولهرق حس
متحرک بالاراده اولدقلری ظاهر و جلی درلیس هر شینک مقدار
قابلیتنه گوره افراط و تفریط و اعتدالنی مشاهده ایتمک لازمدر
شویله که هر بیری حکما و اطبا و علمای رسوم رحمهم کندی کتابلرده

ذکر و بیان ایلمشدر اما جماداتک ایکی خدمتکاری اولوب برینه
ثقلت و برینه خفت دیرلر و ثقلت مائل مرکز ترابیه در و خفت
آنک مائل محیطی درکه بوده مرتبهٔ نباتیه دیمک اولور و حجر تراب ایله
جمادک بیننده برزخدر زیرا حجر ریزه ریزه و پاره پاره اولنجه آخر
طپراق اولور و جمادک اولی و جماداتک آخری مرجان اولدیغی کبی
جماد ایله نباتک بیننده برزخدر زیرا بو مرجان دکزده اغاج کبی بویور
و دکزک دیبنده دال بوداق حاصل اولور اگر اول دال کسیلور دکزک
یوزینه یعنی قره یه چیقاریلور ایسه جماد کبی منجمد اولور یعنی قاتیلور اما
قابل روح نامیه در شویله که ظاهرا بو یومسی واردر و قابل نشو و نما در
یعنی نباتک ۸ قوتی واردر و خادملردر جاذبه و ماسکه و هاضمه و ممیزه
و دافعه و مصوره و منمیه و مولده کبی و جاذبه بر قوتدر که غدایی جسمک
ظاهرندن باطننه جذب ایدر و قوت ماسکه اول غدایی جسمک
باطننده حفظ ایدر و قوت هاضمه هضم ایدر و ممیزه اول غدانک
لطیفندن کثیفنی آیرر و دافعه اول کثیفی جسمک مخصوصه سندن
دفع ایدر شویله که نباتاتک صاقلری و صولری که آنلرک کثافتیدر
چیقدیغی کبی انسان و حیوانلرک غدالرینک کثیفلری مخرجلرندن
دفع اولور و مصوره بر قوتدر که اول غدانک لطیفنی اعضای جسمک
قابل اولدیغی ایله اهرنک ایدر و منمیه بر قوت اولورکه جسمی طول و عرض
و عمقه چکوب بیودر و مولده بر قوتدر که آندن نباتاتده تخم حاصل اولدیغی

کبی حیوانات وانساناتده دخی نطفه حاصل اولور ونباتاتده
تخم وانسان وحیواناتده نطفه دینور بو ٨ خادم جماداتده ذکر
اولنان ٢ خادم ایله مجموعی اون خادم اولورلر وبو قوی دخی نفس
حیوانیک خادملریدر وحیواناتک بو اون خادمدن بشقه اون
خادمی دخی واردر که آنلره حواس عشره دیرلر زیرا حیوانک حدی
حساس متحرک بالاراده در شویله که حیوان کورر واشیدر وقوقلار
دیور ولذت بولور وحفظ وخیال ایدر وهر نه جانبه دیلرایسه
اول طرفه کیدر اشته حیوانک تعریفی بودر وبو حواس عشره نک
بشی ظاهرده وبشی باطنده در وظاهرده اولان بشدن ١ قولاقدر
که صوت وصدایی اشیدر و ٢ کوزدر که اشکال والوانی کورر
و ٣ قوت شامه در که رایحه وقوقولری بربرندن تمییز ایدر ٤ قوت
ذائقه در که بونک مکانی آغزک دماغنده اولوب آجی وطوزلی
واکشی وبونلرک غیرلیرینی بربرندن فرق وتمییز ایدر وبشنجی قوت
لامسه در که قوتی دریده در بوسنده اولوب ایجاق وصغوق
وباش وقورو وآغر وخفیف ویومشق وقتی لغی بربرندن تمییز
ایدوب آیرر وبو قوت پارمقلرک اوچنده زیاده اولور شول
جهتدنکه پرمقلرک دریسی جمله پوستدن ودریدن زیاده نازکدر
خصوصا شهادت پارمغک دریسی مجموع پارمقلردن
زیاده سیله نازکدر وایکنجی حواس باطن دخی حس مشترک وخیال

ووهم

ووهم وفکر وحفظ در اولا حس مشترک درکه مقامی دماغک جوف
اولیدر وبوکا ایکی سببله حس مشترک دیرلر بری اول حس مشترکه
اول دماغده در یعنی آلنک اوستنده اولان بوش محلدردن
اولکی بوشه حس مشترک اطلاق اولنمشدر اولمسی اول اولکی بوش
محل اولا حواس باطنک وآخرا حواس ظاهرک مقامی اولدیغیچوندر
و ٢ معنی اولدرکه هر معانی که حواس ظاهردن حواس باطن
جانبنه کیدر اول آکا واصل اولور صکره اول معانیئی حواس
باطن ادراک ایدرلر ودخی بویله هر معانی که حواس باطندن حواس
ظاهر طرفنه کلور اول اول حس مشترکه واصل اولوب صکره حواس
ظاهردن بولنان بشقه حواس ادراک ایدر اکر بر کمسنه نک
حس مشترکی خلل پذیر اولور ایسه اول کمسنه یه احول دیرلر
واحول دخی بر نسنه یی ایکی کورنه دیرلر زیرا حس مشترک دریا مثالنده
مجمع النورین در ودریای ظاهری وباطنیدن مقام حس مشترکه
واصل اولان بر اولور مثلا بز بر کوز ایله هر شیئی کورورز علی الخصوص
بز هر بر کوز ایله دخی اول نسنه یی علت حدنده احساس ایدرز
اول وقت اول محلده دریای ظاهری وباطنی بر اولور نیتکیم مرج
البحرین یلتقیان بینهما برزخ لا یبغیان فبای آلاء ربکما تکذبان
بیورلمشدر اکرچه بو آیت شریفه ده اسرار الهی چوقدر اما اول اسرارك
بو معنی بر سردرکه کشف اولندی وحواس باطندن ایکنجی

خیالدر وبونك مقامی بالاده ذکر اولنان تجویف دماغ یعنی پوشش
محللردن ایکنجی محلدر وبو خیالك فعل مخصوصه سی مقدما خارجده
ادراك ایندیکی معانی یی برکره دخی ادراك ایدر مثلا بر شهری
ویاخود بر شخص مقدما بر محلده حواس ظاهری واسطه سیله ادراك
اولنمش یعنی رأی العین کورلمش اولسه وبعده اول شهر ویاخود
اول شخص انك نظرندن غائب اولسه اول غائب اولان شهری محله
بمحله وخانه بخانه ویا اول شخصك اعضاسنی بر بر معاینه ومشاهده
ایدر وهر کس کندی مخیله سنده مشاهده اولنمق ممکن اولور وحواس
باطنه دن ۲ واهمه در وانك مقامی دماغك اوچنجی تجویفنك اوستنده در
وبونك شغل مخصوصه سی یلان ویکرجك سویلین شخصی کورمکله
وهم ایدر مثلا بر شخص وهم ایدر که ایکی باشلی ودرت ال وسکز ایاقلی
بر شخص اولور حالبوکه عالمده بویله انسان اولمز حصولی ممتنعدر ویاخود
دینلکه کوکده بیك آی واردر ماهذا که کوکده بر آیدن ماعدا یوقدر
ویا دیسه که بر یوزنده یاقوت دن وزمرددن بیك طاغ واردر بو دخی
بو عالمده یوقدر واولمز که وهم اولنه وبعضی یالانجی شاعرلر سویلدکلری
شعرلرنده بر طاقم وهم آمیز سوزلر سویلرلر ودینلور که بو دخی بونلرك
ناقصیت وهملرندندر نیتکم بونلرك حقنده الشعراء یتبعهم
الغاوون الا العمل الصالح بیورلمشدر وبر محلده دخی بیورلمشدر که
شعرایه سلام علیك دیمك لازم دکلدر وقول شاعر ایله نزول

وقوعبولمامشدر زیرا بونلرك فکری وهملرینه تابع اولوب هوای نفسی
غالب کلمشدر وعمل صالح دخی ایتمزلر حتی آنلرك وهملری درست
وطوغری اولمدیغی کبی معانیده عقللری دخی صحیح اولمز زیرا دهر معانی
طوغری ویلان مالکلرنده چوق کوریلور واکر بر کمسنه نك مدرکه ومفکره سی
خلل پذیر اولمز ایسه تمییزی طوغری وفکری درست اولور وحیوانات
عقللری یوقدر فقط عقل یرینه وهملری واردر وحیوانات دوستن
ودشمنلرینی وهملری سببیله فرق وتمییز ایدرلر مثلا قیون چوبان
دوستی وقورت دشمنی اولدوغنی وبر قوزی بر سوری قیونك ایچنه
صالیویرلدکده کندی اناسنی فرق وتمییز ایدوب بیلور حالبوکه اول
قوزینك اناسی شکلنده ومثلنده بر چوق قیون وار ایدی پس
قوت واهمه فرمان متفکره ایله اولور ایسه انك فعلی صائب
وطوغری اولور وطوغری سویلر وطوغری کورر واکر یالانجی اولور ایسه
فکری طوغری اولمدیغندن اشته افعال شیاطین بودر وبو جهتدن
طولانی مشایخ عظام حضراتی بیوررلر که واهمه وجود انسانده
شیطان کبیدر بلکه وجود آدمیده اولان شیطان واهمه در
شویله که مجموع حواس وقوای وجود انسانه مسخردر الا واهمه
متابعت قبول ایتمز مثلا مجموع ملائکه آدمه سجده ایلدی وشیطان
ایلمدی وحواس خمسه باطنه دن ۳ دردنجیسی مفکره در که انك مقامی
دماغك دردنجی تجویفیدر وبونك مشغولیتی وجود آدمیده

حقی باطلدن تمییز ایدر و آکا عقل دیرلر و بعضیلر دخی مدرکه دیرلر
واکر بو فکر اعتدالده اولور ایسه واهمه نک تصرفی اولمز یعنی واهمی
کندوسنه تابع ایدر و اول زمان عقل کامل اولوب تمییز معانی حق ایدر
واکر فکر وهمک تحت فرماننده اولور ایسه انک طبیعتنده افراط
یا تفریط پیدا اولوب ظاهر اولوب حقی باطلدن تمییزه قادر اولمز مثلا قاضیان
ومفتیان ناحق اولدقلری قوت متفکره سنده افراط یا تفریط
اولدیغندندر شخصیتده اولدیغی حالده آکا عقل ناقص حیوانی دینلور
وعقل آدم علیه السلام دینلمز واکر برکسنه نک متفکره سی ناقص
اولور ایسه حیواندن کمتر اولور زیرا حیواندن نه فائده کلور ونه ضرر
اما عقلی ناقص اولان شخص هم کندوسنه وهمده آخره مضردر
چونکه حیوان کماله یوز طوتر و بویله اولان شخص نقصانه وخسرانه
یوز طوتر واکر فکر حد اعتدالده اولور ایسه اول حالده خیاله موافق
اولوب معانی حق وباطلی تمییزه مقتدر اولور و حواس باطنه دن
بشنجیسی حافظه در و بو دخی بر قوتدرکه حواس خمسه ظاهره
وباطنه دن آکا واصل اولان معانی و شکللری حفظ و ضبط ایدر
و حافظه حقیقتده برلوح مثالنده درکه هر بر صورت و معنی و خطوط
ونقوش مصوره ومکتوبه که کاغده یازیلوب ونقش اولوب آکا باقلدقده
کبی اول لوحه دخی نقش تصویر اولور و خط یازیلور و باقیلور مثلا
انسان برکره کوردیکی شکلی ویاخود نقشی برکره دخی کورسه اول زمان

بیلورکه بو فلان شیدر ویاخود فلان شخص ویا شکلدرکه فلان محلده
کورمش ایدیم دیر زیرا اول نقوش و خطوطی مقدما کورمش و لوح
حافظه یه تصویر ایتمش ویازمش ایدی چونکه موخرا دخی اول
نقوش واشکالی کوردی وملاقی اولدی اولوقت بیلدیکه بو اول
شی وشخصدرکه مقدما کوردی ایدم دیر پس انک قوت متفکره سی
اول نقشی اول لوح حافظه سنه یازر و بو یازیلان نقش صکره کوریلان
نقشک عینی اولورق ظهور ایدر در حال بیلورکه بو اول نقشدر
و قوت حافظه نک مقامی باشک آکسنده دماغک تجویف
آخرندر پس حقیقتده حس مشترک دریا کبیدرکه انهار ظاهری و باطنینک
صویی اول دریایه آقر یعنی اول مقامه واصل اولوب بر اولور
وقوت مخیله حس مشترکده هر نه نقش بولور ایسه کاتب کبی لوح حافظه یه
نقش ایدر وقوت متفکره یه قوت ذاکره دخی دیرلر اشبو قوت
متفکره دخی لوح حافظه ده محفوظ اولان نقش و شکل و معانی
اوقور و بیلور وقوت واهمه شیطان کبیدر یلان سویلمکدن و یکلش
کورمکدن وکوسترمکدن بشقه برکاری یوقدر وحضرت صدر صفه
صفا و ماه قبه وفا اعنی محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورمشدرکه هر بر انسان وجوده کلدیکی وقت آنکله برابر
بر شیطان دخی وجوده کلور ایشته بو قوت واهمه یه دالدر
و بو حواس مذکوره نک مقاملری باشده بو صورتله و بو وجهله در والسلام

وچونکه محققان بو مقامه رسیده اولدقده دُرِ معنی رشتهٔ انتظامه
بویلجه کشیده ایدوب بیورورلر **بیت** هست ترا بروان مطلع اسرار
غیب • آیت بسم الله ست روی ترا نیست عیب • آینهٔ حق
نماست وجه تو و عکس حق • منعکست اندرو نیست درین نکته
ریب • یعنی سنک قاشلرک اسرار غیبدن طلوع ایدوب بوزیکه آیت
بسم الله مثابه سنده یازلمشدر وبوبیله اولمسی دخی معیبادن
دکلدرکه سنک وجهک آینهٔ حق نما اولدیغیچون حق دخی آکا
منعکس اولمشدر یعنی حق سنک وجهکدن نمایان اولور معلوم
اولکه بوذکر اولنان حواس وقوی دن ماعداه ایکی قوت دخی واردرکه
آنلره غضب وشهوت دیرلر وغضبک مقامی زهره ده در الشیو
زهره یه لغت عربیده مراره دیرکیده اوددیرلر وبو غضب فسادو
شرلری دفع ایتمکه مخصوصدر وغضبک تعریفنده اکابر سلف
بیورمشدرکه بو قوت غضب غیریله حاصل اولان فسادی دفع
ایتمکک غرضی بر شخصه اثر ایدیکی حالده طرف روحدن حرکته
کلور

کلور اول فسادی دفع ایدر برکسده بو قوت تفریط اولمش
اولسه اول کمسنه دینده ودنیاده غیرتسز اولور واگر حد اعتدالده اولور
ایسه دینده ودنیاده غیرتی نمایان اولور وبو حالده هرنه ایدرایسه حق
ایچون ایدر واگر برماده دن طولایی حقارت اولدیغی تفرس وادراک
ایده جک اولور ایسه قپلان کبی خشمناک اولورق بر غضب اولور
وحقی مرکزینه وضع والقا ایدر وحقیقتی مرکزنده قرار ایتدیرر واگر
بو قوت حد افراطده اولور ایسه دین ودنیاده شریر اولوب قوت
غضبک زیاده لکندن کندوسنی ضبطه قادر اوله مز واگر ادراکنه
غیر موافق وراست بر معنی ظهور ایدر ایسه انک روحی متحمل اوله میوب
فی الحال غضبه کلور **وایکنجی** قوت شهوتدرکه مجموع اعضادن
قوت ما یتحلل سببیله حاصل اولور وبو قوت دخی اکالایق اولان
نوعک زیاده لکی جهتنده اولور وبو قوتک حاصلی اوعیهٔ منی ده
اولورکه انک مقامی ایکی بوکره کک اراسنده در ومعلوم اولهکه
بو قوای مذکوره نک مجموعی نفس انسانینک خادملری اولوب انلرنده
بونلردن ماعدا صاحب نفس ناطقه اولورق ؟ دخی واردرکه آنلر
خنده وگریه وعلم نظری وعلم عملی در **اما** خنده روحه حاصل اولان
شوق وذوق ولذتدن اولدیغی ظاهردر شویله که ظاهر ویاخود
باطن طرفندن حاصل اولان شغف حرارت غریزیه یی حرکته
کتوروب اول حرکتدن قان قوت بولوب قلبک وجه ایله واقع

[illegible]

اولان مشارکتی سببیله فی الحال وجهده قیرزیلق وبشاشلق
پیدا اولوب اشته بوکا خنده یعنی کولمه دیرلر وگریه دخی بر حالتدرکه
هرنه زمان روحه بر الم وغم وکدر ویاخود خارجدن بدنه بر الم واقع
اولور ایسه اول سببدن روح حرارت غریزیه ایله برابر تهییج
کوسترر وحرارت غریزیه سریر قلبده اولمسی دیوزینی قلبك تخته کتورمسی
سببله قینار وبو قینامه دن بر بخار حاصل اولور واول بخار مر
عروقدن کوزه وکوزدن دخی طشره چیقار وبو کولمه وآغلمه نك سببی
خارجدن اولوب روحه وجسمه داخل دکلدر زیرا اسباب خارجیه دن
روحه موثر اوله رق آغلمه وکولمه وجوده کلور وآنلر بیان اولندیغی
وجهله خنده نك سببی حالت شوقانی وذوقانیدن اولدیغی کبی
اول حالت وجدانیئی یا حواس ظاهری ویاخود حواس باطنی حس
ایدرك روحه ایصال ایدوب اول سببدن روحه بشاشت حاصل
اولور واول شوقدن حرارت غریزی حرکت کوستروب عروق واعضا بدنه
دائر وسائر اولوب مجموع اعضایه اول شغف وبشاشت حاصل
اولور وعلی الخصوص اول عروق واعصاب زیاده لطیف اولور ایسه
حسن وجه انسانیده تأثیر کلیسی ظاهر ونمایان اولور وگریه دخی
بو منوال محرر اوزره حصوله کلوب فقط بو حالت اول حالتك
عکسیدر شویله که سبب خنده شادی وسبب گریه الم وخوفدر وبو
ایکی حالتك نه داخل روح وروحانی ونه داخل جسم وجسمانی

اولدقلری بوندن دخی منفهم ومبرهن اولنورکه مثلا اثنای مکالمه
وصحبت ومجلسده برکشی بر تحف سوز سویله دکلسه البته
یاننده بولنان مخاطبه دخی کولمه حاصل اولور ویاخود برآدم آغلسه
انك نزدنده بولنانه دخی بالطبع رقت قلب وآغلمه میسر اولور
وفائده خنده اولدرکه اکر خنده یعنی کولمه حد اعتدالده اولور ایسه
روحی تفریح ومرکز مقام روح اولان حرارت غریزیه یی شعله لو بخاری
دفع ایدوب جسمه قوت ویرر واکر افراط ویاخود تفریطده اولور
ایسه اول افراط ویا تفریط مقدارنجه ضرر وزیان ایدر حتی معلوم
اولور وگریه دخی اکر حد اعتدالده اولور ایسه روحی تازه ایدر وجسمه
جلا وجسمه قوت ویرر واکر حد افراط ویا تفریطده اولور ایسه لکلی
زیان ایدر وکوزلرك نورینی آزالدر وجسمی اولمقدار نزار ایدرکه
حتی مرتبه هلاکینه رسیده اولور وبالاده ذکر اولنان درت توندن
اوچنجیسی علم نظریدر اشبو علم نظری اولدرکه مثلا بر شخص
بر مکانده بر قصر بنا ایده جك اولسه اول کمسه اولا درجه ارضه
نظر ایدوب تصور ایدرکه بو کوشکك قپوسی جانب قبله یه والوان
وپنجره لری جانب شماله وطاق ورواق وتخته لری طرف مشرق
ومغربه اولمق لازم کلور واول قصر هر قنغی مکان وحالتده لازم
ولایق اولور ایسه اول شخص مجموع لوازمات ولواحقنی نظر
مدرکه یه کتورر واول مدرکه مذکوره نك قابلیتی مقدارنجه تصور ایدر

شویله که کویا اول کوشک اول مکانده بنا وانشا اولنه رق ختام
بولمش وحاضر ومهیا اولمش کبی معاینه ومشاهده ایدر اشته
بو معاینه یه علم نظری وصورت هیولانی دیرلر وبعضیلر بو صورت
هیولانی یه بالمعاینه نظره کلدیکیچون تصور دخی دیدیلر واکثر متبحک
بالخاصه بر نور وتجلی یی کورور دیمه لری دخی ذکر اولنان تصور
کبیدر وبعضا اوهام باطله در بونلر درجه ومرتبهٔ کماله واصل اولورلر
ایسه اولوقت بیلورلر که اول ایتدکلری مشاهده غلبهٔ اوهام
خیالیه لرندن اولوب درک حقیقت دکلدر ودخی معلوم اولکه
بو مثال مذکور مجموع صنایع وبدایعه عموم وخصوص مطلقدر مدرکه
انساندن اولان هرکسک درکنه بولمجه واصل اولور والسلام
وعلم عملی علم نظری ایله درک شئی نی تمامی عمله وفعله کتورمک
ومثلا قصر ماده سنده ذکر اولندیغی وجهله نظر تصور ایله درک
اولنه رق کوسترلیان قصری ظاهر کوزیله هرکس کورمک اوزره
بنا وانشا ایده رک ختام پذیر ایلمکدر وبوندن صکره بعضیلر
دیرلرکه باطن کوزی واردر انلرک بو بله دیمه دن مرادلری یعنی بونلرک
عندنده باطن کوزندن مراد شول بر علمدر که آنده نظر حقیقت اوله
اشته نظر حقیقت اولان علم حق بین وحقی مشاهده ایتدیکیچون
آکا فی الحقیقه باطن کوزی دینلور بو حال اربابنک معلومیدر
زیرا بو حالده بولنمیانلرک نظرلری بو حالده بولنانلرک نظر ومشاهده

لری کبی دکلدر شویله که طوغری سویلمک یلان سویلمکدن خوبدر
وانصاف دخی ایماندندر وبلکه انصاف محض ایماندر وانصافی
اولمیانک ایمانی دخی اولماز ذکر اولنان ایکی قوت یعنی قوت علم
نظری وقوت علم عملی روح انسانیده در که حکمای رسوم انکا نفس
ناطقه دیرلر وبو ایکی قوت حاصل عین ذاتیٔ روحدر ومعلوم اوله که
بو قوای اربعهٔ مذکوره جمادات ونباتات وحیواناتده یوقدر زیرا بو
قوای اربعهٔ مذکوره حضرت ذات واجب الوجود جل اسمه الطاف
بی نهایتندن اوله رق مجموع قوای مذکوره دن نظام وقوام
واعتدال تامه ایله مافوق واعلا خلق ایدوب اشبو علم نظری
وعلم عملی ومعرفت حقیقی سببیله مراتب تامهٔ الکبری حضرت
آدم اولادی حقلرنده که آنلر انبیا واولیاء اللهدر علیهم السلام
صادق اولمق ایچون حضرت آدم علیه التحیة والثنایه اعطا ایدی
حتی بو نور الانوار قدسیه اولان حقیقت سببیله انلرک مرتبه سی
اعلا وافخم اولوب تجلای لقای ذات لاهوتیه ونور علی نور یهدی
الله لنوره یه یعنی کندی اصللرینه واصل اوله رق کل شئ یرجع
الی اصله مرتبه سی انلرک حقنده صادق اولدی واشیادن
هر بری مقدار ومرتبه سنده صایمق مثلا مقدار خواص وطبع ومزاجی
ونفع وضررینی بیلمک وافراط وتفریط واعتدالنی یعنی زیاده لک
وآزلغنی تمییز ایتمک وحدودلرینی دخی کورمک لازمدرکه حدود الله

اولدر زیرا حضرت الله تعالی علیم و حکیم مطلقدر هر نه که خلق ایدیسه
حکمت بالغهٔ الهیه سیله ایجاد ایدوب محصیٔ کل شیٔ اولدی و تحت
ثری دن تا فوق سمایه وارنجه حکمت بالغه سیله ایجاد ایلیوب
احصای حقیت ایله محصی اولدر شویله که اقل ذره دن ذره یه و ذره دن
شمه و شمه دن شمس حقیقی یه قدر احصا ایدر و بوندن صکره
امام مبین شمول بر شخصدر که آیهٔ کل شیٔ احصیناه فی امام مبینه
و معراج عوالم خمسه یه لایق و سزا اوله و بر کمسه بو عوالمک آخری
اولان عالم لاهوتی محصی اولمز ایسه ناحق اولور و حق دخی اولدیکه
محصیٔ کل و کلیات اوله والسلام و بر کمسه اگر کندوسندن غافل
اولمز ایسه مراتب کلیات معلومی اولور زیرا کندوسندن بی خبر
بر طاقم جاهل و نادان مرشدلک و شیخلک دعواسنده اولورلر
حتی طالب حق و سالک مطلق اولنلر مراتب کاملان و ناقصانی
بربرندن تمییز ایدرک معانیٔ حقی ظاهر و باهر ایدرلر والله یهدی
الی اهل السبیل بالسلامه م ه اصل ثالث از مقدمهٔ ثالث
در معرفت تطبیق آفاقی و انفسی بقول حق و حجت مطلق
واضح و لایح در بیان آید سنریهم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم
حتی یتبین لهم انه الحق من امر ربهم بو جهتده نازل اولمشدر
بو آیت شریف قدیمک معناسنده علما و محققین رحمهم الله علیهم
اجمعین ایله تمتش اوج فرقه نک مجموعی بر وجهله اختلاف

ایما مثلردر و جمله سی متفقلردر شویله که آفاقده هر نه وار ایسه
انفسده دخی بر مثلی واردر اما اشیادن هر بر شینک بزم
نفسمزده نو جهله بولندیغنده یعنی آفاقی انفسه نسبت حقیقی
ایله تطبیقده بعض مرتبه اختلاف واقع اولدرق سؤال
اولنورکه قول حق و حجت مطلق ایله مقدمهٔ کتابده ذکر اولنان
نفوس اربعه یعنی نفس اماره و لوامه و مطمئنه در و بزده در
جواب نفس دیلان بالاده ذکر اولندیغی او ذره جسم و جاندن
یعنی افراط و تفریط و اعتدال ایله برابر تراب و ماء و هوا و ناردن
مرکب اولان تن مرکبه در و سؤال اولنورکه بو مذکورات تحقیق
اسممدر بونلرک مسماسی ندر و بزم تنمزده قنده در جواب مذکورات
اربعه دن خاکک مسماسی تنده اولان کمکدر زیرا کمک عالم
بسطده در و انک طبعی صغوق و قورودر و انک جهت بساطتی
جزوی کل مشابه سنده اولدیغندن و کلنه تسمیه اولنان استخوانه
دخی تسمیه قلندیغندر مثلا الکده بر جزو طپراق ویا خود کمک
طوتوب و بر کمسنه یه کوستروب سؤال اتسک که اشبو الده
طوندیغم ندر اولکمسه جواب ویرر که طپراقدر ویا خود کمکدر و بونلر
طبیعتلری بارد و یابسدر و بونلرک کللری دخی بو طبیعت و بو
مزاجده در و بو صفتله موصوف اولان شیلر البته بسیط اولور
و اشبو بسیط اولان دردن که خاک آب باد آتشدر یا آز

ویاخود چوق ترکیب اولنمش اولان نسنه یه مرکب دیرلر
جماد ونبات وانسان کبی امّا جن آیهٔ خلق الجان من مارج من نار
حکمیله ایکی بسیطدن خلق اولنمشدر شویله که مارج آتشک
علویدر آتشدن وباددن ترکیب قلنمشدر و ملائکه دخی ایکی صفت
نوریه ایله موصوفلردر صفت جمالیه وجلالیه کبی وبعضیسی صفات
جمالیه وجلالیه وافعالیه وبعضیسی صفات اوصافیه وافعالیه
وجمالیه ایله موصوفلردر علی هذا القیاس جمیع مراتب مذکوره
وغیرلری کل شیء عددا موجبنجه صایمق لازمدر چونکه بو مقدمه
بیلدک بوندنصکره معلوم اوله که برزم تنزده اسم خاکک مسماسی
اولان گلک وسودایه صفانده دخی خاک دیرلر وگلک دخی بو تنده
یعنی گلک ایله سودا دخی بسیطدر وطاغلر وطاشلقلر دخی
برزم تنزده بولنان کملکلر کبیدر زیرا طاغ عالم آفاقده اوتاد اولدیغی
مثللو گلک دخی عالم انفسده اوتاددر وصو دخی برزم تنزده بولنان
بلغم وات ویاغدن حاصل اولان رطوبت اصلی در وذکر اولنان
بلغم وات ویاغ هم صغوق وتازه وجمدهٔ بسیطدر مثلا بلغم
ویات ویاخود یاغدن برجزو آیرلدقده بربنه سؤال اولنسه که
بونه در دیرکه اندر وبونلرک دخی مجموعی اسم وخواص وطبیعت
صاحبلری اولوب جزولری کللریله برابردر واسماء دبلینده
دخی بویله در نیتکم ذکر اولندی و هوا دخی برزم تنزده اولان نفس

کیدر

کبیدر وباد لاتسبوا الریح فانه من نفس الرحمن حدیث شریفی
دلالتیله نفس رحمن دن اولوب وعالم خلا وملایه طلودر بس باد
بروجه محرر برزم ابدانمزده نفس اولدیغی حیثیده اون ایکی منافذدن
ومجموع مناماتدن هم کیرر وهم چیقر دروجه فراخ دیرر اشبو باددن
بدنک هرطرفی نه بوشدر ونه طلودر فقط طلودر وآتش برزم تنزده
حرارت غریزیه دن عبارتدرکه اصلی قان وصفرادر زیرا حرارت غریزیه
اولمسه وجودده بولنان واجبلان شیلر پشمز واخلاط اربعه
دیلان قان وصفرا وبلغم وسودا حاصل وقوامپذیر اولمز واول حرارتک
قوتی قانده در وصفرا دخی قانک کوپوکیدر وحرارت غریزی بدنمزده نسبتنده
حار ویابس اولدیغیچون آتش اولدی والسلام سؤال ذکر
اولنان ارکان اربعه نک صفت خاصیتی برزم تنزده نه شیدر جواب
اشبو ارکان اربعه نک صفت خاصه لری آنلرک اسملرینک
مسماسیدر اول امّاره در اکه برزم تنزده قاندر که آتش اولدیغی شویله
که ابتدا نظر الوهیت هیبتی سببیله درهٔ بیضادن ظاهر ونمایان
اولان شعله برق خاطف کبی پرتو انداز اولمسیده آتش اولدی
وایکنجی لوامه درلکه برزم تنزده باطنی اولان نفسدرکه نظر
ظاهر ایله احساس اولنمز وبو دخی بربخاردرکه اول جوهردن پیدا
اولمشدر واوچنجی ملهمه درلکه برزم تنزده اتدر وظاهردرکه
اول جوهر حق تعالینک نظر هیبتندن صو اولدی ودردنجی مطمئنه در

ه که آخرده در. و بو دخی برزم تمزده خاک مثابه سنده اولان استخوانده
واولجوهردن دخی آخرده کوپوک پیدا اولدی و بونلرده مرکوز ومندرج
ومندمج اولان خاصه سببیله آنلرک هربری واصل تجلای لقای
بابقای حضرت حق وواحد مطلق اوله رق ذکر اولنان صفالره
مظهر اولمشلردر شویله که اسم الله ده اولان ا اثبات اولیت
ذات فرد احدیته اشارتدر ه آخریته دل اول ظاهریته دل ثانی
باطنیته و بو سببدن لام اول لام ثانیده ادغام اولمشدر وصفت
باطن دخی اشبو ادغامیتده درکه هو الاول والآخر والظاهر والباطن
وهو بکل شیء قدیر جناب حقک اسم ذات مستجمع جمیع صفات
کمالنه شاهددر زیرا محققین قدس الله سره العزیز لفظه الله ده
اولان الفی ذات فرد احدیته اشارت ایتمشلردر. که مرتبه اولیت
الفده در ولام اولی صفت جماله نسبت ایلمشلردر که مراتب
باطنیت آنده در ولام ثانی صفت جلاله عبارت قیلمشلردر که
مراتب ظاهریت لام ثانیده در زیرا لام اول لام ثانیده مدغم
اولدیغی مثللو جناب فرد احدیتک جمال باکمالنه صفت جلالیتی
نقاب اولمشدر و بو جهتده تجلای جمال باکمالی دیده نامحرمان فاسق
لیبندن مستور دخی کندوسندن غافل هر جاهل خودبین
حریم حرام کبریایه راه یاب اوله مدقلری وارسته قید سطوردر
ه وها توفیق وهدایت الله جل اسمه یه بشارت بیورمشلردر

واما

واما من تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی آیت متبرکه سی بو درت
مقامه اشارت ایتمشلردرکه نفس انسانه فرضدر مثلا اول
توبه یه اشارت ایلمشلردرکه توبه عبدک معبوده ترکیدر وعلامت
توبه ه در اول کچمشی یاد ایدوب قاله الماحق وکچمش فعللره
رجوع ایتمامک ومدت عمرنی ذکر وفکر ومعرفة الله واطاعت امر
باری اولان عبادت وعمل صالحه مشغول اوله رق اتلاف ایتمکدر
وایکنجی او ایمانذرکه ایمان وحدانیت حقی قلب ایله تصدیق وظاهرده
لسان ایله اقرار ایتمکدر واوچنجی او عمل صالح اودرکه اولمقدرحتی
توبه وایمان حاصل ومیسر اولمز ایسه توبه وایمانک بالمذری
اولان عمل صالح دخی وجوده کلمز ودردنجی هدایتدر حالبوکه
هدایت ذکر اولنان اوچ اردن مقدمدر اما مقدمجه بیان قلنان
آیه اما من تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی نک آخرنده نازل
اولدیغندن بو موضعده دخی مؤخرا بیان قلندی و بو مقامده
هدایتک آخرده ذکر اولندیغنک برسببی دخی هدایتک اقسامی
بیاندر شویله که بر هدایت اسلام وانک لوازماتی اولان
ما امر الله ورسوله ایله درکه مراتب اربعه ظاهریته دندر و بر هدایت
دخی ایمان وانک اولده اوله جق موجباتیله در وایمان ایله
اسلامک بیننده فرق وار درشویله که قل لن تؤمنوا بالله ولکن
قولوا اسلمنا نازل اولمشدر حتی بر کمسه اولا الله ایمان کتورمز

ایسه انگ عقلی بن اهل اسلامدنم دیمکه قادر اوله مز بوندن طولایی
اولمکسه حالت اولده مؤمن اولمدی وحالت ثانیده اسلامدن اولمغه
قادر اولهمدی و بر هدایت دخی جنان وباطنده انگ معارفات
ولوازمات ومشاهدات تجلیات وتوابعات قلبی دبونلرک غیری ایلهدر
و دردنجی هدایت که هدایت آخردر بو هدایت دخی حق وانگ
اذواقی ایله درکه سن انکا هدایت ربانی دیوب ایمان یقینی استعاره
ایدرسین دبو هدایت آیت شریفهٔ مذکورهنک آخرنده نازل اولان
هدایتدر دبو هدایت قطع منازل ایتدکدن صکره حاصل وهر سالکک
سیری بو منزله لایق و واصل اولور وکلمهٔ وماتوفیقی الا بالله بوجهتدن
وارد اولمشدر دبونلرک محل ومرکزی یوقدر الا مشاعر الهی اولان
قلب آدم علیه التحیه که حقنده قلب المؤمن بیت الله وقلب المؤمن
عرش الله وارد اولمشدر وبر وجهله دخی آدم اسم اعظم وحضرت
الله اسم اعظمدر وبر وجهله دخی سنک وجودنگ مداری عقل
ونفس وروح وقلب ایله درکه بونلر دردر ومدار اسلام دخی حج
وصوم وصلوة وزکوة اوزرینه درکه بونلر دخی دردر واسم الله
جل اسمه دخی درت حرفله نازل اولمشدر که ال ل ه درکه شامل
جمیع اسما وصفاتدر وقلب انسان کامل دخی شامل جمیع مراتب
نوریه وشهودیه وحضوریه اوله رق جمیع صفات واخلاق الهیه
متصف اولمشدر وتخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفاته بو معانیه

شاهددر وعلم آدم الاسماء کلها کلمهسی قابل تعلیم اسماء کل وجامع
جمیع صفات کاملهٔ شامله اوله رق کرمنا بنی آدم خطابیله معززنه
اولوب مجمع جمیع اسماء الله ومظهر جامع صفات الله ومستحق امانت
حق اولمشدر واسم اللهک تعالی وتقدس دردنجی حرفی اولان
ها قلب آدمی نمونهدر زیرا ها الله توفیق وهدایت حقه اشارت
واقع اولمشدر وبو هدایتک محلی عبد مؤمنک قلبیدر لا یسعنی
ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبد المؤمن بوکا دلیل قویدر
مثلا ها الله بعضی کره ایکی دائره صورتنده یازیلور هه مخطط
وبعضی کره دخی محقق بر دائره شکلنده یازیلور ه مدوردرکه قلب
دخی کاهی ایکی صورته منقلب وکاهی بر صورتله متحقق اولور ودخی
حرف ها حساب جملهده بشدر وفروعات قلبانی دخی بشدرکه
آنلره حواس خمسهٔ باطنیه دیرلر وبناء اسلام دخی بش ارکان
اوزرینه در وصلوة مفروضه بش وقته خاص اولمشدر وبونلرک
محل ومنشالری یوقدر الا قلبدر که منظر نظر الله در ولا ینظر الله تعالی
الی صورکم ولا اعمالکم ولکن ینظر الی قلوبکم حدیث شریفی بو معنایه
اشارتدر وها اسم اللهک قلبکی نمونه اولدیغی مثللو یسعنی
شیء والا یسعنی قلب عبد المؤمن موجبنجه قلب اولمش
داوله جعه متحملدر ودخی قلب مجموع امور شرعیه واحوال حقیقیه
واسطه اولمغه قادر اولور وحتی سن اسم اللهده بولنان حرف

ها یی تلفظ کتور ورسک اول اسمک صحتنی بولمغه قادر اوله مینه جکدن
بشقه بو اسمک فائده سی دخی معلوم اولمق ممکن اوله مز وبو جهتله
سن دخی اول اوج منازلانی قطع ایده ورسک نمونه قلب
اولان حرف ها یه یعنی نقطه قلبه واصل اولمغه قادر اوله مزسین
واکر اشبو نقطه قلبه واصل اولمقلق سکا میسر اولمز ایسه وادی
ایمنده بوله مزسین ولا صلوات الا بحضور القلب دفقنجه حضور
قلب دخی حاصل ایده مزسین ومن دخله کان آمنا وقلب المؤمن
بیت الله موٴدّا الرنجه سن سنی جمله امنادن اللهمدن معدود ایده مزسین
وبن هادیم واهل هدایتده نم دیمکه قادر اوله مزسین شول
جهتله که هدایت سالف الذکر مراتب اربعه اعزه دن مرتبه اول
ومنشأ کلیات کمال اولان اسم اللهک الفندر وهدایتده دخی
بالاده بیان اولندیغی اوزره مرتبه اول وآخر وظاهر وباطن اولوب
آندن دخی حرف هایه واصل اولمقلغه اولورکه اول حرف ها جمیع
وجوهدن نمونه قلب انساندر علیه اکمل التحیه واکر بر کمسنه
اول اوج مرتبه محمدیه صلی الله علیه وسلم واصل اولور ایسه اولوقت
نفس مطمئنه ایله زنده اولوب بو نفس مطمئنه سببیه اول کمسنه نک
قلبی مجلا ور دخی معلا وعقلی مزکا اولورق بونلرک لوازماتی اولان
علم الیقین وعین الیقینی مشاهده ایدوب بو اوج مرتبه نک
مدلولنی تفصیل وتمیز ایله بیلوب بو مراتبک کمالنی کندی وجودنده

بولور وبو اوج مراتب محمدیدن صلی الله علیه وسلم سر محمدیه سیر
ایدوب اولوقت هدایته واصل اولور وعالم حیات حقیقی اولان
ایمان یقینی وتوفیق ربانی یه ملحق وواصل اولوب اولوقت ابدال
حق وهادی یقین مطلق اولورق انک قلبی عرش الله وبیت
المعمور کبی اولور اشته مراتب کمال اهل معنیه واصل اولان
کامل حقیقی بودر والسلام بوندن صکره عرفان بن نفسیمی بیلدم
وعارف معارف من عرف نفسه فقد عرف ربه در اولدم
ومعرفت مذکوره سببیه حضرت الله تعالینک جمیع صنایع و
بدایعنی وجودده مشاهده ایتدم دیمکه قادر اولور زیرا طوغری
سویلمک یالان سویلمکدن اولی در ویالان دخی کفر محضدر
نیتکم مخبر صادق الکذاب عدو الله بیورمشدر ۵ م ق ۰ سؤال
اولکه التی جهات ویدی اقلیم وکواکب وطقوز افلاک واون ایکی
بروج ویدی بحر ویدی برکه یدی ارض یابسدر ویدی سیاه ویدی
بیاض وجه عالمکه وجهه آمده در دهرنه که واردر دیو قدر برزم تقسیم زده
نه کونه اولمقلغی ممکن اولور البیان جواب اولکه موجود دکلدر
یوق اولمقلغی مقرردرکه یوقدر دیو اولان جهل ونادانلقدرکه
یوقدر دا اولمامشدر وعالمده ٦ جهت اولان الت واوست
وصاغ وصول واوک وآرددر بونلر عالمک ظاهر وجودنده صورت
هیولای جسمده درکه برزم تمرزده قبل ودری ذات وظهر وسکر دکمکدر

زیرا بونلر قائمهٔ هیولای صورت جسمیدر اگر بونلر اولمسه صورت
جسمیه وجوده گلمز. واگر وجود دخی اولمسه ذکر اولنان الت و
اوست وسائره قندن اولور وجهات نه وجهدن ظاهر وهویدا
قیلنور دیو سببیدن درکه تنده اولان قل اوستده ودری التده
اولوب التّ وجودک یمیننده مقام طوتمشدرکه قوت ماتحلل یعنی
قوت حلولی آنده در وطرف جانب یساره مالک اولمشدرکه غذای
ماتحلل آنده در وسکز دخی جنوبه صاحب گلمشدرکه قوای جسمانیت
مائه آنده در وکموک وجودک طرف شماله مالک اولمشدرکه استقا
ابدانی بونده در وربع مسکون دینلان ربع شمالیدرکه عالم آفاقده
قوت اعتدال ترابیه اکا غالبدر وعالم آفاقده بولنان ۷ اقلیم
عالم انفسده اولان ایکی ال و ۲ ایاق وارقه وقارن وگوکسدر
و ۷ کواکب و ۹ فلکدن هر بری. براقلیمه متعلقدر مثلا اول عرشدر
که قوت باطنهٔ قلبدر وبونک ظاهری محیط اولان کرسیدرکه
ایکنجی فلک دخی اولدر واگرچه عرش ایله کرسیٔ فلکدن عد واعتبار
ایتمزلر لکن بونلره مراتب جهتیله عالم لاهوتی وجبروتی وملکوتی
دیرلر بونک تحقیقی محلنده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی زیرا
سبع السموات طباقا حکمیله اول فلک زحلدرکه بزم وجودمزده
دلاقدرکه قوت منعقده آنده در بوده بارد ویابسدر وانعقاد
لطیفهٔ غذا در رحم امهاتده نطفه نک ابتدای عقدی بونک

انعقادیدرکه اکا ده علقه دیرلر یعنی اویوشمش قان اولدخی قوت
دلاقدرکه اکا دخی زحل وجود دیرلر زحل دلاق عالم آفاقده قوت فلک
اولدر واول قوت دلاقده سیران ایدر واقلیم اول اولان هندوستان
اکا متعلقدر. وایکنجی فلک مشتری یه متعلقدر وبزم وجودمزده
قوت جگردر وحار ورطبدر ومراتب نطفه ده مضغه یعنی دوکولمش
اتدر وحدود مشرقده اولوب ایکنجی اقلیم بولنان چین وختا وختن
اکا متعلقدر. معلوم اولاکه ربع مسکون یدی قسمه منقسم اولوب
هر قسمنه براقلیم دینلوب اشبو اقالیمک چین قسمتنده حد مشرقدن
مغربه قدر بر طوغری خط کشیده اولمشدر. واوچنجی فلک مریخدر
که بزم وجودمزده قوت مراره یعنی اوددرکه شجاعت وقهر وقتال
وجودده حار یابسدرکه نطفه نک عظامیت یعنی کموک مرتبه سنه
وارمسی بونک یبوستی سببیله اولوب اوچنجی اقلیم اولان ترکستان
اکا متعلقدر. ودردنجی فلک شمسدرکه ضیای کائنات ونضج
موجودات بوندندرکه قوت اعتدال قلبیه در زیرا وجودک روشنلغی
قلبدندر ونضج وجود یعنی وجودک پشمکلکی قلبک حرارت
غریزیه سندندر ودردنجی اقلیم اولان خراسان وعراق وفارس
اکا متعلقدر ونطفه نک روح حیوانیسی قوت قلبدندر. و
بشنجی فلک زهره درکه بوعیش فلک وچهره ساز دلکاردر
ودوست نواز عالم آفاقدر وبودخی بارد ورطب اولوب وجودده

معده در و وجودك قوت عدیشی و تری تازه‌لکی و تارکلکی و نطفه‌نك
حسن صورتی آندندر و دردنجی اقلیم اولان ماوراء النهر آکا متعلقدر
و التنجی فلك عطارددر که مدبر افلاك و عقل چالاك و دستور اعظمدر
و بو دخی مغز سرده دائر و سائر اولان قوت مدبری در و بو قوت
دخی نگارندهٔ معنی و صورت اولوب فقط بوکا بعضیسی روح
نفسانیٔ دماغیه دخی دیرلر • و التنجی اقلیم اولان روم آکا متعلقدر
و صورت نطفه‌نك اتمامی بونکله حاصل اولور که بوده حار و رطبدر
و یدنجی فلك قمردر که بارد و رطبدر و بو دخی بزم وجودمزده اولان
قوت ربیه‌در که قمرکبی کاهی بیور و کاه کوچیلور و قمر کدخی شمسه بعیده
اولدیغی حالنده نوری آزد و قریب بولندیغی صورتنده نوری چوق
اولور یعنی کوچیلور و بیور و بونك کبی آق جکر دخی قلبدن آلدیغی
قوت سببیه هر آی و بلکه هر آن بو حالده در یعنی رطوبت اضیسنده
اولان افراط و تفریط و اعتدال و جهیله نفس آلوب ویردکجه
هم بیور و هم کوچیلور زیرا بو آق جکر جکرك یلپازه‌سیدر و بو
آق جکره لغت عربیده ریه و فارسیده شُش و ترکیده اوکن
دیرلر مثلا نطفه رحم امهاتده یدنجی آیده نوبت قمرك تربیتنه کلدیکی
وقت تمام اولور یعنی نطفه تربیت قمر ایله اتمام بولور اکر اول
مولود یدنجی آیده دنیایه کلور ایسه بقا بولور طبعی زیرك و عقلی چالاك
صاحبی اولور زیرا قمرك طبعی بارد و رطبدر و رطوبت اصلیه

مائیه

مائیه انك اعتدالندندر • و من الماء کل شیء حی الآیه و یدنجی اقلیم
اولان صین آکا متعلقدر و اکر اول مولود مذکور یدنجی آیده دنیایه کلمزده
سکزنجی آیده وجوده کلور ایسه بقا بولمز و دنیاده قالمز بوندن طولایی
که سکزنجی ماه دخی نوبت زحله کلور و زحل دخی نحس اکبر اولوب طبعی
بارد و یابس اولدیغندن طبیعتی موته مائلدر و بو جهتله بعضیلر
دیمشلر که اکر عالمك دوری زحله منتشر ایسه عالم خرابه یوز طوتر
و اکر اول مولود طقوزنجی آیده تولد ایدر ایسه بقا بولور زیرا طقوزنجی
ماهده نوبت تربیت مشتریه کلور و مشترینك طبعی حار و رطبدر
و کندوسی سعد اکبردر • والسلام و دخی معلوم اوله که سبعهٔ
سیاره دیدکلری کواکب رؤسای عالم آفاق اولدقلری مثللو قلب
و دماغ و جکر و آق جکر و دلاق و اود و معده دخی رؤسای عالم
نفسدر و قل و دری و یاغ و ات و طمر و سکر و شریان و کموك
سیجاقلق و صغوقلق و یاشلق و قورولق ایله برابردن ایکی
برج مثابه‌سنده‌در و باش حمل و کردن ثور و ایکی ال جوزا
و کوکس سرطان و کوکل اسد و سنبله بغرسق و کوبك میزان
و ذکر عقرب و قوس اویلق و جدی دیز و دلو طوبوق و حوت
ایاق مقابله‌سنده‌در والسلام و دخی عالم آفاقده بولنان یدی
دکز بزم نفسمزده درت طعمدن یعنی آجی و طوزلو و اکشی
و طاتلودن مرکب اولان ۲ قولاقدر که آجی در و ۲ کوزدر که طوزلودر

د۲ بحر بورونده که اکثیسی دره د۱ بحر دهنده که طاتلودر دبونلرک
مجموعی یدی دکزدر اما ایکی قولاقده اولان ایکی آجی دکز آجیلرک
سرچشمه سیدرکه عالم انفسده بولنان قوت توانایی آنده در وبو الله
تعالینک اراده‌سیله آجی اولوب حتی قولاقلرک پرده‌سنی قوی و تازه
طوتوب حفظ ایتمک و دکلانیله بک سوز آنلا صورتله السید الملک
ایچون اول آجیدن ایکی قولاغه جاری اولمشدر وبوجهتله یعنی
اول آجیلق سببیله حشرات ارض قولاغک خزینه دیرده سنه
ضرر وزیان ویره مزدکو هر پرده فاسد اوله مز د عالم آفاقده
اولان آجی دکزلر دخی بوخاصیتی بخش ایدوب حتی بوخاصیت
افراط حشرات ارضی منع ایدر وارضک بوستنه یعنی باشلغنه
قوت ویرر و تعفندن حفظ ایدر تبارک الله احسن الخالقین د
بحر جسم دخی سرچشمه جکر اولوب فاعل علی الاطلاق حضرتلری
آنی طوزلو خلق ایدوب حتی اول طوزلولق سببیله کوزلری تازه
وتر طوتر دبو تازه لک حسبیله نور باصره جریان ایدر والله تعالی
شانه کوزلرک پرده لرینی یاغدن خلق ایتمشدر دبو خاصیت
بدیهی و آشکاردرکه طوز یاغی تازه وتر طوتوب تعفندن حفظ
ایدر د بحر بورونده اولان اکشیلک دخی قوت شامه‌یه مدد ایدوب
حتی رایحهٔ طیبه و کریهه‌یی بربرندن تمیز ایدر ورد حه فراح ویره
زیرا قصر یا قوتی روح قلبدر د قلبک فراح و تازه لکی آق جکردندر

دبودخی

دبودخی سرچشمه بورونده در د بحر دهن یعنی آغز طاتلودر و آنک
سرچشمه‌سی دخی کوکلدر دبو بحرک طاتلو اولمسی ات و سکر لرک
قوت معتدله‌سنک اتمامی ایچوندر زیرا مبداء روح حیوانی
اولوب حتی آجیلق وطوزلولق واکشیلک و طاتلولغک ممیزی
اولمشدر و کافهٔ طعام بو درت لذت و غیره دن ممزوج و مخلوط
و مخلوق اولمغله اول تمیزه قادر اولور د عالم آفاقده اولان یدی
دریا دخی بو عالم نفسده بولنان یدی دکز مثللو قوت ویرر یعنی
قوتی عناصر اربعه دن آلوب صکره ارحق ایله نقود عالم آفاقه
بخش ایدر واکر بونک تفسیریله دخی مشغول اولمق لازم کلور
اکا بو مختصر مجمونه نهاد متحمل اولمز ایجق بو معانی مذکوره برجا شنیده
طالب سالکه کفاف ایدر العاقل یکفیه الاشاره و دخی عالم آفاقده
بولنان یدی ارض یابس برزم تمزده اولان یدی بر مثابه سنده در
که اول مقامده نباتات یعنی موی اولمز دبو ارضک یبوستی سببیله
اکرشنده و یاخود اقلنده حصوله کلان نباتات طوزلو ضعیف
اولور د برزم تمزده اولوب بو یدی ارض مثابه سنده بولنوب نباتات
سبعه دیملان ارضده یعنی رأسین دفوق و حاجبین و عارضین
و ذقن ده ظهور ایدن قللر ضعیف اولور و اکثر محللرنده دخی قل
حقیر و یاخود اول ارض یابس برزم تمزده شول اراضی مثابه سنده
درکه هر بری بر اقلیمده در یعنی ایکی الده اولان ایکی آدج و آرقه

وقارن وآلین درکه بونلرک مجموعی عالم انفسده بولنان یدیّر یاتدر
والسلام سؤال عالم آفاقده اولان درت فصل ایله کیجه وکوندز
ونور وظلمت وشهر وقلعه وحصار وپادشاه ووزیر وخادمان
وخزینه دار وخدمتکاران وحیّات وعقارب ودیدان وحیتان
وحشرات الارض وسباع واژدرها وقاپلان وارسلان وکلب
وخنزیر وکافر وجن وپری وشیاطین وملك وباغلر واریاقلر
واقرصولر ونهرلر وبونلرك غیریلری که کرك ظاهرده وکرك باطنده
موجوددر عالم انفسده یعنی برزم نفسمزده نه معقوله شیلردر جواب
عالم آفاقده اولان درت فصل یعنی اول بهار ویاز فصلی وکوز
فصلی وقیش اولوب اشبو فصول اربعه دن اول بهار برزم تنمزده
اولان آب وعناصر اربعه دن اولان صو متابه سنده یعنی بارد
ورطب اولمسیله بو برودت ورطوبتك طغیانی سببیله اکثر
بو فصلده یغمور یغار ویاز فصلی دخی عناصردن آتش وبرزم
تنمزده بولنان قان مرتبه سنده در وکوز فصلی برزم تنمزده اولان
نفس وعناصردن هوا متابه سنده در وقیش فصلی عناصردن
اولان طپراق وبرزم وجودمزده بولنان کموك مقابله سنده در
ودخی سن وسال تغییر اولنان حدود عمره وضع حملدن تا اونیز
یاشنه قدر حد طفولیت دینلور که بو حد طفولیت اول بهار
مرتبه سنده در واون بریاشندن قرق یاشنه دکین شبوبت

دینلور که یاز فصلی متابه سنده در وقرق یاشندن التمش یاشنه
وارنجه کهولیت تعبیر اولنور که بوده کوز فصلی مقامنده در و
التمش یاشندن یوز یاشنه قدر شیخوخیت تسمیه قلنور که بودخی
قیش فصلی درجه سنده وودخی عالم آفاقده اولان کوندز وکیجه
برزم وجودمزده بولنان علم ودانش وجهل ونادانی مرتبه سنده در
که کوندز نوردر وعالم روحانیت وصفت ملائکه اولدر وجهل و
نادانی کیجه در که عالم جسمانیت وظلمت بودر وودخی آفاقده
اولان جمادات که جواهر وطاشلر وطاغلردر بونلر برزم وجودمزده
بولنان بیوك وکوچك کموکلر ایله پارمقلرك بندنده وسائر
بندلرده اولان کموکلردر وبیوك کموکلر دخی طاغلر متابه سنده در
و نباتات قللر مقامنده در زیرا هر نه زمان قللر تراش اولنسه
عقبنده ظهور ایدر و حیوانات دخی شیطانی اولان قوّت
نفسانی وشهوانی مرتبه سنده در و قوّت غضب وطول
امل وحقد وحسد وکبر وعجب دخی سباع وحیّات وعقارب
وحشرات الارضه مطابقدر واژدرها نفس امّاره درکه جانور
وقاپلان وارسلان وقورددر و قوزی وقیون وکچی دخی ایمان
واعتقاد وصدقه مواففدر که راه حقده تسلیم وبسمل دیمك
اولور وودخی قوّت واهمه شیطاندر وبو جهتله رأس خیالات
فاسده دخی واهمه در مثلا شخص فاسدك خیالاتنده دائما

خطور ایدرکه اکر بویله ایدرایسم قورقرم که شویله اولور واکر
شویله ایدرسم قورقرم که بویله اولور دیه رک بو وهم ووهم وجهل
سببیله آخر الامر کندوسنی محض فسق وفساد اولان بربلیه یه
القا ایدر وبو فساد دخی وهم وجهلدن حاصل اولور یعنی انك
نفس لوامه سنك هواسی نفس اماره سنه تابع اولسیله
واهمه سی خیالی اوزرینه غالب کلور واسم شیطنت وابتـ
جن وخبیثیانك اك اعلا مرتبه سی اوزرینه قوندیغی کبی واهمه
دخی رأس افعال فاسده در ودخی جمیع ملائکه نك آدم علیه
السلامه سجده ایدوب شیطان علیه اللعنه نك سجده ایتمدیکی
مثللو جمیع حواس وقوی دخی وجود انسانه تابع اولدی الا
واهمه تابع ومنقاد اولمدی شویله که دیو واژدرها نفس اماره
ولوامه در وبونلرك خدم وحشم وعسکرلری دخی افعال شنیعه
نامشروعه نامحموده اولان شرب خمر وقمار ولقمار اوتی وغیبت
وطول امل وحرص وحسد وبخل وکذب وبهتان وبونلره مماثل
اولان شیلردر یعنی نهی منکر اولان افعالك جمله سی شیطانك
خدم وحشم وعساکری اولرق صورت انسانه داخل اولمشلردر
ولا تتبعوا خطوات الشیطان انه لکم عدو مبین بو معنایه شاهددر
زیرا عدوی مبین اولان آشکار وظاهردر فافهم ودخی آفاقده
کافر ومشرك ومنکر ومرتد اولنلر نفسده افعال خبیثه نامشروعه

36 وفاسد خیاللر و باطل فکرلر اولدقلری آشکاردر بونلر دخی
ملك وجودده عساکر شیطاندن بولندقلری درکاردر ودخی
آفاقده بولنان ملائکه انفسده اولان حواس ظاهر و باطن وقوای
وجودیه درکه بونلر افعال شریعت وطریقت وحقیقت ومعرفت
ایله فاعل ومشغوللردر وبو مقوله افعال امر معروفدرکه بونلرك
جمله سی حور وقصور وولدان وغلمان وحوض وانهار جنت وسرر
متقابلین مثابه سنده در زیرا ان الابرار لفی نعیم وان الفجار لفی
جحیم یصلونها یوم الدین کلام قدیمی بوکا دلیل واضحدر ودخی
عالم آفاقده سریر آرای حکمومت وفرمان ران مصلحت اولان
پادشاه عالمپناه حضرتلری بزم وجودمزده روحدر و وزیر عالیقدر
حضرتلری دخی عقلدر وسائر وکیلان ومستوفیان ومقربان
وخاصان پادشاه دخی درك وفهم وذهن وتمیز ذکادر
وخزینه دار حافظه وپرده جی ناطقه وچاوشلر وقپوجیلر وچاسلر
وخادملر دخی ظاهری و باطنی اولان اون حواس ایله سکز
قوی در یعنی سمع وبصر وحس مشترك وفکر وجاذبه وماسکه وبونلر
غیرلریدر وسولان وچاوشان وخبرجیلر دخی کوز وقولاق
وبورن مثابه سنده درکه سوزلر ورنکلر وقوقولر اوزاقدن
ویقیندن بونلرك واسطه سیله روح وعقل مقامنده اولان
پادشاه ووزیره واصل اولور وساعی وتاتارلر وکاتبلر والچیلر

دخی خیال و فکر کبیدر زیرا بونلر دخی دکزدن دره دن و شهر و بنا
ینه روح و عقل مثابه سنده اولان پادشاه و وزیره معانی کثیره
و صور کوناکون کتوررلر و نطق فصاحت بیان جواب آلوب
ویرمک حسبیله بونلرک ترجمانیدر و لوح دخی حافظه کبیدر
شویله که حواس و قوی وجوددن عقل و روحه رسیده اولان
شیلری لوحه یازه رق حفظ ایدر و فکر کاتب کبی اوقور و
عقل و تمییز معنایی صورت لفظیه دن جدا ایدر و دخی سر عسکر
و ضابطان و پهلوان و جلادان پای تخت غضب و شجاعت و مردی
و قهر درجه سنده در و دخی آلتون و کمش و الوان جواهرلر ایله
مزین و مرصع اولوب تخت یاقوت دینلان تخت صنوبری
الشکل اولان قلبک سر بندن یعنی تختندن عبارتدر زیرا
بونده بولنان قوتلر مع معرفة الله الوان جواهر کبیدر که بونلرک
قیمتنی کیمسه بیلمز آنجق الله تعالی بیلور و اکر بو عالمی جواهر ایله
طولدرسک ذکر اولنان جواهرلردن برینه مثل و قیمت اولمز
پس ای بندهٔ الله و ای برکزیده درکاه برکره انصاف ایله کورکه
بونه لطف و عطا و کرمدر که کریم المتعال حضرتلری قوللرینه احسان
بیورمشدر تبارک الله احسن الخالقین و دخی عالم آفاقده اولان
شهرلر و قلعه و حصار و باغلر و بوستانلر و قصبه و کویلر ملک
وجودده قلب و جگر و آق جگر و طحال و بوکرک و اعضا و احشای

کبیدر

37 کبیدر و خانه لر و دکانلر و محله لر و کوشه لر دخی پرده لر و حجاب
و باغلره بکزر و قلعهٔ اعظم و حصار محکم تجویف دماغه و کمو کلره
بکزر که مغز حرامک مکانیدر و بو کا فتح دیرلر و فتح لغت عربده
کمورکک ایلکنه و باشک بیننه و هر نسنه نک ایچنه دیرلر که
موذلب معناسنه در و اول فتح وجودک قوتلرینک جهت
محافظه سیدر و قلعه و حصار محافظ و دیده بانلرینک اقامتلرینه
مخصوص اولان برج و بارو شرفه لر کوز و قولاق و بوردن و آغز
و حواس ظاهری و باطنینک محللری و پرمقلرک قوتلری مثللودر
و بو قوتلرک هر بری کندو محلنده بر خدمته موکل و ناظردر و جنک
و غوغا و ماتم و ادرمق و اولدرمک و بغلمق دخی غم و کدر و اغلمق
و وهم و هجران و امراض و جوشش و بونلرک غیرلری کبیدر و دخی
کلین و ساز و سازنده لر و صحبت ذوق و شوق و صحت و سلامت
تن و جان و محبت و الفت و مودت و بونلرک قوتلری درجه سنده در
و بو ملک اعظم و حصار مستحکمک اون ایکی عظیم قپوسی واردرکه
بونلردر ایکی قولاق و ٢ کوز و ٢ بورون و ١ آغز و ٢ ممه و ١
کوبک و ٢ مرعورتین و بو شهر اعظمک ١٢ قپوسی دخی واردر
که آنلردن اشیا هم کیرر و هم چیقر و بو شهرک پنجره و بجالری
مساماتدرکه بونلر موجب تفریح روح و قوت وجود برقوتدر
و دخی باغلر و بوستانلر باشدن تا ایاغه دکین اعضا و احشای

وجود کبیده، مثلا کل بوز وبنفشه صاج وسنبل زلف ونرکس
وبادام کوز وغنچه آغز وعناب دوداق وزنبق بورون وسوسن
دیل وشمامه ممه والماجکه وچکه التی وعلی هذا القیاس وبو معانی
شعرا وندا وظرفاکتابلرنده وابیاتلرنده پک چوق ذکر وبیان ایلمشلردر
اکر بو معانی لطیفه یه شهوت ولهو نظریله نظر اولنور وبو وجهله
بیلنور ایسه بو نظر ومعلوماته مجاز دینلور حقیقت دینلمز
چونکه حقیقت تفکّر فی آلاء الله در یعنی آثار صنایع وبدایع صنع
صانع متعال حضرتلرینی ومعنیٔ آفاقی انفسده کورمکلکدر
اهل مجاز وارباب شهوت ولهو کورمدیلر وبیلمدیلر امّا بونلرک
کلامی بو معناده صادق اولدی واهل حقیقت وارباب هدایت
اصلا وقطعا شهوت ولهو ولعب نظریله نظر ایتمیوب وبو وجهله
بیلمیوب بحق حقیقت وجهله نظر ایدوب آثار قدرت مطلوب
حقیقی بی چهرهٔ محبوبانده تماشا ایدرک بو معرفت سببیله
مستغرق عالم حیرت اولدیلر ایسه بو وجهله کورمکه وبیلمکه
محض حقیقت حق دینلور که یحبونهم کحب الله والذین آمنوا
اشدّ حبّا لله نص جلیلی بو معنایه شاهددر وبوندن طولایی
مؤمنک مؤمنه الله ایچون محبّتی قائم اولمق لازمدر وذخی
الوان والطف میوه‌لر ورایحهٔ طیبه‌لر وانواع کللر واصناف
بلبللر وسائر قوشلر احسان وخیر وحسن خلق ولطف

ودروت وشفقت ورحمت علی خلق الله وعلم وحلم وحیا وادب
وفضل ومروت وحقیقت وتمیز ووفا ورضا وذکر وفکر وتسبیح
وتهلیل مثابه‌سنده‌در وامورده متعلق اولان شیلر بو باغک
اثمار وازهار وریاحین وکللریدر مثلا بیورمشلردر که اکر بر کمسه
بر فرض ویاخود سنتی وقتنده صدق وشوق وذوق وخضوع
وخشوع ایله ادا ایدر ایسه کریم ورحیم اولان الله تعالی حضرتلری
کرم ورحمتندن اولکمسه‌یه جنتده اول مقدار قصور وحور وولدان
وغلمان وازهار وانوار وریاحین وانهار وماء معیندن اباریق
وشراب ولحم طیر مما یشتهون ویاقوت ولؤلؤ ومرجان سرر متقابلین
عنایت واحسان بیورر پس بو معنایی تأمل وتفکر ایلمک لازمدر
که بر فرض ویاخود سنتی شرط مجرر اوزره ادا ایدن کمسه بو معنا
عنایت واحسان ربانیه نایل اولدیغی حالده مجموع اوامر ونواهی شریفه
ادا واجرا ایدن کمسنه حضرت واهب العطایادن نه مقدار الطاف
واحسانه نایل اولور وبویله اولان کمسه‌لر علمیله عامل اولمش
اولورلر تفکر ساعة خیر من عبادت سبعین سنة بو معنا
دلیلدر عجبا بو تفکر نصل تفکردر وبنجه تفکر اولور که بر ساعتی یتمش
یللق عبادتدن افضل وخیرلو اولمش اولور فافهم وتأمل ٥٠
وذخی صدر صفهٔ صفا وماه قبهٔ وفا محمد المصطفی صلی الله علیه
وسلم حضرتلری نوم العالم خیر من عبادت الجاهل بیورمشدر وعالمک

علمی نه درجه ده رتبه درکه عالمک اویقوسی جاهلک عبادتندن خیرلو
اولیور. بو دخی تفکر و تدبره محتاجدر. ودخی عالم آفاقده بولنان دکز
و دریا و دره و آقر صولر و چشمه لر و محیط الهیدن صو طلب ایدوب
یغمور یاغدیروب ملک باغ و بوستان واوده لی تازه و ریان و
شاداب ایدن بولوطلر عالم وجودده دریای محیط مثابه سنده اولان
معرفت اللهدر. و حقیقت و علم و فضلک هر بری بر دکز کبیدر
و قلبده اولان شریان و ریدی یه و جکره متصل اولان ورید
شریانی یه و اوطاره و اوزرده یه بکزرکه بونلر درت طمردر. و بو درت
طمر عالم وجودی و قوت النفسی تر و تازه طوترلر. و عالم وجودده
سائر بیوک و کوچک طمرلر بونلره متصل اولورلر. و بونلر درت
بحر اعظمدر. و مذکور بیوک و کوچک طمرلر نهرلر کبیدر. ودخی سکر
و طمرلر اغاجلر مثابه سنده در. و بونلرک میوه سی وجود و اعضا
و جوارحک قوتیدر. و خوش آوازلی قوشلر انک ذکری
و فکری و نطقی درجه سنده درکه آنلرک قوت شاخ سارلرینه
توجهه اولورلر و نفس اوچارلر. و درت نهر جاری و چشمه باری
و دریای ساری ملک وجودده اولان اخلاط اربعه رتبه سنده در
و صفرا و دم و بلغم و سودایه اخلاط اربعه دینلور. و مجموع اعضای
وجود بونلرک امتزاج اعتدالری سببیله تر و تازه اولور. و بولوطلرکه
آنلره سحاب و غیم و فرکم دیرلر یعنی بیاض و سیاه و بولانق بولوطلر

ملک وجودده اولان بخارات لطیفه و کثیفه مثابه سنده در. و بو
بخارات اعضانک بحر و بر مقابه سنده بولنان صفرا و دم و بلغم
و سودا و طمر و سکرندن صعود ایدوب ملک وجودک هر جانبنه
مقدار و رتبه سنه کوره یغمور رتبه سنده اولان تر و نزله و زکامی
یاغدیرر. و بو مذکورات بولوط مثابه سنده اولدیغی کبی معرفت
و علم و حلم و حیا و ادب دخی بولوط کبی اولوب دریای رحمت الهیدن
باران فیض نامتناهی اولان حقیقت و معرفتی مستفیض اوله
یغمور کبی ملک وجوده انزال ایدر. ودخی باغبان و عمله و فعله
و اعیان و اشراف ملک وجودده اولان قوتلر کبیدر. و بو قوتلر
آنلر کبی آمر و مأمور و خادم و مخدوم در مثلا باغبان و عمله و فعله
قوت جاذبه و ماسکه و غاذیه کبیدرکه غاذیه غذایی بدنک هر جانبنه
کتورر. و جاذبه دیرر و ماسکه آلور. ودخی جکر و معده مطبخ خاص
و عام کبیدر. و طمرلر مطبخ خاص الخاص مثابه سنده در. و تجویف
قلب و تجویف عظام و تجویف دماغ مطبخ اخص الخاص رتبه سنده در
و بونلرک بشیرجیسی هر بر بنک قوت هاضمه لریدر. و مبرز عام
بکرسن و مبرز خاص مثانه و مبرز خاص الخاص مامادرکه
چرک و تر و بخارات مسامادن ظهور ایدر و دفع اولور. و مبرز اخص
الخاص بورون و منخردر. و مخ باللاده بیان اولندیغی اوزره باشده اولور. و مغز
حرام دینلان بینه دیرلر. و مبرز محل برد و ظهوره دیرلر و کناس و کوچک

دسینک دستوری سینک دوه سینک هر بر قوت دافعه
کبیدر دفیل وکرکدن وپهلوان دیکت وشجیع هر عضوک قوت
قدرتی کبیدر محصی حق سؤول کسنه درکه اول وآخر وظاهر
وباطنی ملک وملکوتی وبونلرک مابیننده اولنلری بالاجماع بولمش
وبیلمش اوله یعنی بر کسنه مراتب اربعهٔ اعزه ومراتب شریعت وطریقت
وحقیقت ومعرفت اولان صدق الیقیندن علم الیقینه وعلم الیقیندن
عین الیقینه وعین الیقیندن حق الیقینه واصل اولوب مراتب
اربعهٔ شریفه نک عددی بولنان اصول وفروعی بر بر بیلمش
اولور اول وقت کل شیء احصیناه فی امام مبین آیت کریمه سنک
معناسی کندو حقندن کندو حقنه صادق ولایق اولور واکر علمیله
عامل یعنی ذکر وفکره مشغول اولور ایسه عارف بالله اولور وتفکر سا
عة خیر من عبادة سبعین سنة حدیث شریفنک مآلی حقنده صادق
اولور وبو مراتبات مذکوره نک شرحی چوقدر اکر ملائکه وجن وانس
کاتب وبر وکوک کاغد واغاجلر قلم ودکزلر مرکب اولسه تا یوم دین یعنی
یوم قیامته دکین یازسه لر هنوز بر شمه سنی شرح ایتمکه قادر اولمزلر
مکر اول مراتب مذکوره اطاعت وفرمان بردارلق وخضوع وخشوع
وجهد ذکر وفکر وصوم وصلوة وتوکل وایسر وعلانیه وعلم ومعرفت
سببیله الله تعالی جل جلاله وعظم شانه حضرتلرینک لطف وعنایتیله
وجود کامله میسر اوله روایت اولنور که حضرت صدر صفهٔ صفا وماه

قبهٔ دنیا یعنی محمد المصطفی بونبکرمی درت بیک نقطهٔ نبوت خاتم اولدقلری
حالده جانخوابلری حسیر ایدی واول حسیرک نقشی مبارک ومعزز
ومطهر وجود شریفلرینه اثر ایدر ایدی وبو حالیله صلوت تهجد ونافله
اول قدر جهد وقیام بیورورلر ایدی که اقدام شریفلری متورم اولوردی
پس بر شخصک مراتبی هر نقدر عالی اولسه معرفت وعلم وعمله ده
اقدامی ودعا ونیازده سعیی اول قدر زیاده اولمق لازمدر مثلا حضرت
صدر صفهٔ صفا ذکر اولنان حالت ومراتبک صاحبی اولدی یعنی حالده
وعالم وما فی العالم وجود شریفلرینک طفیلی اولمق ایچون خلق اولنمش یعنی
صورتده سعی وعمل شریفلری نه رتبه ده بولنه یعنی مشهود عالم و
عالمیانده ونیاز ودعالرنده اللهم ارنا الاشیاء کما هی ودخی اللهم
انفعنا من منافع العالمین ودخی اللهم ارزقنا ایمانا یوافق قلبی
ویباشر قلبی بیورورلر ایدی ومباشر قلب اولان ایمان تحقیق ویقین
ایله اولان ایمان اولمق لازم کلور وبو ایمانی هم عالیلری جهتیله امت
بلند مرتبه لری ایچون استرجا واستدعا بیورمشلردر وبو معناده بر ساعت
تأمل ایلمک لازمدر که اول حضرت عالی مرتبت امت مکارم خصلتلری
اوزرینه نه درجه لطف ونه مرتبه عنایت بیورمشلردر پس امت عالی
مرتبت اوزرینه دخی واجبهٔ ذمت ومأموریتدر که همتلرینی عالی ایده
حضرت خالق المتعاله توکل ایدرک معرفة الله وذکر الله وتفکر وافی
آلاء الله جهد تمام وسعی لاینام قیلوب لیس للانسان الا ما سعی

منزلتیله هر شینك ملكوتنه واصل اوله لر ودخی ملكوه كل شیء والیه
ترجعون حكمیله ملكوت اشیا حقه راجع اولدیغی كبی مجموع آیاتك
هر برینی مقداریله احصا ایتمك لازمدر كه عارف بالله اوله لر اگر
بو ممكن اوله مز ایسه باری انك اقل مرتبه سی اولان عرفانه ویاخود
انك اقل اقلی بولنان پایهٔ عرفانه واصل اوله لر ودخی خبرده وارد
اولمشدر كه جنتده هر كسك مراتب معرفت وعلم وفضل وحلم
وخیرات وحسناتی مقدارنجه اكا یاقوت ومرجان ولؤلؤ وحور
وقصور وولدان وغلمان ویرلدیكی كبی دینلمشدر كه بزم وجودمزده
اولان معرفت الله انجو ویاقوت ومرجان مثابه سنده در حضرت
الله تعالی عادل مطلقدر ولا یضیع الله اجر المحسنین نص كریمی
مصدق اولدیغی جهتله من جاء بالحسنة فله عشر امثالها موجبنجه
بر حسنه یه اون عوض اعطا واحسان بیورر وعبد ذاكری دخی
اذكرونی اذكركم واشكروا لی ولا تكفرون مدلولنجه معبود دهر بر زمان
ومكانده موجود اولان جناب حق وفیاض مطلق ذاكر اولور
وبو بنده دخی نه گوزل بنده در كه آنی جناب معبود ذكر ایدر آه آه
بو جهتله ذكر الله وفكر ومعرفت اللهدن اولی وافضل هیچ بر شی
یوقدر وبوندن طولایی بنده یه لازمدر كه هر حال ومحلده آلاء
اللهی تفكر وتأمل ایدوب حضرت الله تعالینك صنایع وبدایعی
ممكن مرتبه یعنی قدرتی مقدارنجه مشاهده ایلیه ودخی كل وریاحین

وازهار واثمار افعال شرعیهٔ حقیه كبیدر وچشمه لر وآقر صولر
دخی وجودمزده اولان خیر واحسان ومروت ومرحمت وكرم وسخاوت
مقامنده در زیرا بونلرك هر برلری كندو ذاتی مقدارنجه جابجا بو
مذكوراتك مجموعی صنع صانعدن صنع صانع متعال حضرتلرینه
حجت مطلق وآیات برحقدر ودخی عرشك اوستنده بولنان
سیاهلق بزم وجودمزده اولان باشك فلكك سیاهلغی كبیدر كه
دریانك اوستنده در وفلك اول دری والكینجی فلك دریانك
اوستنده بولنان پرده واوچنجی فلك یاغ ودردنجی فلك ات
وبشنجی فلك طمر والتنجی فلك سكر ویدنجی فلك ات ایله كموك
بینده اولان پرده وسكزنجی فلك كموك مثابه سنده در وطقوزنجی
فلك عرش رحماندر كه كاملرك ذكر وفكر ومعرفت اللهدن قیام قوت
بغلمش اولان مغزلری یعنی باشلرنده بولنان بینلری مقامنده در
زیرا افلاك وجود اول قوت سببیله سیر وحركت ایدر واول قوت
اشعهٔ نور رحمت حضرت رحمن تأثیرندن مغزه مستولی اولمشدر واكا
بعضیلر روح نفسانی دماغیه دیرلر اگر بویله اولمیدی بو فكر وعقل وتمیز
واول بیلیش وگورش وذهن وزكا قنده اولور ایدی حتی معلوم
اولور وذكر ما تقدمده شك اولمز كه ما رأیت شیئا الا ورأیت الله فیه
حكمیجه وفاینما تولوا فثم وجه الله موجبنجه نور علم ورحمت ولطف وعنایت
بی غایت حضرت الله تعالی هر برمحلده مشاهده ایتمك لازم گلور كه

بو مشاهده سببیله عین الیقین اولان عالم شهودده واصل
اوله رق عرش وجودنده الرحمن علی العرش استوی موجبنجه استیلای
رحمت حضرت رحمانی بوله رق مشاهده ایلیه و بر وجهله عرش قلبدر
و قلب المؤمن عرش الله بو کا شاهدر و محققین قدس الله ارواحهم
اجمعین حضراتی اصطلاحلرنده بوکا عرش عظیم دیرلر و بو عرش
عظیم انبیاء الله علیهم السلام افندم حضراتنک قلب شریفلریدر
و عرش کریم اولیاء الله قدس الله اسرارهم حضراتنک قلب شریفلریدر
و عرش مجید عرفا و علما و صلحا و زهاد و عباد الله و عاشقان و
صادقان رحمهم الله جنابلرینک قلبلریدر و هر کس یا ابراهیم طهر
بیتی للطائفین والعاکفین موجبنجه قلبنی غیر اللهدن هر نقدر پاک
و طاهر قیلور ایسه قلب المؤمن عرش الله و بیت الله و لا یسعنی ارضی
ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبد المؤمن احادیث شریفه‌لری مؤداسنجه
قلبنی مقام الله و یاخود بیت الله ایتمش اولور ایسه تمام کمال عرفان
بو محلده بولنور پس بو مقام و منزلدن ارفع و اعلا هیچ بر مقام یوقدر
و بو مقام نه مقام و نه مراتب اولدیغنی جان قدسی بیلور و معلوم
اوله که ارواح انبیا و اولیاء الله علیهم السلام نور اللهدر و بو نور اللهه
روح الله مصطلح اولمشدر شویله که حضرت عیسای روح الله حقنده
ونفخت فیه من روحی نازل اولمشدر روح عرش مثابه‌سنده
اولان و صنوبری الشکل بولنان قلبک سر برنده یعنی تختنده در

وقلب

وقلب دخی کرسی مقامنده اولان پرده‌سی سر برنده در و بو مراتب
مقامات تجلای ذات بحت لاهوتی دینلور و مراتب جبروتی یه صفات
ثمانیه ذاتیه تسمیه قیلنور و ارواح مطهره انبیاء و اولیاء الله ذکر
اولنان مراتب جبروتیدن حصوله کلور و قوت سمع ذات سمیعدن
و قوت بصر ذات مبصردن و بو وجهله قوتلری کلور ایسه عرفا و علما و صلحا
و غیرهمدن هر برینک قلبی کندی روحی اولور و دخی الله تعالی حضرتلرینک
قدرت و علمی جمیع موجوداتی محیط و ساری و آمر اولدیغی کبی قدرت
و قوت و علم روح دخی عالم انفسده آمر و قادر و جاریدر و بونلردن طولایی
دینلور که فلان اولیاء الله یا فلان مشایخ هرکون بش وقت نمازی
بیت اللهده ادا ایدوب ینه محل و منزلنه رجعت و عودت ایدر
اگر محلی حد مشرق و یاخود مغربده اولمش اولسه بیت اللهدن جلوا
و یاخود سائر نعمتی سیجاغی سیجاغنه کتورر دکندو محل و مقامندن
دخی بو بلجه بیت اللهه ایصال ایدر بو معنانک تحقیقی شویله درکه
عارفان کاملک ارواحی بیت الله ازاسنده اولان قلب شریفلرنده
امام مبین و عقللری دخی مؤذن اولدیغی اجلدن اشبو مؤذن
ندای الله اکبر ایتدکده مجموع قوای وجود ارواحه اقتدا ایدوب حضور
قلب ایله ذکر و فکر آلاء اللهه و صلوات دائمونه مشغول اولورلر
ایشته بو معنی تفکر ساعة خیر من عبادة سبعین سنة
موجبنجه جاهللرک بیکلر ییللق نمازلرندن اعلا تر و بهتر دیو بو معنا

فیضندن تجلای لقای باتقای رحمن اولان رحمت حضرت رحمانی
آن واحدده مستفیض اولوب یاران ودوستلرینه هدیه وتحفه ایدرلر
اشته بوندن اعلا نعمت دخی اولمز والسلام ودخی ثمانیه
اوعال دینلان حاملان عرش اعتدال فراج ثمانیه اولان قوای
ثمانیهٔ قلبیه مثابه سنده اولوب ثمانیه اوعال عرشی حامل اولدقلری
مثللو ذکر اولنان قوای ثمانیهٔ قلبیه دخی عرش قلب مؤمنی اوموزلر
آلمشلردر ودخی قدسیان دخی قوت ذاکره ومتفکره وممیزه ومخیله
ومصوره وقوت سامعه وباصره وناطقه وسائره دینلور وبونلر
ذکر وفکر اللهه مشغول اولوب فقط هرنه ایدرلر وهرنه بیلورلرسه
حق جهتیله وحق اوزره ایدر وبیلورلر ودخی جبرئیل قوت دماغیهٔ
عقلیه یه موکل بیورلمشدر زیرا ذهن وذکانک روشنلغی
جبرئیلدر ومعانی حقیقت وحی روح الامین علیه السلام واسطه سیله
آشکار اولدیغی کبی معانی مخفیه دخی جبرئیل علیه السلام آشکار
ایدر وحیات ازلی وابدی اشیا اول معاینددر وحیات اشیا
آندن اولدیغی مثللو صانع علی الاطلاق حضرت جبرئیلی آبه
وقسام ارزاق موجودات وبیمانیده رزق رازقیت اولان میکائیلی
ترابه وعزرائیلی آتشه واسرافیلی هوایه موکل بیورمشدر وبودرت
ملک مقربان خاص درگاه احدیت اولدقلرندن الله تعالینک
اوریله مجموع ملائکه یه آولردر ودخی افلاکده بولنان یکرمی سکز منازل

قمر بزم تنمزده اولوب کافهٔ شکرلرک اصلی اولان یکرمی سکز شکردر
وفلکده اولان اوجیوز التمش التی درجه بزم نفسمزده بولنان ٣٦٦
طمردر ودخی افلاکده ثوابت چوق اولدیغی مثللو بزم نفسمزده
دخی قوای جاذبه وماسکه وقوای حواس عشره وغیره کبی قوت
کثیره واردر وبو مذکور اولنان اسرار آیات الهی نهایتسزدر لکن بو قدر
مجوز نهاد انک شرحنه متحمل اولمز زیرا مقصد بر نمونه در وبو نمونه
دخی طالب سالکی مقصودینه ایصال ایدر ومصدریت سبیله
کافی ووافی اولور ودخی معلوم اوله که موجودات عالم ایکی قسم
اوزرینه در برینه ظاهر وبرینه باطن دینلور ظاهرلسی حس ظاهر ایله
کوریلان وبیلنان عناصر اربعه وموالید ثلاثه وافلاک وانجم
سیارات وثوابتدر وباطنلسی عقول ونفوس مجرده در
وقوای افلاکیه دخی بزم تنمزده اولان عقول ونفوس وقوتلردرکه
بونلرک واسطه سیله اشیائی ادراک ایدرز ودخی قوت سمع
وبصر ونطق وعقل وفهم وتمیز وغیرهم محققانک عندنده ولقد
آتینا موسی تسعه آیات موجبنجه جناب عزتک حضرت موسی علیه
السلامه کشف ایلدیکی ٩ آیات کبری در بو سببله حضرت موسیدن
طقوز معجزهٔ کبری ظاهر اولمشدر وبو فحاوینک بیانی شویله درکه
عالم ظاهره ملک وعالم باطنه ملکوت دیرز پس بو آیات کبری درت
طقوز اولوب بر طقوزی ملکده وبری ملکوتده وبری افلاکده وبری

دخی عالم انفس تعبیر اولنان آدمده در اما عالم ملکده اولان ٩ آیاتك
۴ عناصر و ٥ انسان و ٦ حیوان و ٧ نبات و ٨ معادن د
طقوز بجیسی معدندر که آنلرك قواسی ٩ آیات باطنیهٔ ملکیه در
شویله که قوت خواص عناصریه ۴ و قوت ناطقهٔ انسانی ٥
و روح حیوانی ٦ و قوت نامیه که بوکا بعضیلر روح نباتی دیرلر
٧ و قوت منجمده ٨ و مغیرهٔ جمادی ٩ اولور و بو ایکی قوته دخی روح
جمادی دیرلر زیرا جماداتده طول و عرض و عمق اولمق یعنی حرکت ایدوب
بیومك و الوانده تغیر بولنمق سببیله روح دیرلر و بونلر عالم باطنده
ظاهر اولدقلری حالده ٩ آیاتدر یعنی اول و ظاهرلردر و عالم باطنده
اولان ٩ آیات دخی ملکوت ارواحدر و بو طقوزدن ٨ ثمانیهٔ ادعالدر
که حاملان عرش عظیمدر و ١ دخی نور محمد صلی الله علیه وسلمدن حاصل
و ملکوتیاته اصل اولوب لوح محفوظده لامع و درخشان اولان
نوردر و بو مجموع دخی اصل الاصول جملهٔ آیات اولان ٩ آیات
باطنیه اولدقلری نور محمدی و ارواح انبیا و اولیا علیه افضل
الصلوات و اکمل التحیات اولدیغنه و اول ما خلق الله نوری و روحی
حدیث شریفلری بو معنای مذکوره یه اشارت پر بشارت ایدوکنه
بناءً اکثر سالکان بو مقامه لاحق و واصل اولمامشدر و آیات
نفسیهٔ کلیه دینلان ٩ نفوس فلکی دخی مع هذا ٩ آیات
جزئیه در زیرا که نور خلق اولنمشدر که روح ملکوتیه در و مرتبهٔ اولیت

دخی

دخی آنده درکه نوردر و بوندن صکره عقول و نفوس افلاك تسعه
خلق اولنمشدر که مرتبهٔ باطنیهٔ نظریه در و باطن آدمده اولان ٩
آیات آخرینك اولی روح ناطقهٔ دماغیه درکه نور مذکوردن خلق
اولنمشدر که حکما بوکا نفس ناطقه دیرلر ٣ عقلدر و ٢ قلبده اولان
روح حیوانیدر و ۴ جگرده بولنان روح طبیعیدر و ۴ دخی
اخلاط اربعه درکه بو مجموع ٨ اولور و طقوزنجیسی حرارت
غریزیه در و بو حرارت غریزیه بر قوتدر که اخلاط اربعه دینلان صفرا
و بلغم و سودا و دمی پیشیرر و قوت ویرر و اعتداله کتورر و بونلر
دخی قوای اول اولان آیات اولیهٔ عالم انفسدر و ٩ آیات باطنیهٔ
دماغیه دخی ٧ ظاهر و باطن بش بینی و پرده سیله ٩ اولور و بو ٧ ظاهر
حقیقتده ٧ کوکب سیارهٔ دماغیه درکه آنلرده بنا شیطان ٢
دنیاطان ٢ و وداج و اوردهٔ و وظر تسمیه اولنور که بونلر بین و
پرده سیله برابر ٩ آیت اولور و بونلر حواس عشرهٔ نك قوت
اصلیه سنك مقامیدر و بو حواس دخی از غیر قوت واهمه ٩
آیاتدر و واهمه دخی آیاتدر اما شیطانه نسبت اولندیغی و مرتبهٔ
ملکیدن مرتبهٔ جنیه یه تبدیل قلندیغی اجلدن آیت کبری دکلدر
و صدر صفهٔ صفا و ماه قبهٔ وفا محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك هر انسان اناسندن طوغدیغی وقت الکله بر شیطان
وجوده کلور بیورمشلری بو معنایه اشارتدر و دخی عالم انفسده

اولان ۹ آیات ظاهری ۲ قولاق د ۲ کوز د ۲ مم بورون د ۱ آغز
د ۲ قوت که الده در اکا قوت لامسه دیرلر واگرچه بو ایکی قوت
هر اندامده واردر اما اللرک پرمقلرنده زیاده اولور اشته مجموع
طقوز آیات کبری اولمغله عالم انفسک ظاهرنده موجوددر دیو
دلیل ایله ظاهر عالم آفاق کبری و باطن عالم انفس صغری وظاهر
آدم انفس صغری و باطن آدم آفاق صغری اولدیغی معلوم
اولدی اما نفس کاملک نفسی عالم آفاق وانفسدن کبریدر
زیرا عالم آفاقده موجود اولان نفس کاملک وجودنده موجوددر
لکن کاملک وجودنده موجود اولان امانت الله ومعرفت الله
وعلم وحقایق موجودات عالم آفاقده موجود دکلدر پس بو دلیل
ایله نفس انسان کامل عالم کبری وآیات کبری بولندی و عالم دخی
انسان کامل عندنده آفاق صغری کورندی و بو وسیله آدم
ولقد کرمنا بنی آدم خطابیله مکرم اولنمغله حقیقتده عالمک
عین آدم وآدمک عین عالم اولدیغی معلوم اولدی اشته
بو معنی ومعلومات ایله مرتبه اولده عالم کثرت اولان عالم آفاقدن عالم
وحدت بولنان عالم انفسه واصل اولدق و بو مقامده اول عین آخر
و باطن عین ظاهر و ظاهر عین اول و آخر عین باطن اولدی و ظاهر
و باطنده موجود اولان هر بر شیٔ عین اول و آخر و ظاهر و باطندر زیرا
بونلرک اصلی پرتو نور صنع حضرت الله تعالیدر جل اسمه که عین عین

عين

عین عین در و وحدت وحدت وحدتدر که اصل الاصول
و عین العیون اولان ذات مطلق غیر وجود طوتر که هو الاول
والآخر والظاهر والباطن وهو بکل شیٔ قدیر وهو بکل شیٔ قدیر و
وهو بکل شیٔ محیطدر و محققلر بو مقامه واصل اولدقده نظرلری
عندنده بولنان یتمش بیک حجاب ظلمانی رفع اولوب بو معنی حقنده
بعضی مثنوی و بعضا غزل و گاه رباعی اولرق کلام بیوررلر
وازجمله اشبو چند رباعی بو محله مناسب تحریر اولنمشدر رباعی

جان مغز حقیقتست وتن پوست ببین — در کسوت روح صورت دوست ببین
هر چیز که آن نشان هستی دارد — یا پرتو نور اوست یا اوست ببین

رباعی

در دیدهٔ دیده دیده می باید — وز هر دو جهان گزیدهٔ می باید
تو دیده نداری که بینی او را — عالم همه اوست دیدهٔ می باید

رباعی

ای نسخهٔ نامه الهی که توی — وی آینهٔ جمال شاهی که توی
بیرون ز تو نیست آنچه در عالم هست — از خود بطلب هر آنچه خواهی توی

نثر عالم همه اوست دیدهٔ می باید بیت شریفندن مراد تجلی انوار
عکوس وجه الهینی عالم آفاق وانفس اولان صنع مرآتهٔ کامله ده مشاهده
معاینه و مشاهده ایلدم دیمک اولور و هر کیم بو معانی وجه مذکور
اوزره بوله و بو تجلی یه رسیده اوله ماشدر زیرا هر کیمسنه که عالم [illegible]

اولان عالم آفاق وانفسدن خبردار اولورایسه علوم باطنه
دخی رسیده اولمز ودعوی باطن ایتمک دخی ممکن اولمز دیرکه یعنی
دخی خاصهٔ خواص موجودات اولان علوم باطنه رسیده اولوب
صورتده تجلای لقای اللهه واصل اولمغه نوجهله قادر اوله بیلور زیرا
کندوسنه واصل اوله میان غیری یه رسیده اولمغه نصوتله قادر
اوله بیلور دیرکه کندویه هدایت ایتمامشدر آخره نوجهله هادی
اوله بیلور دنوجهله بن هادیم واهل هدایتدنم دیه بیلور زیرا طالب
ومطلوب وشیخ ومرشد ورشد ومریدلک کمالی بومعانی
مذکوره یه واصل اولمقلق ایله اولور اگر بومعانی یه رسیده اوله بیلور
ایسه مجموع معانی یه واصل اولور واولوقت اکا بن هادی ودامعلم
دیمکلک ممکن اولور زیرا طوغری سویلمک یالان سویلمکدن
ومنصفلک دخی انصافسزلقدن اولیدر زیرا انصافسزلق عقوبت
وندامت دنیا وآخرتدر واول ندامت یوم آخرتده فائده بخش ایتمز
بلکه عذاب الیم اولور ودخی بزم تنمزده بولنان نطق آفاقده اولان
جبرئیل مشابه سنده در زیرا کار جبرئیل عالم غیب هویتدن عالم شهوده
وحی کتورمکدر وکار نطق دخی خبر ومعانی عجیبه وغریبه یی باطندن
ظاهره نقل ایتمکدر وقوت کتابت دخی عزرائیل مقابله سنده در
وعزرائیل اجسامدن قابض ارواح اولدیغی گبی قوت کتابت دخی
معانی یی صوت لفظیدن جدا ایدر وصوت لفظیت سببیله اول

معانی یی باطن ناطقه دن جدا وقبض ایدوب غیرلسنه تشدیر ر
وقوت حافظه میکائیل مقامنده در شویله که میکائیل حافظلی
ارزاق الناسدر وحافظه دخی هر معرفت ومعنی وصورت واشکال
حفظ ایلدیگی اجلدن حافظ رزق طیب روحانیت وجسمانیتدر
واسرافیل متفکره اوزرینه موکلدر واسرافیلک شغلی صورده دم
اوفورمک واول سببله اموات قبرلرندن باشلرین قالدیروب
حیات بولدقلری مثللو متفکره دخی مقدمات معانی یه متصرف
اولهرق نتایج معانی یی قرین الفاظ وخطوط ایدر ودخی معلوم
اولدیکه انسان مرتبهٔ عدد احادده در وحیوان مرتبهٔ عشرات ونبات
مأت ومعادن مرتبهٔ الوفده در شویله که براوندن آز اولدیغی گبی
انسان حیواندن وحیوان نباتدن ونبات جماددن آزدر مثلا فکر بزم
بدنمزده عدد احاد مقامنده درکه براوندن دکدر یعنی بردن اونه قدر
برعدد اعتبار اولنور وحفظ عشرات مقابله سنده درکه ١٠دن
٩٠ دکدر ونطق مأت مشابه سنده درکه ٩٠دن ٩٠٠ قدردر
وکتابت الوف کبیدرکه ٩٠٠دن ١٠٠٠ دکیندر شول سببله که
هر بر معنی فکره کلدیکی وقت بقاسی آز اولدیغندن احاد مرتبه سنده در
وحفظه کلدکده بقا حاصل ایلدیکندن عشرات درجه سنده در واول
معانی لفظ ونطقه واصل اولدقده چونکه الفاظ ملابقده منتشر
اوله رق بقاسی دها زیاده اولدیغندن مأت مرتبه سنده در

واول معانی کتابته کلوب و حروف ملفوظی اولوب بقای تامه حاصل
ایلدکده الوف درجه‌سنی بولور والسلام سؤال اکابر دهر بیوریمشلرکه
حروف ۲۸ در واسم جمیع موجودات بو ۲۸ حرفده قائمدر واول
حروف دخی نقطه‌دن حاصل اولمشدر لکن سزک تفکرده جواب
بوزندن قنده در جواب بو ۵ که الده در ۲۰ اولور و ۵ دخی الک صورت
مجموعیدرکه ۲۵ اولور ودخی الک باشی بندندن تا بیلکه دقوله
وارنجه اولان عقد ایله ۲۸ اولور ورأس ووجه دخی داخل
اولدیغی حالده ۳۰ جزؤ ذات اولور زیرا هر بند حروفدن بر حرف
اولور احصای عدد سبیله حروف جمله‌ن بو مجمل مجملدر بر وجهله
دخی بو معانی‌یه اوله شویله درکه مجموع حروف مجمع کلیات اولان
الفدن اشتقاق بولمشدر أمثلا هر اسما وصفات اسم ذات
مجمع جمیع صفات واسما اولان لفظ اللهک فرعی اولدیغی کبی
هر حرفده دخی الفک فرعیدر پس محاسب الک هر بندینی حا
کنوروب هر حرفه ویرور یعنی موازنه ایدر ایسه محاسب مختاردر
شویله که صوات بر معنک اوجنده کی بندده شکل اَ اولدیغی بچون
بند قولور الفه ویربلور واَ ممدوده مسطح اولنور ایسه بو شکل ب
حاصل اولور واکر بر معنک اوجنده کی نقطه اول شکلک التنه
وضع قیلنور ایسه ب بولیجه اولور واکر سر بندک ایکی نقطه‌سنی
طرنغک بر نقطه‌سی اوزرینه اضافه ایدیلور ایسه ایکی نقطه :

ودخی اوج نقطه ∴ اولورلرکه ت و ث حصوله کلور ویاخود اول
بر نقطه تکرار اولنور ایسه اوج نقطه ∴ اولور وبر دلیل دخی اولدر
که اصل حروف نقطه‌در شویله حضرت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
بیورمشدرکه العلم نقطة وکثرها الجاهلون وبو جهتله علم نقطه اولوب حروف
دخی علمدن حاصل اولمشدر وبو صورتله دخی نقطه فرد اولوب حروف
نقطه‌دن مرکب قلنمشدر مثلا کاتبان عندنده مقرر ومشهوردرکه
⁝ متوسط معتدل درت نقطه قلم کاتب کاملدن ممدود اولور
والفده ممدوده درت نقطه‌دن وجوده کلدیکی کبی برزم بدنزده دخی
۴ عنصردن صورت بسته اولمشدر ودخی دانیال نبی علیه
السلام علم رملده ⁝ بو شکل ادرزه هر بر عنصره بر نقطه اشارت
ایدوب اسمنی طریق تسمیه ایتمشدر یعنی کندی علمندن کندسنه طریق
وضع ایدوب اول درت نقطه‌دن دخی آتش وهوا وما وتراب ایجاد
اولملغله بونلره قانون راه دیمشدر وآنلر اول درت نقطه‌دن صورت
بسته اولمشدر ودخی کاتب اول درت نقطه‌یی تمدد ایندیکی حالده
ا اولوب بو حالده اول نقاط اربعه‌یه ⁝ حضرت کاتب تعدد حضرت
دانیال طریق تسمیه ایتمشدر اکر اول تعدد نقاطی مسطح ایدرسک
شویله ∴ اولور واکر شکل ممدودکه دخی بولیه‌در ب واکر
بو نقاط اربعه‌یه بشقه ۲ نقطه دخی اضافه ایدوب معوج ایدرسک
الشبو شکل ⁝ حاصل اولور وبونک شکل ممدوده‌سی دخی

ح بودر وبو دخی مراتب ثمانیهٔ ذاتیه‌در وبو سکز مرتبه‌دن دردی
درت طبیعت ومع هذا سکز مزاج کبیدر فافهم علی هذا القیاس
۲۸ و ۲۲ حروف کاتبک قلمنک اوجنک نقطه سندن بیاض
وبیانه کلدیکی کبی مجموع سواد وبیاض وخطوط ونقوش وسطور
موجودات دخی بر نقطهٔ درهٔ بیضاء صانع متعالدن کتم غیبدن
که سواد عدمیه‌در صحرای وجوده کتورلمشدر ومجموع حروف کاتبک
قلمنک اوجندن ظهور ایدن بر نقطه‌دن کسب صورت حرفیت
ایتمشدر زیرا کاتبک قلمنک اوجندن اول ساقط اولان نقطه
اولدیغی کبی آخر دخی نقطه اولور که شاهد اول وآخردر مثلا عالم
لاهوتیدن که لیس شیئ الا هودر عالم جبروتی ظاهر اولمشدر که بمعنی
جبردر یعنی معنی لفظدن ویاخود بر نسنه بر نسنه‌دن جدا ایتمکدر که
مراتب صفات ثمانیهٔ ذاتیه‌در که غیری شیئ اول صفاتک اوزرینه الحاق
ایتمکلک ممکن اولمز الا الذات بحثک اوزرینه وعالم ملائکه وارواح
قدسیه اولان مراتب ملکوتی جبروتیدن وجوده کلمشدر وعالم
ملک دخی ملکوتدن فیضیاب اولوب آندن صکره وجوده کلمشدر
ومع مراتب جنیه عالم انسیه اولان عالم ناسوت دخی عالم ملکدن
صکره وجود بولمشدر که بونلر بر بریندن صکره بر بریک وجودینه
سبب اولهرق نقطهٔ عنصریدن وجوده کلمشلردر شویله که حروف
نقطه‌دن صورت بسته ونقطه حروفی سبب درخواسته اولمشدر
ک

که کل شیئ سببا واتبع سببا ولفظ که کلمه‌در حروفدن ترکیب یافته
وکلام کلمه‌دن وکلامک جمعی اولان کلمات دخی کلمه‌دن صورت
بسته اولوب کذلک بر بریک وجودینه سبب اولمشلردر ونلر
انشای کاتب اولهرق نشأ اولیدن نشأ اخریه دکین هر بریک
عملندن بویله اولور وارواح حروف اولان معانی بونلرده سائر
ودائر ومحیط اولمشدر پس محصی قیقی جانبی احصالت دلیلی بر نقطه
. اولور که اول معنی حقدر که صادق وراست اولور زیرا که افراد آفاقدن
هر بر فرد انفسده اولوب اصلی درت اولان مراتب کثیره‌دن یعنی
مراتب اربعه‌دن ایجاد اولمشلر وشاهد بر حق کلمشلردر تا بدرک
هر کس چه رسد محققین بیورمشلردر که مناسبت ا قامته‌در که قوغی
اولور وب الت دوداغه وت اوست دوداغه واکر بورونک اوجندهم
کی نقطهٔ اضافه ایدرسک ث اولور بیقلرک ایکی نقطه سیله
برابر که خط استوا بیقلرک اورته‌سنی منشق ایتمشدر وج و
ح وخ باشک اوجندن الک اوجنده کی بنده قدر اولور که باشک
الرک باشی وقول بونلرک حلقه‌سیدر ود وذ صاغ وصول الرک
بر مقلرندن باشی وصولوا بر مقلرینه منسوبدر ور وز بیقلره وناخود
آنلره تمام منسوبدر س وش لغت عبده سین سندن منشق
اولدیغیچون الت واوست دیشلره مطابقدر ص وض ایکی قولاغه
ویریلور وع وغ سیاه وبیاض نقطه‌لری بولندیغیچون کوزلره اطلاق

اولنور اکر غ نک نقطه اولسه سودای عین که آنلرک قودم چشمیدر
کورا ولورلر و ط و ظ حدقهٔ چشمک خلقهٔ استخوانیله آنلرک طرهٔ
مطرّاسی دهر ایکی برونک استخوانیدرکه اول محلّ وسطانی دخط استوای
بینی اولوب مثل شق القمر ایکیسنک بینی منشق ایتمشدر و ف
و ق قدّ سرو ایکی نقطه بیاض راسین وجوهٔ رأسده اولان بر نقطهٔ
جبههٔ صافی سینه ایله برابرا کاشاهددر و ک تجویف جسد وجود
ایله برابر قولتق آلتیدر و ل برونک طرهٔ طرّاری اولان قاشدر و شکلی
بودر [ابا] و م حقّهٔ دهانه دبونک میاننده بولنان نقطهٔ موهومه
دن کنایه بشاردر و ن کوبک دائره سنه و میاننده اولان نقطه
سیاهه و دخی صقالک دائره سنه و میاننده ظاهر اولان بنی یه
اشارتدر و و تمامی وجه اولان دائرهٔ وجهه منسبدر و ایکی دائره لی
اولان هاء مخطط ه منقلب اولان قلبه و یاخود قلبک مجرای
نفسی بولنان برونک ایکی منفذینه و های مدور ه وجه احسن مطلوب
اولان دائرهٔ عارض محبوبه تشبیهدر و ی نقطه هستی و نیستی تحتنده
بولنان خصیتنک دائرهٔ وجودینه شاهددر که قوت نوعیه آنده در و اکر اول
ایکی نقطه اولمسه صورت نطفه ده وجود بولمز و س سر بینینک اوزرینه د
طغرای غرّای کاکله و طرهٔ کیسوی حور او غلمانه و طرهٔ لام دخی
زلف عروسانه و لا که تألیف جوهرین علوی و سفلیدر ایکی پاغه
و یاخود سینه دن مقطوع اولان کردن جناغنک استخوانه مناسبدر

دحناق طیور و اکثر حیوانات بوکا شاهددر و فتحه و ضمه و کسره که
بونلره لغت فارسیده زیر و زبر و پیش دیرلر که بودرا اِ اُ که جمیع
حروفده سایردر و بونلره حرکت ثلثه دخی تعبیر اولنور که الف او زیر
قدّ و دوجه کلمشلردر که مثالده فتحه موی سر و ضمه قاش و کسره کرپک
اولوب ابعاد ثلثه و موالید ثلثه بونلره دلیلدر و ذکر اولنان ادله
و براهین ایله حروف آفاقک انفسه مطابقتی موافق حال بی قیل
و قال اولهرق مظاهر وجوده مرکب و مرتب و مربوط اولمشدر و بو
معانی مذکوره یی شیخین عارفین کاملین شیخ اعظم اکبر آزری قدس
الله روحه قصیدهٔ جوهر الفرده و شیخ اعظم اعلی ابو القاسم محمد اورى
رضی الله عنهما دخی قصیدهٔ مزبوره یه جواب اوله رق درر غرر نظم
ایله سلک بیانه کشیده بیورمشلردر شویله که شیخ آزری سؤال
ایدوب مولانای اعظم ابو القاسم جواب ویروب نعت سید
کونین و شافع الثقلین ابو القاسم محمد صلی الله تعالی علیه و سلمه
بدأ اولنمشدر و بو برقاچ بیت قصیدهٔ مزبوره دن بو وجه ایجاز
انتخاب اولنوب بو محله قلمرد تحریر قلنمشدر اول ابیات بودر

قصیده

ایا ضمیر تو از شمس و از قمر انور   نموده وام ز رای تو نور شمس و قمر

تویی که شمس و قمر ضیا و نور از تست   تویی که بهر تو دارند سیر هفت اختر

توئی که وصف جمال ترا غفور رحیم — بخلق احسن تقویم داده است خبر

توئی که مهر که سر از سجدهٔ تو تافت نهان — خدا بگردنش از طوق لعن داد کمر

چو در روی رخ تو ندید او جمال شاهد غیب — میان عالمیان شد بکفر و شرک سمر

توئی مصحف وجه ترا بوجه حساب — نوشته کاتب قدرت بمقتضای قدر

لب تو باشد و دندانت سین دهانت میم — چو طره لام و الف انف ها نکو بنگر

ز مصحف رخت آیات حق همه ظاهر — بضمن نقطهٔ خال تو سر حق مضمر

بوجهت آنکه توجه کند بوجه حساب — سفید روی در آید بعرصهٔ محشر

سفید روی کسی شد که ابتدا بالف — نمود و یافت در و مندرج جمیع صور

چه ابتدا بالف کرد استوار یافت — دو نصف شد رخ تو همچو شق القمر

قمر

قمر بمعجز سبابه شق از آن فرمود — نبی که همچو الف راست بود در پیکر

سؤال

چرا دو فتح و دو ضم دو کسر تعین کرد — بر استوای خطت گر نکرده بود نظر

ز استوی چه الف یافته برای ظهور — سه حرکتش ز سر خط داد ایزد داور

جواب

نخست فتحه که بر سر چو موی سر آمد — تو ضم و کسر چو ابرو و دو چشم

نمود سینه ها موی فرق را بدو نیم — که تا ترا دهد از استوای خویش خبر

ز استوا چه خبر یافتی بسر الف — وقوف یافتی از فضل واحد اکبر

بسر خلقت خود راه یافتی رستی — ز شر وسوسهٔ دیو رهزن منکر

رفیق راه تو بس نفس کامل تو بس است — بشرط آنکه بخوانی کتاب خود یکسر

کتاب خود چو قرائت کنی بوقت حساب — توئی ملائکه و جن و انس را رهبر

وگر ز خلقت خویشت نباشد آگاهی   چگونه باشدت آگاهی از کسی دیگر

چگونه راه نمای تو خلق را بخدای   مس وجود خود از فیض حق نسازی زر

شنید انی انا الله و نور حق را دید   کلیم کرد چو بر طور نفس خویش گذر

وگرنه از شجر نفس خویش گشت آگاه   چگونه انی انا الله شنید او ز شجر

نگاه کن تو بهر برگی از شجر اکنون   که از سنونش الف آید عیان بنظر

سؤال

هزار مسئله دریا جوهر الف است   که قائمند بیک اسم ذات اکبر

جواب

الف که هست اشارت بذات فرد قدیم   بلفظ چونکه در آوریش تو الف شمر

بذات بود یکی و بلفظ گشت هزار   بنوده اسم خدا از هزار و یک چو بدر

هزار مسئله در باب جوهر الف است   که گفته آرزی از گفته بزرگ دگر

هزار مسئله را دان هزار اسم خدا   که قائمند بیک اسم ذات اکبر

الف یکیست که مجموع کائنات از وست   تو پس حقیقت کونین را در او بنگر

بدانکه جملهٔ اسماء مظاهر حق اند   که آمدست الف اصل جمله را مصدر

دگر سؤال نمود آرزی ز روشن دل   که هست اندر نظم بر سرش افسر

سؤال

بگو نخست الف از کجا و اصل چیست   الف چرا است بگو نام او بحکم قدر

جواب

الف ز عالم اوست و اصل نقطه است   بیان اسم نمودم در اول دفتر

سؤال

دگر بگو که تا نقطهای او چند   نمود کت سؤال آن محیط فضل و هنر

جواب

بدانکه نقطهٔ او چهار شد با مر خدای که هست ظاهر و باطن چو اول و آخر

بیان هر یک ازین نقطها اگر گویم نگنجد ار ورق نه فلک شود دفتر

بدانکه منشأ اعداد غیر واحد نیست که هست ذات الف واحد ای عزیز پدر

چه ابتدای عدد از یکیست تا بچار که اوست مبدا اعداد ابجد و بی

بهر کجا که شود منتهی همان یکیست که منتهی شود ای عارف سخن گستر

ازان قیاس کنی معنی که فرمودم چگونه بحر و بر ایجاد را شده بندر

سؤال

چراست قبل ولادت در اول احمد عجب خجسته سؤالیست ای عزیز پدر

جواب

بنی هاشمی ابطحی چنین فرمود که در سماست اسم احمد ای مهتر

نبی چون قبل ولادت سماک منزل بود الف در اول او بود زمیم اولی تر

پی ظهور کمالات خویش چونکه الف بگرد خویش چو پرکار گردد و در گر

چو سیر دائرهٔ او بمنتهاش رسید بشکل میم نمود او بصورت و پیکر

الف یکی دیگی چل و جهل میم است ببین که چون شده در نفس میم الف مضمر

حقیقت احدیه ز نفس او پیداست بسیر دور چنین شد بمعنی بصور

تو میم را بلفظ در آر باد و نقط نما حساب محمد در و عیان بنگر

الف قبل ولادت در اول او بود بسیر دور شد او این کمال را مظهر

سؤال

چرا در اول آدم نشانهٔ پدر است چرا در آخر حوا است رتبهٔ مادر

جواب

بدانکه هست الف ناری و در اول او نشانه بوده مذکر گرفت جای پدر

چو او در آخر حوا ظهور کرد وگرفت   مقام باطن ازان یافت رتبهٔ مادر

یقین بدانکه پدر آتش است مادر آب   مدان تو آدم حوا بغیر شمس و قمر

سؤال

بگو بعالم لاهوت چیست مقدارش   بعالم ملکوتش چه منزلست مقر

جواب

بدانکه عالم لاهوت باطن الف است   که مدرکش نشود هیچکس بحس بصر

ز عالم جبروتش نشان اگر خواهی   بگویمت درنش چه منزلست مقر

مقر مقام محل آمد و الف چه بلفظ   در آوری بجز از لام فیستن نیست مقر

بلام دان که الف را ظهور لفظی از وست   نگاه کن تو بوجه حساب در دفتر

ظهور جملهٔ اشیا چو حق ز اسما کرد   شده است عالم ناسوت بس ورا مظهر

همان حقیقت واحد بدانکه در هرجا   بعالم دگر و اسم دیگرست شمر

محل مغلطهٔ عارفان حق اینجاست   ازین مقام حذر کن که هست جای حذر

بجز حقیقت واحد مدانکه در هرجا   بهر مقام در آید باسم و رسم دگر

سؤال

الف در اول ابلیس و آدم از چه نشست   میان هر دو الف فرق کن بعلم نظر

سؤال دیگر شیخ آذریست این دو سؤال   جواب گوش کن از من بلفظ جانپرور

جواب

الف در اول الله بود چون آدم   خلیفه بود ز حق خلعت آمدش در بر

ولی در اول ابلیس دیدی آتش و آن   که آتش غضب حق در او فتاد شرر

یک آتش است که که نور باشد که نار   چنانکه حضرت حق در کلام داده خبر

چو پی بسر خط استوا بزد ابلیس   کشید آتش اماره اش بنار سقر

تو نیز اگر نبری پی بسر خلعت خویش   هزار مرتبه زان کمتری دو الیس تر

سؤال

چه مظهرست بلا شک ابسم الله   چرا بسورهٔ او ابشده است او مظهر

جواب

بسین بسم الف سر بجیب ازان آورد   که تا در اول الله او بر آرد سر

الف اشارت ذاتست و با نفس نبی   نبی است سین و دوشش الف در دو مظهر

لطیفه ایست در اسما اگر صریح کنم   ز جاهلان زمانم رسد هزار ضرر

درین مقام بسی نکتهای رنگین است   که گر صریح کنم هست جای خوف خطر

سؤال

حقیقت الفین انا بیان فرمای   که خفت نون دو سطشان جدا ز یکدیگر

جواب

بدانکه آن دو الف عین یکدیگرانند   که آمدند یکی اول دیگی آخر

ولیک نون دو سطشان مدان بغیر نبی   که او ز اول و آخر بحق داده خبر

باو و نهی ازان گشت ناطق و مامور   که واسطیت خود را کند بدو اظهر

سؤال

بگو نصیب الف از اسم اعظم چیست   که گفت آرزی بحر طبع چون آرزر

جواب

ز اسم اعظم الف اگر تو بر داری   نشان ز اسم نیابی و هم ز اعظم سر

چنان ز اسم الف اسم اعظمت معلوم   شود بگو بهمین کر تر است عقل و بصر

پس اعظم از الف ای عارف خداشناس   کجاست در همه کائنات اسم دگر

سؤال

بگو نصیب الف هم ز اسم اعظم چیست   که اسم اعظم ازان یافت فتح و ظفر

بگو که چیست الف لام و میم را معنی　　شروع کن پس ازان در مقطعات سور

جواب

سؤال آخر شیخ است این سؤال عظیم　　که هست پیر خرد از جواب او مضطر

ولی اگر علی عالی ولی کندم　　مدد بیان کنم او را جمله آسانتر

درین بیان ز رسول الله ذکر سازم　　چنانکه هست مسئله او برآورم ذکر

تو اولا الف و لام و میم را بشمار　　ببین که منقبانراست هادی و رهبر

ز قد و زلف و دهان نگار میدهدم　　نشانکه یافته‌ام زین سه حرف آن زیور

بطول و عرض و بعمق اش نگاه کن پس ازان　　ببین صورت زیبا که چیست این پیکر

بگیتا بدو وجه دگر صحیح ببین　　کنم صریح تر ازان بیان روشنتر

الم نوشت الف لام میم خواند او را　　تو ظاهر الف و لام و میم ز اشتر

مس

ببین که هست الف لام و میم با نقطه　　ده و دو جان برادر نه بیش و نه کمتر

چه در محل نزول کلام این ده و دو　　بود ظاهر و در باطنش نه دیگر

خدا خبر بمحمد برمز و ایما داد　　کمال منقبانرا بغیب داد خبر

تو بینات الف را بگیر اسم علی　　بوجه حق و حسنات اندر و عیان بنگر

بشهر علم نبی کان کلام الله است　　ببین بغیر علی ولی که آمد در

در مدینهٔ حلم و حیا ز عثمان است　　چنانکه صدق ز صدیق و عدل شد ز عمر

کلام ناطق حق خواند چون علی خود را　　کلام از همه اشیا برتبه شد برتر

کلام حق تو علی را عجب مدان زیرا　　ندای انا الله چه آمده ز شجر

مقطعات سور را الف شد فاتح　　مقطعات چه فیدست بلکه جمله سور

بیرون ز نفس الف آمدند این معنی　　کنم برای تو اثبات ای همایون فر

بدانکه سورهٔ قرآن صد و چهارده است — که رطب و یابس این جمله هستند بدر

الف با ابجد اگر کنی احصا — صد و چهارده آیت آورد بنظر

جمیع سورهٔ قرآن چنین برون آید — عزیز بنده ز نفس الف بحکم قدر

پس اینچنین که الف شد محیط جملهٔ کلام — چه حاجتم ببیان مقطعات سور

نمود حق ز الف لام و میم استخراج — ز لام و میم در آورد واحد اکبر

پس این سه حرف ثلثه دو گنج شدند — ده و دو گنج الهی اندر آن مضمر

گر این طلسم بعجب حساب بگشودی — فتادی از الف و لام در دم اژدر

چه گنج اولش از مخزن الف دیدی — تو گنج آخرش از میم او برون آور

که میم نغز محمد بود بوجه حساب — اگر شکیست ترا باد و نقطه شمر

ببین که محمد امام آخر کیست — هم اوست اول و آخر هم شده رهبر

کسی که هر دو امام زمان خود نشناخت — بقول شاه رسل مرده باشد او کافر

چه مهدی آمده جان جهان که جان کسی — نگشت زنده تو او را ز زندگان مشمر

بغیر حجت قائم که مهدی هادیست — بهر چه روی کنی جمله دان هبا و هدر

چنانچه حق بنماید ببین که جز مهدی — که آمده است جهان را بجای جان در بر

اگر چنان ز تو روشن نگشت از معبود — بپرس تا سوی مهدی ترا شود رهبر

ببین تو مهدی موجود را بنفس جهان — که هستند گواهی این دو عالم

چو آفتاب عیانست در جهان مهدی — ولی کجا شود از مهر بهره ور شبپر

اگر بمردم عالم بنان خفا شدند — نهان بدیدهٔ ایشان نبود چشمهٔ خور

کسی که عارف مهدی نگشت نوش نکرد — شراب معرفت از دست ساقی کوثر

بسال نهصد و هفتاد و هفت دیگر شب | بگفتم این همه در عشر آخرین صفر
بالتماس محبان مصطفی گفتم | من این قصیده بیکنشست تمام اکر
درین قصیده و انیست بکسی دعوی | که تا بیان سؤالات او کنم یکسر
دگر نه غوطه خورم گر بقعر بحر الف | برون کنم بدمی صد هزار در و گهر
ز فیض باطن مولاست این که میگویم | بتلخ کامی محنت کلام همچو شکر
کسی که زین سخنان مدعای خویش نیافت | بنزد عارف آگاه کو رباشد و هم کر
چو سنگ ریزه کلامم اگرچه بی قدر است | که بی بهاست ز تو میشود عیان حجر
من شکسته کجا و بیان سر الف | بیان سر الف را ز قطب بجو بسر
بغیر قطب کسی سر او نمیداند | چرا که قطب و الف آمدند یکجوهر

مهما

مهیمنا بحق ذات پاک حضرت تو | بعزت دل دانای احمد و حیدر
که از جرایم عصیان آوری بیدل | بپاکی دل دانای آزری بگذر

پس ای عزیز بنده معلوم اولسونکه شیخین کاملین کبرین حضرت شیخ آزری و مولانا ابو القاسم محمد اوری قدس الله روحهم العزیزک ذات عالیه لری کلاملرندن اظهر من الشمس در قصیده زبوره ده بیورمشلردر که مجموع حروف الفدن صورت پذیرفته والفدن دخی صورت حرفیت اولمشدر والف دخی بالاده ذکر اولندیغی وجهله اول و آخر و ظاهر و باطن دیدکلری در که نقطه دن حاصل اولمشدر و مجموع آیات بینات با و واهب العطیات سنک وجودکده موجود درشویله که شیخ بیورر **بیت** آزری ما آیت الله کلام ناطقیم ماکلام الله و عالم سربسر تفسیر ماست **ترجمه** آزری بز آیة الله کلام ناطقز که عالم سربسر بزم تفسیرمزدر پس بر کره انصافانه نظر ایله که سن بو حسن و جمال و خوبی ایله آراسته و بو کمال ذات محبوبی ایله پیراسته اولدیغک حالده نیچون کندکندن غافل اولمشسن و بو آیات بینات الهی سنک وجودکده مضمر و هویدا اولدیغی صورتده کندی حقیقتکی اولو جهله بیلمامکده شرم و حیا و حجاب ایتمزمیسین چوق حیاسزلق

وزبادەبی ادبلک اکر اول و آخر و ظاهر و باطن موجودات اولان
آیات بینات حضرت واهب العطایایی بربر کندی تفکرده بو
لوزسک وفکر وذکر وعبادته وسلمکه مشغول اوله‌مزسک عمر
وطبع عزیزیکی محل عبثه صرف واستهلاک ایتمش اولورسن واکر
اشبو آیاتی بربر کندنده بوله‌مزسک حیف حیف واه واه آماجنا.
حق وفیاض مطلق حضرتلرینه مخصوص اولان عبادتک کما هو حقها
اجراسی ممکن اولورسه‌ده مراتب حال مقداری او عبادته قیام لابدر
وبو معرفت سببیله کندیکی عین الیقین اولان واحد معلومه واصل
ومقصودده جهانی اولان لقای بابقای واحد حقیقی‌یه داخل اولمدر
فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملاً صالحا ولا یشرک بعبادة ربه
احداً اوریه امتثال ایله ایکی جهان نابینالغندن خلاص اولوب هادی
یقین سببیله ایکی جهانی کوروب صفت ضلالتدن دور وبعید
اولمق لازمدر که من کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی واضل
سبیلا سنک حقکده ثابت اولمیه یکسن برکسه نابینالی و
ضلالت ازلی وابدیدن رهایاب وکندی معرفتندن معرفة الله
تعالی‌یه ومعرفة اللهدن حقیقت عبادة الله تعالی‌یه که عمل صالح
اولدر ولا یشرک موصول اول عملدر رهیاب اولور ان فاذکرونی
اذکرکم واشکروا لی ولا تکفرون قول شریفنده مقصودی کندی ذکر
وفکرندن حاصل اولوب مطلوبی کندو ذکری اولور وبو معناده امام فخر

رازی قدس سره العزیز بیورمشدر که **بیت**

هرکس که طالب افعال نکوست   هرکه نیک است خدا طالب اوست

ترجمه

طالب افعال نکو اولانک   البت اولور خدا طالبی آنک

انفاذکر وبیان اولندیغی اوزره مجموع حروف الفدن ولفظ وکلمه
حروفدن وکلام کلمه‌دن پیدا اولوب معانی دخی جمیع کلام اولان
کلماتدن هویدا اولمشدر وبو مجموع معنی حق اولان نقطهٔ فرد واحدده
وآفاق وانفسده مذکور ومعروف اولان ذات فرد واحد اوزرینه دلیلدر
وبو ذات فرد واحد دخی علی الاطلاق علیم وحکیم وقدیم وقدیر وسمیع وبصیر
ومتکلم وصادق ومریددر که محمود بکل فعالدر ان الله بکل شیء محیط
موجبنجه کل وکلیاتی محیطدر وروح ابدانی محیط اولدیغی کبی احاطهٔ
علمی اشیاده سائر ودائردر وانطقنا الله الذی انطق کل شیء مدلولنجه
اشیاده لن بی لن ایله وروح انسانده لسن ناطقدر ق ودخی
معلوم اولسونکه آ ء درت مرتبهٔ اول وآخر وظاهر وباطن اولدیغی مثللو
اسم اللهک هر حرفنده دخی مراتب اربعهٔ مذکوره واردر
بو دلیل ایله لفظة اللهک ١٦ اون التی مراتبی اولوب شویله که
ا ل ل ه : بو حروف اربعهٔ شریفه‌دن هر بری که اسم ذات جل
اسمه بونلردن ترکیب اولنوب اول وآخر وظاهر وباطن صفتلریله
موصوف اولملریله اون التی اولورکه کلمهٔ توحید اولان لا اله الا الله

اول حروف ال ل ه دن تکراره کلمشدر و بو کلمهٔ توحید دخی درت
مراتب باطنیه اولان ایکی الف و ایکی تشدید ایله برابر جمع اولندیغی
حالده ١٦ مراتب اولورلر و بو مذکور اولندن طولایی درت مرتبه درت مرتبده
اثبات اولنمشدر که مرتبهٔ اولده بر مولد متولد اولدقدن اوچ کون
صکره اول مولدک اناسنه و باباسنه لازمدر که اول طفلک قولاغنه
اوچ نوبت کلمهٔ توحید اولان اذان لا اله الا اللهی اوقیه و مرتبهٔ ظاهرده
اول طفله لازمدر که مرتبهٔ بلوغیته واصل اولدقده کندوسنی هادی شرع
شریفه تسلیم ایده و اول هادی هدایت طرفندن اولنان تلقینی لسانیله
اقرار ایلیه و مرتبهٔ باطنیتده دخی قلبیله تصدیق ایده و دم آخرده
کلمهٔ توحیدی لسانیله ذکر ایتمکله مرتبهٔ اول آخرت اولان آخرتنده
مراتب ظاهریت و باطنیتی کوروب حتی ایمان کامله واصل اولوب
وجه کامل و کمال کاملی اولان انهار اربعهٔ حوض کوثردن ایچمکه
قابل اولور و چهار یار رسول الله صلی الله علیه وسلم اول حوضک
کنارنده حاضر اولملریله مع حضرت محمد صلی الله علیه وسلم و فاطمه
و حسن و حسین رضی الله تعالی عنهم ٨ اولوب ٨ جنت ایله برابر
١٦ اولور و مثالیهمدن هر برینک اولی . و آخری . و ظاهری .
و باطنی . واردر که ذکر اولنان ١٦ یه انهار اربعهٔ مذکوره ضرب
اولندیغی حالده ٦٤ اولور و درت مراتب احاد . و عشرات . و مات .
و الوف . دخی ضم قلندیغی صورتده ١٠٦٤ اولور که قطعات جنت

بو مقداردر و بو مراتب جناتهٔ کافهٔ مراتبی جامع کامل اولان کلمهٔ
توحیدی . بالاده بیان اولندیغی وجه اوزره ذکر اولنمق سببیله
مالک اولوب و کندنده بولنغله مراتب معرفة الله تعالی و تقدس
و لقای بابقای حضرت الله تعالی سکا میسر اولور که اصل الاصول
فرعیه و نور الانوار لامعه و مراتب تجلیات اربعهٔ شریفه : و اقصهای
احصای اسمای صفات علیه و اسم ذات جلالیه در و بو مجلده بوندن
زیاده کشف اسراره رخصت یوقدر حتی هر شخصک نصیبی مقدار
مرتبهٔ علم و عملنه کوره در و سالک طالبه انتهای مراتب معادت
مرشد کامل و هدایت حضرت الله جلیل جمیل ایله منکشف اولور و اول
وقت مکاشفان حضرت حی قدیرک کفتکو و نمودارلرین بیلور
م ٥٠ و دخی تمیز میان حروف و کلمه و کلام و کلمات شویله درکه
اکر حرف دینلورایسه آء مراد اولنور و اکر کلمه دینلورایسه الف
ملفوظ و کلام اول وف و کلمات کاف و میم و الف و ذی اولور
زیرا حرف مرتبهٔ اقصده اولمسیله قلّ و دلّ در و کلمه حرفدن و کلام
کلمه دن و کلمات کلامدن بر مرتبه زیاده اولدیغیچون چند حرفدن
کلمه و چند کلمه دن کلام صورت بذیر اولدیغی مثللو کلمات دخی
بونلرک مطولی اولورپس مرتبهٔ حرف اقلّ . وحدت اعلا اولمقدن
ناشی غیب هویته نور محمد صلی الله علیه وسلمه لاحق و ملاصق اولور
که نقطهٔ الوهیت اولدر و بو نقطه نک کنه کمالنه واصل اولمق

وتبهٔ استحاله ده در و لایری الله الا الله و لایعرف الله الا الله بو معناده
واقع اولمشدر یعنی جناب حق و فیاض مطلق حضرتلرینک تجلای
نوری کشف سری و معرفتی ایله حاصل اولور و بو معنی هر کسه اولمز
الا اسرار حالات غیب و شهادتی کشف ایدن کمسنه یه اولور قم
٥ کسموا الحق بالاده اولنان مذکورات اولو جهله اولوب حالبوکه
ائمهٔ عالم علوی دینلان قوت افلاک عالم ملکده مفیض ملک و ملکوت
اولان انبیا و اولیا اولدقلری و بونلرک اوتاد و عماد عالم کلیه
بولندقلری اجلدن بونلرک فیضلری اولان کمال معرفت اول
مذکور اتده قائم و مستقیمدر بونلر سرک وجود کرده ندر دیدی
افلاک و عرش و کرسی ایله طقوز اولور بونلرک نشانلری دخی
وجودده نوجهله در جواب و افلاک و کواکب و ثوابت بر قاج وجهله
مذکور اولدی اما بر وجهله دخی صدر صفه صفاماه قبهٔ دفا محمد
المصطفی صلی الله علیه وسلم انا کالشمس و علی کالقمر و اصحابی کالنجوم
بیورمشدر و او بویله اولدیغی تقدیرده اول نفس واحدکه ٤ در
باقی ٨ صورت مرکبه که آدم و دانیال و ادریس و ابراهیم و موسی
و عیسی و حضرت محمددر صلوات علیهم اجمعین و مهدی علیه
السلام که شخص آخردر و هادی دین اسلامدر لیس آدم بزم نفسمزده
خاک او دانیال آب ل و ادریس باد ل و ابراهیم آتش ٥ و موسی
آتش او عیسی باد ل و حضرت محمد و من الماء کل شیء حی مرتبه سنده

بولنمسیله

بولنمسیله آب ل و مهدی علیه السلام آخر زمانده استقامت
دین محمد صلی الله علیه وسلم باعث و اقمی رعب دجال اعور
العیندن محافظه یه بادی و حارث اولمسیله خاک ٥ مثابه سنده
اولدقلری کبی اصل و اشرف افلاک اولان عرش و کرسی و یدی
کواکب قوت واحدیت ایله برابر طقوز اولور بزم نفسمزده دخی
اصل و اشرف عالم انفس اولان سکز فراج عناصر اربعه نور دوام
رب الملاق اولنان روح ایله برابر طقوز اولور و اصل اسماء
اسم ذات اولوب باقی اسماء انک صفاتی اولمسیله ذات ایله
ثابت اولان اسماء ثمانیهٔ ثبوتیه اسم ذات ایله ایله برابر طقوز
اولور والسلام و دخی بش وقت نماز صوم و زکات و حج
و جهاد ایله طقوز اولوب پیغمبر صادق علیه السلام بیورمشدر که
بو بش وقت صلوت مفروضه اللهدن کتوردم و چونکه بو بش
وقت نماز اللهدن کتورلدی تشدید ایله کتورلدی و دخی بیورمشدر که
بو بش وقت صلوت مفروضه ١٧ رکعتدر و اللهدن کتوردم
حالبوکه الله تشدید ایله برابر ٥ در نوجهله ١٧ اولمشدر شویله که
ا ل ل ه: ١ و ٥ دخی ٥ دن کتورلمشدر که ١٧ اولور و دخی
بیورمشدر که صلوت جمعه ١٥ رکعتدر اللهدن کتوردم و صلوت
جمعه چونکه اللهدن کلدی شویله کلدیکه الله مع تشدید ٥ در الله
بلا تشدید ٤ و لله ٣ و له ٢ و ٥ دن ١ که بونلرک مجموعی ١٥ اولور

ودخی بیورمشدرکه صلوت سفر ۱۱ رکعتدر واللهدن کتوردم شوله
کلمه‌در الله تشدید ایله ۵ در ووته ۲ وله ۲ و ۱ دخی ۵ دن کلمه سیله
۱۱ اولور ومصنف قدس سره بیورکه بو محلده ذکر وبیان اولنان
کلمات مصنف من عرفک قولی اولوب بو کلماتک شرحی اولدرکه
بو معانیده مصنف من عرف هم سائل وهم مسئول اولهرق
بیوررکه صلوت اوفرض اولدیغنه اصلا شک وشبهه یوقدر اما
بش وقته منحصر اولمسی نه سره منوطدر وصلوت حضرک ۱۷
وصلوت جمعه‌نک ۱۵ وصلوت سفرک ۱۱ قلنمسی نه حکمته
موقوفدرکه بو عددلردن نه زیاده ونه نقصان واقع اولمشدر
اگر محقق ایسک بو مسئله‌نک معانی مشکلنی ارمقربن
بکا بیان ایله دیمسیکه سؤال مقدره جواب اولهرق بیوررکه
بو معانینک اوفرض اولدیغی ظاهر اولوب شوقدرکه بنده‌یه
اداسی لازم دیونک حقنده چون وچرا ایتمک غیر جائز اولدیغی
اوفیجرذمدر وبو جوابدن صکره دخی سؤال بیوررکه بو معانینک
صدقی درکار وحرمته ظاهرده کرک عام وکرک خاص ایچون بوندن
سؤال ایتمک خیرلازم اولدیغی آشکار اولوب اما خاص الخاص
واخص الخاص هرطوایفک حلال مشکلاتی اولدقلری ایچون آنده بو سری
بیلمک لابدردیوب ازدجه حلیت وحرمت وحکمت جواب
بیوررکه ذات الوهیت • هر بر مثالده حاضر وناظر اولدیغی حالده

بلامثال ونشکسز واحد بی‌زوال اولدیغی ایچون ذکر اولنان بش
وقت نمازی عبد مؤمن اوزرینه خاص ایتمشدر وذات الوهیتک
اعظم واکرم وافضل واعلا اولهرق اول وآخر وظاهر وباطن دینلان
۴ صفاتی : : ذات احدیت ایله ۵ رتبه اولمقدن ناشی مستجمع جمیع
صفات وکمال اولان اسم ذات دخی الف ثانیی بدل ومدغم اولوب
خاص اولان تشدید ایله ۵ حرف اولمسیله اوصاف بی غایتندن
عبدی اوزرینه کمال عرفان واصلیت واوصاف واخلاقنی عرض
ایتدیکی مثللو کمال لطفندن بنده‌سنی ۲۴ ساعت اولان
کیجه وکوندزده ۵ کره فیض ورحمتیله قرده وصال لقای باقیسنه
طالب ایلدی پس اول بش وقتک بنده‌سی اوزرینه فرض
اولمسی کندوسنک وجه ترحمندن وبنده‌سنک صدق واستقامتندن
نشئت ایتمسیله اول ۵ وقتده بنده‌سنی طلب ایدر وبنده‌سی
دخی اوزروی حمد وثنا وعجز ونیاز خشوع وخضوع کندوسنه
یقین اولوب قرب وصال حاصل ایدر وبالاده ذکر وبیان اولندیغی
وجهله واتمه اولان الله ووته واله وله ده ذات • بلامثالنه
اشارت بر بشارت اولمسیله ۱۷ و ۱۵ و ۱۱ رکعت اولدیغی
کبی ال ا ۵ دن هر بر حرفده ذکر اولنان اول وآخر وظاهر وباطن
بولنمسیله بونلر آیت وعلامتی • اولان های هویت ایله حساب
اولندیغی حالده ۱۷ اولمق سببیله الطاف احدیت اولان

۱۷. رکعته مقابل دخی معانی مذکوره یه یسبح لله ما فی السموات
والارض دآیت قدیم کریم واسجد واقترب شاهد عالدر. و
۱۵. رکعت صلوة جمعه ازدجه جامعیت بقعب امام وهادی
آخرکه مراتب جمعیت شریعت وطریقت وحقیقت ومعرفت
ومعراج کمال کلیه نک خاتمی اولان امام وهادینک عقبنده
قلنمسیله برزخ جامع ماببن خالق ومخلوق اولمشدر. ویوم
جمعه وسط نهارده واقع اولمسیله نماز ظهرک ایکی رکعتی
اکابدل شرافت جامعیت بولنمسیله مصنف من عرف قدس سره
ازهدایت ربانی حساب مذکور اوزره آنیدخی لفظة اللهدن
کشف واستخراج ایمشدر. و ۱۱. رکعت صلوة سفر دخی لطف
واحسان بیغایات سبحانیدن ریاضات سببیله سفرده امت حبیب
رب العالمیندن اولان بندکانه کشف اولنوب آنی عارف اولمغه
ذکر اولنان بش وقت نماز سفرده ۱۱. رکعت اوبیورلمشدر
والسلام فافهم وتأمل دبر وجهله دخی مراتب جمعه مجمع مسلمین
اولمسیله ومراتب کمال عبودیت اولان اسمای حمسه ذات
شامله کامله وافیه کافیه مذکوره آنده بولنمسیله بشرط امام
مبین نماز ظهرک ایکی رکعتی امام مسلمین ومسلمات شرفتی
سببیله علم وعملیله برابر رفع اولنمشدر. وسفرده دخی نمازک
قصر اولنمشی بیله درکه مقصدینه قرابجق مقصودینه واصل اولمق

اولدیغی کبی مقصد سالک حقیقی دخی مطلوب حقیقینک وصاله
موصول وسیر سفر سالک مرتبه کثرتدن وحدته یوزطوتدیغی وقت ذکر
باطنیسی غایت تفکر الا الله اولهجغی اوغیر مجهول وتفکروا
ساعة خیر من عبادة سبعین سنة حدیثی بو مرتبه حقنده وارد
ونازل اولدیغندن اهل سموات وارض بو مرتبه ده بولنان سالک حقیقی
ایله تسبیح وتهلیل ایدرلر واول سالک غایت ذکر وفکر سببیله
یسبح لله ما فی السموات وما فی الارض ده بولنان لام تملیک لله
منسوب مرتبه کثرتدن وحدته عزیمت ایدوب ها ی هویت ایله ذاکر اولمغله
واصل وانا جلیس من ذکرنی واسجد واقترب حاصل وحصولی نبی مرسل
وملک مقربه ممکن اولمیان مراتب عالم لاهوت ومرتبهٔ صدر صفه
صفا وبدر آسمان وفا محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم اولان سیر
فی الله واصل اولورسه بودلیل ایله سالک ظاهرا مراط مستقیم
اولان شرع شریفه متابعت ایتدیکی کبی باطنا اولهجق سیرنده دخی
نمازینک قصرینی واجب بیلمشدر. وذکر اولنان نمازلرک عددی
وجه اللهه مطابق اولمغله وجه اللهدن دخی عباد اللهه فرض اولمشدر
شویله که اسم ذات اولان لفظ اللهک بش مرتبه سی اولمسیله
اللهک الفی حذف اولنسه اسم ذات اوله رق لله قالور ولله نک
دخی لام اولی حذف قلنسه له ولهه بر الف اضافه اولنسه کذلک
اسم ذات اوله رق اله اولورلر واکر اسم الهدن دخی آل حذف

قلنـــه ه قالوب یه اسم ذاته اشارت اولنور واكر ال اه دن
ورك اولان اسم اللهدن ه رفع اولنـــه ال ل قالوب بونلردن
بومعانی حاصل اولمدیغندن بلكه ذاته دخی اشارت اولنمز پس
بوسببدن ه یه اسم اعظم رتبه سی دیرلور ومذكور ه بالاده بیان
اولندیغی ها ی هویت اولمسیله هر رتبه ده هویت دخی ه احدیت
دواحدیتده بولنور دبوجهتله معنی ه بر اولدیغیچون كافه عدددخی
بردن زیاده دكلمدر همان بردر دهرچندكه اول وآخر دظاهر وباطن
اولور بو مراتب اربعه آندن وجوده كلور زیرا ذات بردر وصفات
بلانهایه دركه انك اولنه ا اول وآخرینه س آخر وظاهرینه ل ظاهر
وباطننه ل باطن اولمق ممكن اولمانه دهرچندكه اول ه عین اول
وآخر وظاهر وباطن اولور اولرمان عابد اولان بیلورکه اول اللهدن
رسول ورسولدن عباده نه مقدار لطف واحسان وعطیات كبری
واصل وصلوة مفروضه نه وارایدن حاصل اولمشدر حتی هر كیم صلوتی
قصدا ترك ایدرسه كافر اولور فافهم وتأمل زیرا بش رتبه ده
بولنان تكبیر وسجود وركوع وقرات وطمانینت سببیله نور لقای
بالقاى الله تعالی وتبارك سنك وجه وجهكده هویدا وظاهر
وبونلری اجرا ایمكله لقاء اللهه ناظر اولمش اولورسن والسلام
م ق ه پس بو نحادی مذكوره ده اسرار الله چوقدر حتی هر كس
استعدادی مقدار ادراك ایده بیلور فافهم ثم فافهم وتأمل بعد

تأمل

تأمل اصل چهارم در معرفت مبدا و معاد و خاتمه كتاب
در حاصل متاع آخر از كتاب بركات از علما كتابت كرده
ازخود به خود ای عزیز اعزك الله تعالی فی الدارین معلوم اوله كه
صانع متعال حضرتلرینك قدرتیله اصل تن آدم اولوب عناصر
اربعه دینلان خاك وآب وباد وآتش وجوده كلوب سیر ودور
افلاك وشعاع كواكب سببیله صورت عنصریدن خلاص اولوب
صورت نباتی یه واصل اولمشلردر ونبات حیوانه وحیوان دخی
انسانه غذا اولهرق صورت انسان وجود پذیر اولمشدر
وحیوان غذای انسان اولهرق انسانك وجوده كلدیكی كبی
حبوباتدن بغدای وپرنج وفواكهه دن اوزوم ونار وخرما وغیره
هر نكیم غذای انسانات اولورایسه اول غذایی اول قوت جاذبه جذب
وماسكه حفظ وهاضمه هضم ومممیزه كثیفی لطیفدن جدا ودافعه
كثیفی ممر امعادن دفع ایدوب بو حالات معده ده اولدقده كره
لطیفی دخی جكرك قوت جاذبه سی جذب وهاضمه سی هضم ایدرك
بونك دخی معده ده اولدیغی كبی جكرده لطیفی وكثیفی ایریلور
كثیفی اوج قسم اولور وبر دخی لطیفیله درت اولوب بو اقسام
اربعه دن بری خلط اولدركه جكرك اطرافنده قرار ایدر وكوكك
كبی چمكه سنك اوزرنده بولنور واوده كیدر صفرا اولور وانك
آلتنده اولان لطیفی طرلره كیدرقان اولور وقسم دیكری اولوب

قانك التنده بولنان دخی آق جکره کیدر بلغم اولور ودردنجی قسمی
اولوب جمله سنك التنده اولان دخی طلاغه کیدر سودا اولور و
بونك طورطسی دخی جکردن ترشح ایدر موضعی اولان مثانه یه
کیدر بول اولور واندن صکره قانك لطیفی طمرلرده اولان قوتلری
پیدا ایتمکله کثیفی لطیفدن جدا ایدر وکثیفی بو حالتده ما مادن
طمر طریقیله بدن وقولاق کری وبورون سمکی وقیل وطرنق اولوب
طشره چیقر واکر بونلر فضله اوله رق درونده برشی قالورسه وجوده
جبان وشیش وقبا شیشلر وعلتلر اولوب پیدا اولورلر وبو قانده
اولان حالات مذکوره اخلاط سائره ده دخی حالات مشروحه اوزره
اولور واندن صکره بونلرك لطیفنك هر بر جزوی بر عضوه کیدرکه
اول عضوك لیاقتنی طوتمشیدی هر بر جزوك قوت مصوره سنی
کندوسنه موافق اولان بر عضوك رنکنه چویرر وبو حالتده دخی
ذکر اولنان قوتلر کثیفی لطیفدن آیرر وکثیفی هر بر عضوه بدل ما یتحلل
اولور ولطیفی قوت مولده اوعیه منی دینلان صلبه جذب ایدر
صلبده اولان قوت جاذبه اول لطیفی هر ایکی بوکرك مابیننده
اولان مقام اوعیه ده منی ایدرکه اکا نطفه دیرلر اندن صکره
اول نطفه وقت معینده رحم امهاته نقل اولور ونطفه ام ایله
جمع اولور وبو دریکدانه درت مرتبه ایله بحرین اصلین اولان
پدر علوی ومادر سفلیده درت مرتبه دیگر بولنان بحرین جسمانیده

پرورش

پرورش ارواح پدر ومادر ایله صدف امده قدرت پروردکار ایله
بو هر ایکی مرتبه ده پرورش بوله رق برادلمشلردر مرج البحرین یلتقیان
بینهما برزخ لا یبغیان فبای آلاء ربکما تکذبان بو صورته شاهد
وحجت مطلقدر وآندن صکره اول نطفه چند مدت رحم مادرده
نطفه اوله رق قالور بعده صورت نطفکیدن خلاص اولوب صورت
علقه یه کلور یعنی اویوشمش قان صورتنی بغلر وبر مدت دخی بو حالت
علقه ده قالوب صکره مضغه اولور اعنی قیلمش اتك هیئتنده بولنور
وبر قاچ کون دخی بو حالده بولنوب صکره آنده طمر وسکر وکمك وات
ودری وقللر وسائر اعضا ظاهر اولوب درت آیلق اولدقده قدرت
خالق بیناز ایله روح حیوانی متصرف اولمغله انك غداسی قان اولور
واول قان دخی مادرك کوبك طریقیله حیض طمرینه واندن ولدده روان
اولور واولکی آیده نطفه یی زحل وایکنجی آیده مشتری واوچنجی آیده مریخ
و۴ شمس و۵ زهره و۶ عطارد و۷ واهب الصور اولان قمر تربیت
ایدر واکر یدنجی آیده متولد اولور ایسه بقا بولور وعاقل وسریع السیر
والعمل اولور زیرا قمرك طبعی طبع آب کبی صغوق وتازه در ومن الماء
کل شیء حی بوکا دلیلدر وسکزنجی آیده تقدیر ربانی ایله نوبت تربیت
تکرار زحله کلور اکر بو آیده متولد اولور ایسه بقا بولمز زیرا زحلك
طبعی طبیعت موت مثللو قورو وصغوقدر وطقوزنجی آیده نوبت
تربیت تکرار مشتری یه کلور ومشترینك طبعی طبع روح کبی

وتازه اولدیغیچون اکثر مولود نوبت مشتریده وجوده کلور بوندن
دولایی دینلمشدرکه اکر دور عالم زحله دوره ایدرایسه عالم خراب
بولنمزدی شاید خراب اولور واکر ظلمه جوردن خراب اولدقدن
صکره دوره مشتری یه انتقال ایدرایسه عالم حیات بولوب دور مهدی
زمان اولور زیرا زحل دوری مقدمهٔ دور مهدیدر علیه السلام
بو دوردن صدر صفهٔ صفا صلی الله علیه وسلم خبر ویروب بیورمشدر
که دور مهدیده عالم عدلله مالامال اوله رق آباد اولور حتی بر کمسه
زمانک امامنی بولمزدن اول وفات ایدر ایسه انک موتی
جاهلک وفا سقلرک موتی کبی اولور فافهم بونجاوینک کشفنده
اسرار لایتناهی مکنون اولوب فقط هر شخصک درک کشفی
ادوار زمانه واصل اوله مز پس مبدأ نطفه ده بیان اولنان
حالات کلام قدیم شریفده دخی نازل اولمشدر قوله تعالی ولقد
خلقنا الانسان من سلالة من طین ثم خلقنا النطفة علقة ثم
فخلقنا العلقة مضغة عظاما ثم انشأناه خلقا آخر فتبارک الله
احسن الخالقین الآیه بو تقریردن معلوم اولدیکه اصل بدن
انسان عناصر اربعه دن مرکب وعناصر اربعه دخی سلاله
وطیندن مرتب اولوب اشبو طین دکل دینلان خاک وآب در
وبو خاک وآب بولنان محلده باد وآتش دخی بولنمق مقرردر
بو تقدیرده اول کلدن کل حاصل اولورکه نباتلر ونبات غذای

حیوان وحیوان غذای انسان اولوب غذا دخی نطفه اولور
ونطفه علقه وعلقه مضغه ومضغه دخی لمک وطمر وسکر بغلیه رق
وصورت پذیر اوله رق بقا بولور یا خود بولمز پس ای طالب راه
الله وای برکزیدهٔ درکاه احدیت پناه معلوم اوله که هزاران هزار
ذرات خاک وقطرات آب وجمرات نار واثرات هوادن بر ذره
وقطره نبات وهزاران هزار نباتدن بر حیوان اولور وهزاران هزار
حیواندن بری واصل انسان وانسانه غذا اوله رق بر قطره منی اولور
وهزاران هزار نطفه دن بری رحم امهاته نقل ایدر واشبو نقل
امهات ایدن هزاران هزار نطفه دن بری صورت بولور وبوندن
دخی بیکده بری اسلام اولور وبوندن دخی بیکده بری مؤمن اولور
وبوندن دخی بیکده بری طالب وبوندن دخی بیکده بری سالک
اولور وبوندن دخی بیکده بری مقصودینه ایره رک واصل حق
اولور اشته کافهٔ موجوداتک مقصودی اول واصل حق اولان
شخصدرکه اکا قطب الاقطاب والاوتاد والابدال والنقباء
والنجباء دیرلر هر نبی صلوات الله علیهم اجمعین تا زمان صدر صفهٔ
صفا وبدر آسمان وفا محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلمه کلنجه
کندو زمانلرینک قطب اقطابی اولدیغی کبی بونلر دخی هر نه زمان
ومحلده بولنسه اولزمانه بری سائر ودائر اولور حتی بالحال
بر قطب عالم وجودده سائر اولدیغی مثللو والحال محمد مهدی

علیه السلام دخی هادی و قطب اقطاب زماندر و محققان قدس الله
روحهم العزیز بو مقامه واصل اولدقلرنده بیور مشلردر **بیت**

چندین هزار سال ببرج ولی رسد | لعل کردد بدخشان یا عقیق اندر یمن
ماهها باید که تا یک پنبه دانه ز آب وکل | حور را حله کردد یا شهیدی را کفن
روزها باید که تا یک مشت پشم از پشت میش | صوفیرا جبه کردد یا حماری را رسن

نثر وروحانیت دخی بو مذکورات مثللو عالم جبروتدن ملکوته و ملکوتدن
کواکب و بروج و افلاکه و بونلردن عالم ملکه و ملکدن عالم انسانیت
و النفس دیدکلری عالم ناسوته کلمشدر و بو عالم النفس اواخر ایجاد عوالم
اربعهٔ مذکوره اولدیغیچون عالم ناسوت دینلمشدر بو مبدأ اشباح و
ارواح اشیاء موجوده در و آنلر بو معانی حقی بیلمدکلرندن دیرلرکه نوع
حیوان و یاخود انسان مثل کیاه و یاخود نباتات حصوله کلور و آنلرک
بو مقوله سوزلری و بو مثللو معلوماتلری غلط صریح و بهتان عظیم
و زندقهٔ قدیمدر مثلا دیرلر و بیلورلرکه حضرت عیسی و عزیر العیاذ
بالله تعالی اللهک اوغللریدر اشته بو سوز دخی کفر محضدر زیرا
حضرت ذات بحت جل شانه برکسه دن و برشیدن طوغمامشدر اول
واحد بی مثل و بی ند و ضددر و کافهٔ موجودات انک قبضهٔ
قدرتنه واردر انده در بسم الله الرحمن الرحیم قل هو الله احد الله
الصمد لم یلد و لم یولد و لم یکن له کفوا احد اشته اهل معنانک
کمالی و عین الیقینی بودر بوندن طولایی آنلر اهل حقک نطقنی

بیلمدیلر و اشارات و کنایاتنه واقف اولمدیلر کندو وهم و کمانلرینه
تابع اولهرق بر طاقم معنای باطل و عاطل دریپش ایدرک دیرلرکه
اشته معنای صواب بودرکه بکا خطور ایتدی بو مقوله انکاره
ذاهب اولنلر دخی زندیقان قدیم کبیدر پس اصل معنی اولدرکه
طرق حق و قاعدهٔ انبیاء و اولیا صلوات علیهم اجمعین اولان قانون
شریعت و طریقت و حقیقت مصطفوی صلی الله علیه و سلمه موافق
اولهرق و رشد کاملک ید و نطق و لساننده بولنمش اوله اولوقت معلوم
اولورکه صور و صراط و میزان و حساب و کتاب و حشر و نشر و عذاب و عقاب
و حور و ولدان و قصور و جنت و زبانیه و سلاسل اغلال و سرابیل
قطران و ماء حمیم و زقوم و غیره حقدر و بونلر اصل معنی معاددر
و کتب شرع شریفده ما لفقی یاد اولنمشدر اما بحکم کل شیء یرجع الی
اصله و بحکم کل الینا راجعون هر شی کلدیکی یوله کیدر و اصلنه
رجعت ایدر مثلا عدمدن کلمشدر ینه عدمه کیدر و اصل اولان
مفرداتدن جدا اولمشدر ینه اکا پیوسته اولور و اجسام دخی عالم
اجسامه و ارواح عالم ارواحه کیدر و عالم اجسامک اصلی دخی
عناصر اربعه در اما هر کسک حشر و نشری بحکم یحشر الناس علی صور
اعمالهم و بحکم کما تعیشون تموتون و کما تموتون تبعثون و کما تبعثون
تحشرون و بحکم القبر صندوق العمل علم و عمل و خیر و شری و مراتب و مقدار
جمکن اولور پس هر کس کندو عملنه رجعت ایدر اکر خیر ایسه صورت خیره

واکر شر ایسه صورت شره که اول نعمت نعیم ورحمت وعذاب جحیمدر
مثلا اعمال خیر وحسنه دن حور وقصور وغلمان وولدان صورت
بسته اوله رق تا بقیام قیامت قبرده انیس ومونس اولورلر واعمال
شر وسیئه دن زقوم وسرابیل قطران ومار وعقرب وصور قبیحه ومهیب
متمثل اوله رق قبر وجحیمده صاحب سیئه نك اوزرینه حمله ایدرلر
اشته بو عذاب بوزبیك موته معادلدر اما عذاب قبر ایله حشر
اجسادك ما بیننده تفاوت وتردد اولوب شویله که اکر برکمسه نك
عملی خیر اولور ایسه منامده باغ وبوستانلر ومقام عالی پرزیب وزینت
بایاران ومصاحبان وانسان بخوش وصاحب خلق تحسین
وجمال زیبا وقدر عنا وصورت وصفت اعلا اکا تردد ایدرلر واول
کمسه بونلری بو وجهله اویقوده کورديکی کبی قبرده دخی اول وجهله
کورر واکر انك عملی شر اولور ایسه خوابده مقام کثیف ومهیب
وحیات وعقارب وآتش وقلیج واژدرها وخنازیر وکلاب وقیلان
وارسلان وقورد وبونلره بکزر حیوانات وصور قبیحه اکا تردد ایدوب
قبرده دخی انیس ومونس اولورلر اشته قیام قیامتده حشر
اجساد بو وجهله اولور العیاذ بالله منهم ودخی بو دنیاده نیك
وبد چشم وحس ظاهر وباطن ایله ظاهر وباهر اولدیغی کبی جنت و
جهنمده دخی اعمال خیر وشر صاحبنه صورت ظاهر وعین عیان
ایله کورینور اشته عذاب قبر ایله حشر اجساد بیننده اولان تفاوت

بودر مثلا اویقوده کوردیکنی قیامتده ظاهر وباهر عین عیان ایله
کورر وقیام قیامتده اویقودن اویانمش کبی کندوسنك
عذاب وثوابنی بیلور ویا خود عالم طفولیتدن مقام بلوغیته قدم
باصمش کبی اولور یعنی بر وردبیر اسندیکی حالده منازل معادیی
قطع ایدرك معادینه عودت ایدر شویله که بشین کندوسنك جوانلغی
آندن طفللغنی درپیش وملاحظه ایدر وآندن علقه ومضغه
وغذای پدر ومادر اولدیغنی وآندن عناصر وطبیعت مطلق ایدوکنی
کذلك درپیش ایدوب بو مقامه واصل اولوب بیابان اجسامی
تماما قطع ایدر آندن هدایت ربانی ومعاونت ورشد کامل ایله
میان بنده وحقده بولنان یتمش بیك حجاب نورانی وظلمانی
مرتفع اولور ودخی معلوم اوله که بدن عناصر اربعه دن موجود
وعناصر دخی اجزای مختلفه دن مخلوق اولمشدر ولوا جزادن هر
جزو بالطبع دائما کندو کلنه مائلدر مثلا انسانك قارنینك
آجقمسی اجزای ارکانك طرف کله کیتمسندن ووجودده ضعف
کلمسی اجزای مذکوره دن بعضیسنك کل طرفنه کیتمسندن
نشأت ایدر واکر تناول اولنان طعام بدل ما یتحلل اولور ایسه
اول ضعف کیدر وبدندن تحلیل ایله خارجه چیقان نسنه نك
یرینه طریق نباتات وحیواناتدن بری کلور وبو هر ایکیسی دخی عناصر
اربعه دن ترکیب اولنمشدر پس بدنه دخولی مقرر ومصمم

اولان اجزابر ویاخود ایکی ویااوج سنه مقدم بدندن تحلیل ایله
خارجه چیقان اجزادرکه غذادن بدل ما یتحلل اولمشدر دروح همان
ردحدر ومتغیر وزوال پذیر اولان البته غیر باقی اولور وبو معنیده
بک چوق اشکال واردر فافهم وتأمل مثلا اهل خیمه دن بری
قوزی آغاجلردن اولورق برچادر قورار فقط هر بش کونده بر کره
ذکر اولنان قوزی آغاجلردن بریني آلور یرینه صاری ویاخود
بیاض آغاج قور واول قوزی آغاجک کیدوب یرینه صاری وبیاض
آغاجک کلمسندن ناشی اول چادرک هیئتنه خلل کلمز ودردایام
ایله باقلسه پایدار کورینور ومار الذکر صاری وبیاض آغاجلر حقیقتده
اول قوزی آغاجلرک غیریدر وبدن انسان دخی ظاهرا ذری
واتک دکمکدن عبارتدر اما حقیقتده بونلر بدل ما یتحلل اولهرق
جمع اولمشدر شویله که بدن عناصردن بدل ما یتحلل اولور اما عناصر دخی
بنه انک یرینه کلور عناصر دخی اخلاط ایله برلشه رک عناصر
اولور وعناصردن هر برلون عناصر اربعه اولمغله حقیقتده صوق
وقورو وصیجق ویاشلقدن خالی دکلدر فافهم والسلام ودخی
بو عالم آفاق انسانه مادر مهربان کبی اولوب شویله که مادر
فرزندینک اکل ایده جکی طعاملری ییوب سود اولوب بچوغنی
بسلدیکی مثللو عالم دخی عناصر وبعضی جمادات کبی شیلری
ییوب نباتات وحیوانات ایمکله بزی بسلر بناء علی هذا بزلر بطن

مادرده یزکه اول عالمدرنته کیم حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم
بیورر السعید سعید فی بطن امه والشقی شقی فی بطن امه ومحققلر
قدس الله اسرارهم بو حدیث شریفی تأویل ایدرک بیوررلرکه بو حدیث
ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی واضل سبیلا آیه کریمه سنه
موافق ومطابقدر یعنی هرکیم بو عالمده نابینا اولور ایسه اول
عالمده دخی نابینا اولور وبو کوزسزلک باتفاق علما باطن کوزسزلکی
اولدیغی درکار وهرکسه نک بو عالمده ظاهرا کوزی اولمیوب مؤمن
اولدیغی وعمل صالح ایلدیکی حالده جناب حق آنکا آخرتده چشم روشن
اعطا ایده جکی آشکاردر پس بو مفهومدن معلوم اولدیکه بو نابینالق
معنویدر یعنی هرکیم جناب حقی بو عالمده کورمز وبیلمز ایسه اول
عالمده دخی کورمز ولقاسنه واصل اولمز وبو نحادی مذکوره موافق
ومطابق اولهرق صدر صفه صفا صلی الله علیه وسلم کما تعیشون
تموتون وکما تموتون تبعثون وکما تبعثون تحشرون بیوررلر وعارفلردن
دخی **بیت** هرکه اینجا آشنایی او نشد   بازماند تا آید بیگانه او
بیوررلر وبو دخی ردشندرکه انادن طوغمه کورلر معالجه قبول ایتمز
پس بطن مادرده یعنی بو عالمده اولدیغمز حالده سعادت جاودانی
وبینایی دو جهانی حاصل ایتمک لازمدرکه عالم آخرتده شقاوتده کیدوب
واوراده نابینا اولمیه لم وبو نابینالق دخی کندوسنی وکندیسنک حقیقتنی
بیلمامکدن عبارتدر شویله که اگر برکمسه کندوسنی کورمز وبیلمز و اکلامز ایسه

حقنی بولمز کوز ازل و ابد اولور . فافهم وتأمل ای برادر . بو دنیانک
جهلندن اعراض ایله که جمله پیغمبران صلوات الله علیهم اجمعین
حضراتنک ابتعالری بوندن طولایی اولوب حتی دعوتله بزلری
نابینالقدن قورتاروب وخواب غفلت جهالت وکمهالقدن بیدار
واشیا رایده لرکه بو عالمدن چین رحلتده اول عالمه نابینا کیتمیه لم
زیرا بو حالده کیدیلور ایسه اوراده معالجه فائده ایتمز اشته انبیا
ورسل صلوات الله علیهم اجمعین حضراتنک دعوتلری بو جهتله
اولوب شویله که بزلری راه خدای تعالی ده صراط مستقیمه کوتوروب
بو عالمده اهل سبیلی خداشناس ایدوب ریاضیات وخلوت واسطه سیله
معرفت نفس وعمل صالح وعلم یقینی سببیله شرک داخللکدن
خلاص قیلوب فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا
یشرک بعبادة ربه احدا حکمنجه لقای باقای حضرت ربوبیته
واصل ایده لر پس هرکیم لقای باقای حضرت الله تعالی وتقدسی
امید ایدر ایسه عمل صالح ایتمک لازمدر وعمل صالح دخی شول عباددر
دیرلر که آنده ذات احدیته شرک وظن وخیال اولمیه الحق ذات احد بالذات
بیله دعبادت کلی دخی بویله بیلمکدن عبارتدر وحضرت علی ابن ابی طالب
علیه السلام بویرمشدر که کشی اول نفسی صکره ربنی بیلمک
لازمدر زیرا معرفت رب اصل علوم اولمق حسبیله معرفت نفسه
موقوفدر ومعرفت رب دخی اصول علم اولدیغندن نفسده در

داکر

داکر بر کمسه علمه واصل اولمز ایسه عالم اولمز جهلده قالور یقین حاصل
ایده مز واهل یقیندن اولمدقجه مشرکدر ولایق نار نیران اولور :
که مراتب حشر حشرات وعقارب وحیات وجمرات نیرانیه ومرتبه جهل ونادانی
وشرکدر ومرتبه علم دکلدر . ومرتبه علم وجه آدم ولقای الله لاشریک
له اولان حور وغلمان وروح وریحان وبو حدکمال عرفانکه بو مرتبه
واصل اولان عارف لاتشرکوا به شیئا موجبنجه هیچ بر وجهله مشرک
اولمز زیرا جمله سی بر نقطه دن وجوده کلمشدر صکره ینه نقطه در
ونقطه نک تکثر اعتباریندن هرشی کندو مقداریجه وجوده کلمشدر
وقول امیر کرم الله وجهه یعنی العلم نقطة کثرها الجاهلون بو معناده
وارد اولمشدر پس هرکیم نقطه یه واصل اوله مز ایسه علم نفسی
بوله مز وعلم نفسی بوله مدیغی تقدیرده معرفت رب حاصل ایدوب
ظلمات جهل وشرکدن خلاص اوله مز وحقی بو جهانده کوره مدیکی وبو لطیفه
صورتده اول جهانده دخی کورمک مرتبه استحاله ده در . فافهم
وتأمل :: پس ربی بولمق معرفت ازلیه ونشأه اخرویه
اولان نقطه انفسی بولمغه موقوفدر . وبونک حصولی دخی اجر
ابدیه ونشأه اخرویه اولان اجزا ابدیه نک حصولیله اولور وبو معناده
وارد اولان السعید سعید فی الازل والشقی شقی فی الازل :
یضل به من یشاء ویهدی من یشاء آیت کریمه موافق مطابق
کورنمشدر . وبو آیه شریفک تفسیرنده برچوق کمسه حیرتده قالمشلر

باشی اشاغی سوز قیوسنه دوشرک دیرلرکه حضرت عزتک اراده
ازلیه‌سی بعضیکزنک اهل ضلالتدن : وبعضیسنک اهل هدایتدن
اولمسنه تعلق ایتمشدر . بو معنی خود حق عدالتدن بعید وبلکه
محض ظلمدر تعالی ذاته عن هذه البهتان زیرا ارواحک اجسام انسانه
مدخلی اولمزدن اول عمل خیر وشر وجوده کلمز وهیچ بر وجهله دینلمزکه بو
روح ویاخود جسم صاحب جنتدر ویاخود صاحب سقردر پس
بوندن طولایی شو کمسه سعید ویاخود شقیدر دینه مدیکی کبی گنهکار
دنه صوابکار . والسلام زیرا بر طفلک باوجود جسم وجان عاقل
وبالغ اولمزایسه اکا معصوم دیرلر ولو شخص مذکورکه هنوز جسم وجان
اکا ملاقی اولمامشدر زیراکه انک روحی عالم ارواحده وجسمی
عالم اجسامده اولور دیو دخی روایت مشهوره دیدرکه صدر صفه
صفا محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم عمیسی ابوجهلی شرافت اسلام الله
مشرف ایتمکی مراد بیوردقلرنده ابوجهل بو معنیٔ قبول ایتمدیکندن
آیت شریفهٔ مذکوره اولوقت نازل اولمشدر وبونک تفسیرنده
محققین دیمشدرکه یا محمد ابوجهلی کندو حالنه براق زیرا بزم
اراده مز انک کسب نشأ اولیدر واول ضلالت الکانش آخر
اولمشدر یعنی هرکسک استکی هرنه ایسه بزم اراده مز دخی اولدر
واول استنک دخواهش اکا اعمال ونیت اولمشدر زیرا روح
انسانی جسم معمول دکلدر وعمل دخی ایده مز وجسم دخی

روحسز

روحسز معمول دکلدر عمل دخی ایده مز دیو بوندن طولایی بونلرک هیچ
بری فردا صاحب دکللردر زیرا یوم جزاده عذاب جحیم ویاخود نعمت
نعیم جسمله جانه دار باکر جسمه یاخود جانه دکلدر اکر یالکز برینه
اولیدی عمل دخی برینه اطلاق اولنوریدی واکر عمل دخی برینه اطلاق
اولنیدی عدالت قنده بولنوریدی وبعضیلر دیدیلرکه یوم الست
برکمده ارواح حاضر اولدقلری حالده سؤال وخطاب عزت
وارد اولمشدرکه عجبا بن سزک ربکز دکلمیم اول آنده ارواحدن بعضیسی
بلا وبعضیسی بلی وبعضیسی نعم دیدیلر بلی دینلر ناجی اولدیلر زیرا بلی
استفهام سؤاله ایهام انکار واقرار ایدر مثلا عجبا بن سزک ربکز
دکلمیم دینلدکده قالوا بلی دینلمشدر سز بزم ربمزسکز دینلمامشدر
وبلی دینلر سز بزم ربمز دکلسکز دیمشدر ونعم دینلر تذبذبده قالمشدر
وبو مذکورلردن اکلاشلدیغنه کوره سؤال ایهام جهتیله حضرت عزت
ارواحه قریب اولمشدر سبحان الله عما یقولون زیرا برکروه ارواح سؤاله
جواب غلط ویردکلرندن حقدن بعید اولدیلر وبعض مشایخ بوز منکر
آیت مذکورهنک معنیسی اولدرکه حضرت احدیت ایکی صفتله منصف
اولوب انک برینه صفت لطیفه دیرلرکه عزیز ولطیف وکریم ورحیم ورحمن
دیو بونلر کبی جمیع صفات جمالیه داوصافیه وبعضا افعالیه آنده مضمردر
وبرینه صفت قهریه دیرلرکه قاهر وجابر وقابض وجبار وقهار وجدود انتقام
وغیره کبی جمیع صفت جبر آنده مضمحلدر وحضرت عزت موجود انک

ایجادینی اراده بیوردقلرنده موجوداتدن بعضیسنک ارواحنی
محل باسطیت و لطیفیتده و بعضیسنی محل قابضیت و قهریتده
وجوده کتورمشدر. و بو معنی یعنی بویله اولمسی دخی وجه عدالتدن
دور و ابعاددر زیرا اوندن صفاتنک فعلی ذاتنک فعلنه غالب اولمق
لازم کلور اما ذات اراده و قدرتیله هم آمر و هم ده مأموردر و حضرت
ذات بحتک مجموع ارادهٔ شریفه‌سی خیر محض اولدیغی کبی صفات و افعالی
دخی خیر محضدر. و بوندن طولایی ارادهٔ ذات بحت جل جلاله و عم نواله و
عظم شانه و لا اله غیره ده نه باسطیت و نه قابضیت و نه کفر و شر و ظلم
و شرکه هیچ بر وادی و محل یوقدر. و اولمق دخی ممکن اولمز البته البته
زیرا باسط ایجاد خیر سببیله موجوداتی آچیجی و قابض خیر محض
ایله طونیجی و قائم ایدیجی و موجوداته استحکام ویریجیدر. اگرچه
حضرت باری تعالی خیر و شری ایجاد ایتمشدر اما ارادهٔ شریفی خیره در
شره دکلدر. و اکثر اهل دین و ملل و مذاهب مختلفه بو مسئله ده متفق
اولوب دیرلرکه حضرت رب العزتک ارادهٔ شریفی خیره در شره دکلدر
الا طائفهٔ جبریه دیرلرکه حضرت الله تعالی شره راضیدر اگر اولمسیدی
شری ایجاد ایتمزیدی و بو طائفه بونی بیلمدیلرکه خیر و شرک ایجادی
انجق نظام و نسق عالم ایچون اولوب حتی هر کس بر برندن مقدا
ر و مراتبنی فرق و تمییز ایده لر زیرا اکثر ناس دائما و مستمرا فسق
و فجور ایله مشغول اولوب و معرفت و عبادتی الدن قویویردب

دیرلرکه بونده بزم کناهمز یوقدر زیرا اللهک ارادهٔ کی بویله در دیو
دخی اللهک اراده‌سندن خارج ایش طوته مم دیوب کندو کناهنی
طرف حقه حمل ایدوب لایق کفر محض اولور العیاذ بالله تعالی اشته
مذهب جبریه بو وجهله در و طائفهٔ معتزله دخی دیرلرکه خیر و شری
بنده ایجاد ایدر و افعالنک ایجادینه قادردر و هر کس مقدار و
طاقتنه کوره نه مقوله فعل ایجاد ایده بیلور ایسه اول فعل آندن
صدد ظهوره کلور و ایجاد اولور و آندن اول ایجاد ایدیکی فعلدن
کرک خیر اولسون و کرک شر زیاده شی وجوده کلمز الا اول مقدار کلور
پس اول فعلک ایجادی اول فاعلندر و فاعل دخی اولدر اگرچه
بو معناده مناسبت جزوی واردر اما کلی یوقدر زیرا اکثر انسان
شیمدیکی ایتدیکی شرب خمر و فسق و زنا و لواطه بونلر کبی افعالی مقدما
دخی ایتمشدر پس صانع فعل بر کیمسه اولوب بر قاچ کره اولدیغیچون
اول فعل اول آندن وجوده کلور و اگر صانع شخص اولدر. صکره دن
کلان ما بقی صانع دکللردر دینلور و معنی دخی بویله اولور ایسه که
ما بینده منافات اولمسیدی بو دخی خطایه منجر اولور و اگر دینلورسه
قنغی نوع فعل اولور ایسه اولسون اکا مقدم و مؤخر لازم کلمز. و فاعلدن
مراد همان فعلدرکه بنده دن وجوده کلور و هر بر حال و وقتده صانع
فعلدر. بو معنی دخی خطادر زیرا که صانع کل شی بردر اگر برچوق
اولمق لازم کلسه شرک حاصل اولور پس بو جهتله صانع خیر و شر

فاعل مطلق اولمغله حضرت الله تعالى جل جلاله نك ارادهٔ شريفى
دائما خيره اولوب طرف شره اولمديغى كبى شردن دخى راضى اولمز
واختيار جزوى بنده نك النده اولسيدى اكر ارادهٔ جانب خيره صرف
ايدر ايسه خير واكر طرف شره خرج اولنور ايسه اجر شر بو انور ايسه بو معانىٔ
مذكوره دن اكلاشلديغنه كوره هر شيئى عمله موقوف اولديغندن فمن
يعمل مثقال ذرة خيرا يره ومن يعمل مثقال ذرة شرا يره موجبنجه بنده نك
اراده و نيتندن وجوده كلور يعنى آخرتده هر كسك جزاسى عمل خير
وشرينه كوره اولور وبو معناده نيجه آيت قديم واحاديث شريف
نازل اولمشدر پس بو معنى دخى محقق ويقيندر كه ازلدن مقصد مع
بلوغيت اول عقلدر زيرا عمل خير وشر عبد عاقل بالغه حمل اولنوب
مجنون بالغه وعاقل نابالغه اسناد اولنمز اكرچه بونلر هر ايكيسى صاحب
جسم وجاندر اما بونلره خيردن وشردن برشيئى حمل اولنمز زيرا بونلر
طفل نابالغ ومجنون بالغدر پس عادل مطلقك كرم كريمندن روح
زدو جسم فرده يعنى روحسز قالبه وقالبسز روحه كرك شقاوت
وكرك سعادتدن هيچ برسى حمل اولنمز زيرا كه جمله اولاد والده لرندن متولد
اولدقلرنده والدينى كرك نصرانى وكرك مجوسى ويهودى اولسون
فطرت اسلام اوزره متولد اولدقلرى مثبتدر والسلام ودخى
معلوم اوله كه بو دنيا بزه مادر مهرباندر دانك ايكى [illegible] نبات
وحيواندر وبو حالده بطن مادرده بز وعاقليت وبالغيتده مخفى

اولان سعادت وشقاوت اختيار جزوى سببيله بزم حاصل عمللرمزدر
وعاقليت وبالغيت ازليت دنك اوليدن كنايت دنك اولى دخى
هر كس قيام قيامت اولان دنك آخرى ايچون اولديغى رهين رتبهٔ بداهتندر
ومحققين وموحدين رضوان عليهم اجمعين حضراتى سنوليه اجتهاد
ايدوب بيورمشلردر كه يقين بوجهانده استدلال وبرهان تام ايله وحضرت
محمد صلى الله عليه وسلم افندمزك دلائل برهانى ايله اولوب دليل اقناعى ايله
اولميان معانى كلام قديمدن واد عاليدى اولان شرع شريفه موافق مسائل
دينى تتبع ايلمك ايله حاصل اولور زيرا البعضيلر باكر بر دليل قانع
اوله رق بيلدكلرى معنانك كمال صحتنه قائل اولورلر اما بر معنايه
قانع اولمق فرق ضاله كبيدر مثلا يقين آخرت چشم ظاهر ايله كورمك
اولديغى كبى يقين دنيا دخى استدلال وبرهان تمام ايله كورمك
وبيلمكدر وعلم اليقين دخى بودر والسلام على من اتبع الهدى
خاتمه كتاب بعون ملك الوهاب در حاصر مثال آخر از كتاب
بر كاتب از عملى كه كتابت كرده از خود برخود چونكه حجت وبرهان
واضح ولايح ايله بو معانىٔ مذكوره معلوم اولدى شمدى ختم كتابده يعنى
اشبو موضعده ذكر وبيان اولنه جق صدر كتابده وعد اولنان
الفاظ جوازات رتبه بدأ اولنديكى قوله تعالى واوحى ربك الى
النحل ان اتخذى من الجبال بيوتا ومن الشجر ومما يعرشون الآية
نحل وحى انبيه كنايه اولان واسطهٔ وحى دركه روح الامين ايله

قلبه تنزل ایدر و جبال دخی مسکن نحل اولمغله قالب انساندن
استعاره اولنمشدر مثلا نحل نمونهٔ روح انسانی اولدیغی کبی جبال
دخی نمونهٔ قالب انسانی اولمشدر و جبال مواضع نبات و بی نباتدن
و مواضع یومشق و قاتی و تازه و قورو و قابل و ناقابلدن خالی اولمدیغی
مثللو ترکیب انسان دخی اینشلی و یوقوشلی اولدیغندن بونلردن
خالی دکلدر چونکه آفاقک انفسه تطابقی معلوم اولدی و بو آیات متبرکه
الی الآندن شو وجهله دخی معلوم اولدکه نحل یعنی بال آریسی ارواح آدمیاندن
مکن اولدیغی کبی جبال و اشجار یعنی طاغلر و آغاجلر دخی بعینه نمونهٔ
قالب و ترکیب انسان ایدوکی دارستهٔ اشارت و ایمادر مثلا آریلر نفقه‌لری
دوشیرمک ایچون دائما و مستمرا طیران و سیرانده اولدقلری مثللو ارواح
انسانیت دخی کسب معیشت روحانیت و جسمانیت دنیوی و اخروی فکر
و خیالیله علی الدوام سیران و طیرانده در و جبال و اشجار دخی بعینه
ترکیب انسانک بیدر شویله که طاغلرده قورو و یاش و قاتی و یومشق و
تازه یرلر اولوب و بعضی یرلرنده اوت بولنوب و بعضی یرلرنده بولنمدیغی
و معادن جواهر و دفاین فلزات و مغاره‌لر و حیوانات اولدیغی کبی ترکیب
انسانده دخی بونلرک عینی یعنی اشجار و کوللر و یبراقلر و بوداقلر
و دره‌لر و غیره واردر و بو معانینک بیانی بو کتابده مرتبهٔ وضوحده
اولدیغندن فهمی درجهٔ سهولتده‌در و بو مذکورات بال آریسنک تمامی
فوائدندن عبارتدر و آنک نفعی بوندن زیاده دکلدر اما آنک نفعی

کندوسنه

کندوسنه حاصل اولمز شویله که اثنای سیر و طیرانده جمیع نباتاتک
نفعنی بیلور و هر بر نفعنی بیلدیکی نباتدن معلوماتی مقدار خواص آلور
و اکلمندن امورینه رواج کلمیان نسنه‌دن اجتناب ایدر و آکلی امورینه
رواج ویره‌جک نسنه‌یی انتخاب قلوب تناول ایتمیه‌یه آندن یعنی
خواص اشیادن حاصل ایدیکی خواصی صاحبنه بیلدیروب و کوسترمیوب
صاحبنی کندوسنه مشغول ایدوب حتی صاحبی آنک خدمتنه میانبسته
اولوب جمیع مهماتنک صلاحنه مشغول و آکا متوجه اولور و آنی چشم
نامحرمدن حفظ ایدر و الاولیاء تحت قبابی لا یعرفهم غیری بو معناده وارد
اولمشدر و بوندن طولایی مجلس مؤمنان روشن و قلوب بیماران مستریح
اولمغله بو کلماتک صاحبی سنک قلبکدر و وحیک نمونه‌سیدر
شهدی بو معانی مذکوره‌دن اکلاشلدیغنه کوره ذکر اولنان بال آریسی
سنک روحکدن کنایتدر و آنک بو وجودی سنک قلبکدن عبارتدر
ایسه نیچون امر فاسلکی سبل ربکی کندی نفسکه واجب بیلوب
اول امری قلبکده مشاهده ایلمزسین و جمیع اذکاردن عبارت اولان
جمیع اشجاره واروب اندرک خوصنی بحسب ذکر و تأمل و نفع و ضرریی
بعین الیقین و علم الیقین بولمزسین و کندو قلبکی بحکم و اوحی ربک
الی النحل محل وحی ربانی و منزل روح الامین قیلمزسین و نزل به الروح
الامین علی قلبک موجبنجه روح الامینک طیرانی محل قلبده بیلمزسین
زیرا حضرت رسالت پناه محمدی صلی الله تعالی علیه و سلم بو معنایه

اشارت ایدوب بیورر که کدویة کدویة النحل یعنی بحکم تنزل الملائکة
والروح الآیه معرفت وایمان وانکشاف شرطیله برقاج بیک ملک
عالم ملکوت جانبندن انک سرینه صف اندر صف اولرق جکیلوب
سنک قلبکه نزول ایدرلر زهی شرافت محل که حق تعالی انک
حال ومحلنی انسانک حال ومحل ورتبه ومقامنه نسبت ایلدیکنه
ومجمع جمیع صفات الله اولان موجودات اللهدن مقصود انسان
ایدوکنه بنا سنک نحلدن یعنی بال آریسندن آشاغی اولمق و
نفعک انک نفعندن وسنک کمالک انک کمالندن نقصان بولنمق
سکا بیوک تهمتدر زیرا نحلک صاحبی انک پریشان اولدیغنی
استمدیکی کبی اکا ایرا ایده جک مضرتی دخی کندوسنه عزو ایدر
وحضرت رسالت صلی الله علیه وسلم بو مقامه اشارت ایدرک اذا احب
الله عبدا لن یضره ذنبا بیورمشدر پس هرکیم کندوسنک هلاک
ونجاتنی ونفع وضررینی فرق ایدر ایسه عالم حیاته واصل اولوب
لطف الهی یی کندوسنده مشاهده ایدوب بحکم سنریهم آیاتنا فی الافاق
وفی انفسهم کلمات عالمی نفسنده بولوب بزبان استعداد بو الطافک
صاحبنک شکرینه مشغول اولور وبو کندوسنه اولان جمله الطافی
اول لطف اسمی یزداندن بیورد کندویی عین عیان ایله آندن آنی کورر
ان الله ورات لن یضره ذنبا انک حقنده صادق اولوب ان الربوبیة
سر لو کشف لبطلت الربوبیة موجبنجه انک ظهوری کشف سرینه

وکشف

وکشف سری کندوسنه وکندوسی دخی انک عین ظهوری اولرق
سبحان ما اعظم شانی دیر وحضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم
عهد اولده بو مقامه اشارت ایدوب هذا ید الله فوق ایدیهم بیورر
وکمال اهل معنی اشته بودرکه سن آیینه حق اولمغله آراسته ونیجه
حسن وجمال ولطف وکمال ایله پیراسته اولدیغک حالده نیجون
کندیکی نحلدن آشاغی عد وتصور ایدرسین ونیجون کندی قابلیتکدن
شرم وحیا ایتمزسین وبو نیجه آیات الهی یعنی سمع وبصر وذوق وشم
ولمس وروح وعقل وفهم ودرک وغیرهم بلا غایات ولا نهایات سکادر بیلیب
ایکن نیجون حقه واقف اولوب انک جمالندن کندو کمالکی حاصل ایدوب
فیه شفاء للناس ان الله مع الذین اتقوا والذین هم محسنون مودا سنجه
کندیکی واسطه شفاء للناس قیلمزسین الله اعلم بعواقب الامور
قوله تعالی الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها
الآیه زمام موت وحیات حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک ید قدرتلرنده
اولدیغندن جناب حق حیاتی دیررینه کیرویه اعاده قیلمشویله که قالب
انسان ارواحک خانه سی اولوب بدندن بشقه خانه سی یوغیسه ده
بو بابده ارواح متردد اولمسیله برکره کندو خانه سنه متوجه اولور
برکره ده درکاه خالقه رجعت ایدر وکندو خانه سنه متوجه اولدیغی
وقت اول خانه ده یعنی قالب انسانده برحرکت پیدا اولمغله سن
اکا شویله زنده در دیوب حیاتی اکا نسبت ایدرسین وکندو

خانه سنده‌ن اعنی قالب انسانیدن حضرت ربوبیته متوجه اولدیغی وقت
قالب انسانی سکوت کلمسیله اولوقت اکا موت اطلاق اولنور
و بو ایکی حالت یعنی حیات ایله موت معرفتی اصلی اولمغله تحصیلی
هر کسه لازم ولابددر ایمدی بو ایکی حالکه سن آنلره حرکت و سکون
دیرسین حرکت سنک اشتغالات و مهماتکدن عبارت و سکون اعراض
لمع نفس و انلرک موجبات ولزوماتندن کنایتدر و بو بابده حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه و سلم النوم اخ الموت والنوم موت الصغیر
بیورمشدر و بناء علی هذا نوم موت اولمسیله موت ایله نومک
میاننده فرق یوقدر پس بر بیان بالا حالت سکون موت اولدیغی
کبی بو عالمده عالم طبیعتدن اعراضه دخی حالت موت دینلور پس
حضرت امیر دخی بو معناده الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا ای
ندموا بیورر و بو دلیل ایله حیاتی موتده و اویانقلغی اویقوده بولمق
لازمدر یعنی سن عالم حرکت و اویانقلقده اولدیغک حالده مهمات
و اشتغالاتکه مشغول اولورسین اما اول اشتغالات عاقبت الامر
نه جهده اولدیغنی فکر ایتمزسین زیرا بو حال عالم مثال دینلان نومده
سکا اگر خیر ایسه صورت خیرده و اگر شر ایسه صورت شرده گورینور
و اولوقت خیر و شر و نیک و بدینه ایدگن بیلور و گورورسین پس موتده
حیات و حیات موتده مبنیدر و یموت الرجل علی ما عاش علیه بو معنایه
دالدر اولمشدر پس اگر سن حیات طبیعیده کندو طبیعتکه مستغرق

اولوب

اولوب کیسب نفسه مشغول اولور و متابعت و هوای نفسه قدم قویوب اکثر
کندیکی امک تربیت و اجباته مشغول ایدوب مناسبت سز فحکه کیدوب
و حرام طعام ییوب و لباس لکار گیوب و اشتغالات عز و جاه
و نام و ناموسی تصور قیلوب کندیکی اکا موذر ایدر و اصل ماده موجودات
اولان کوهریکی اونودر و اولوم و قبر و صور و حشر و میزان و حساب و کتاب
و سائر احوالات اخروی‌یی فراموش ایدوب ناچار کندیکی بجامانیه
اتارسین و اگر سن بو عین موت اولان حیاتکدن و عین خواب غفلت
و نوم بی رفامیت اولان اویانقلغکدن اعراض ایدوب سکرات
طبایع خماره کلوب نفسک استدیکی یرلری سیر ایتمکله کاسه حیاتک
و مهمات طبیعی ایله پر اولوب اولوقت بیدار اولور و گورسنکه انشا الدن
چیقمش و مقصودک اولان نسنه کلیا زائل اولدی فاذا ماتوا انتبهوا
ای ندموا سنک حقکده صادق اولمش اولور و اول ندامت
هیچ فائده ایتمز بلکه بر نوع عذاب الیم و عظیم اولور پس سنک کارک
عودت ایدرسو یدکه سن بو حالده یرابجه سین ولکن اویقوده سین
اما هر کس سنی اویانق ظن ایدر و سن دخی بو حالده یعنی اویانق اولوده
اویقوده بولندیغک حالده اشتغالات و مهمات ناپسندیده و بی
توجیه و بی قاعده حالاتکدن اجتناب ایتموب انلری محبوب و مطلوب
ایدینورسین و عین فراغت و امن امان تصور ایدرسین اما
بونلرک هر بری قبیح و نامطبوع و ناپسندیده صورتلرده مشاهده

ایتدیلگک وقت بیک کره موته راضی اولدیغکدن بشقه تکنای
قبرده کورهرک اول صور واشکال نامطبوعهٔ مذکوره یه مبتلا اولوب
اول اشخاص نامحموده ایله معذب اولورسین واولوقت آنلردن
قاچمغه وانلرک اتلافنه قادر اولهمزسین ونه نوم ونه موتده بولنمزدن
خلاصه یول بولهمزسین وبوندن طولایی حضرت نبوت پناه صلی الله تعالی علیه
وسلم عذاب قبردن منع ایدر واول حضرتدن عذاب قبری صوردقلرنده
بیوردیلرکه یتردد الاعمال فیعذبه فی مضیق القبر وینه بیوردیلرکه
القبر صندوق العمل اکر سکا بومحلده تنگی دل کلدی ایسه حضرت
رسالت صلی الله علیه وسلم بیورکه النوم اخ الموت والنوم
موت الصغیر وبعضی کره دخی اویانقلق عالمنده طبیعت وهوای
نفس وشهوت وشرب خمر وغیبت وخشم وسائر افعال نامشروعه
قیام کوسترر واستراحت تام ایله میان جامهٔ خوابده یاتر واول
افعال نامرضیه‌یی عین فرصت تصور ایدوب اول حالتی عیش
وتفرج عد ایدرک غیریه ظفر بولدم دیرسین اما بیلمزسنکه بو
فرصت سنک نورکک ضدی اوله‌رق اول افعال نامشروعه
بعضا سیاه یلان صورتنده تمثل ایدرک جانکه قصد ایدر
وکاهی قابلان صورتنده کورینه‌رک اوزریکه آتیلور وحمله ایدر
سنی طاتلی اویقودن اویاندرر وبعضا آدم باشی واتی یدرلر
وکاهی عالم بیداریده سندن صادر اولان افعالک نمونه‌سی

عالم

عالم مثالده سکا کورینور وانلرک قورقوسندن سنک وجودکه
لرزه دوشر واول خوف ودهشتله اویانرسین اما اول دهشت سنک
قلبکدن بر مدت چیقمز حالبوکه سن اول افعالی کندیکه وارد وفرصت
تصور ایدوب دیر ایدک که بوندن اعلا فرصت اولمز امانه چاره فلک مساعد
اولمدیکه لایقیله اجرا ایده‌یم واکر وضوی نفس وطهارت قلب ومدد
حسنات ایله سیئاتدن اجتناب ایدوب عالم مثاله متوجه اولورسک البته
عالم مثالده سن کندیکی فضای لطف حق وفضل پروردکارده
کوروب کوهرکی صفای تامده بولورسین پس اول عالمدن عودت
ایتدکده اول ذوق سندن بر دجهله زائل اولمز واکر بومذکوراتک عکسی
یعنی بی طهارت نفس وحضور قلب ویاخود وصله کماله مانع اوله‌جق
وفوت معنی ویرمیه جک وصفای قلب حاصل اولمیه‌جق فکر
واندیشه‌یه ذاهب اولدیغک حالده عالم مثال سکا عرض اولنور
ایسه اول کدورات خاطر سنده بولنمغله ناچار عالم مثالده اول
خوف وتنکی وتشویش خاطر وکدورات غالب اولمغله کندیکی
هیئت جسمانی وملعب شیطانی وهوای نفسانیده کوروب
ولولورسین وبوندن طولایی سنک کوهرک هیچ بر دقیقه تردد
وتشویشدن خالی اولمز فافهم ودخی معلوم اوله که موت وحیاتده
هر نه تصور ایدرسک آنی حال حیاتده مشاهده ایدوب انک
نمونه‌سنی بولمق وعالم مثالده دخی اول حالتی کورمک وبولمق

ومشاهده ایتمك لازمدر زیرا هر كسك حال موت وحیاتی هر كسك
حال موت وحیاتنده اویقو واویانقلغی كبیدر یموت الرجل علی ما عاش
علیه بو معنایه شاهدر اما شو قدر واردر كه حالت نومده كندیكی
عالم غیبه عرض ایدوب بر وجهدن اویانقلق ایله حزن بدنه كلوب تلفات
ونقصاننه مشغول اولوب صلاحكی بولورسین اما بدن خراب
اولدقدن صكره بو تلفاتك حصولی ناممكندر البته وقیامتده
وقوعی مقرر اولان حشر اجساد نا یتمك نومدن اویانمقی كبیدر
وقوله تعالی فاما من اوتی كتابه بیمینه فسوف یحاسب حسابا یسیرا
فاما من اوتی كتابه بشماله فسوف یدعوا ثبورا موجبنجه قیامتده كذلك
وقوعی ثابت اولان عرض كتاب دخی عالم مثالده نمایان اولان تردد
اعمال صالح وطالحدن عبارتدر شویله كه بربیان بالا هر كس كندی احوال
واعمال سركذشتندن عبرت آلهجغی مثللو عاقل اولدر كه عالم مثالده
دخی تردد اعمال صالح وطالحدن عبرت آلوب صكره حزن بدنه كلدكده
انك اكمال تلافنه مشغول اوله زیرا عالم مثال نمایانده مجموع
احوال آخرت اولمغله سنك اورایه عرض اولنمقلغكدن غرض
دخی اوراده كافهٔ اعمالكی كوروب وبیلوب حزن بدنه بعث اولندقده
اول اعمالك نقصاننی اتمام ایتمكدر فافهم واعرض عن الدنیا و
شهواتها **فی سر المؤمن وبیان الایمان** قوله علیه السلام
المؤمنون لا یموتون بل ینتقلون من دار الی دار ایمدی ای صاحب

ایمان وایقان معلوم اوله كه موت بر حالدن حال دیكره تغیردن
عبارت وهیچ ذی حیاتك تغیر حالدن خالی اولمدیغی وارستهٔ قید
واشارت اولوب شویله كه حیات اولدیغی حالده حیاته بو هر ایكی
حالك وقوعی مقرردر پس ذكر اولنان حدیثدن نه فائده حاصل
اولدی ومن كان فی قلبه مثقال ذرة من الایمان فیخرج من النار
تلك ذره ینظر رب بو ایمان نه ایماندر وبو ایمانك صاحبی كیمدر كه
اكر اول ایماندن انك قلبنده بر ذره اولورسه آنی نار جهنمدن قورتار
یعنی اول ذره قدر ایمان صاحبی نظر الطاف پروردكاره مظهر
اولمغله اول نظر الطاف پروردكار آنی نار جحیمدن منع ایدر زهی
مراتب ایمان یقینی كه انك ذره سنده بو خاصیت بولندی پس
اول یقینینك ذره سنده بو قدر خاصیت بولندیغی حالده تمام
وكمالنده دخی نه مقدار خواص بولنور فافهم ایمدی معلوم اوله كه
هر شیئك والمسمی هر شیئك تغیر ایتمه سندن عبارت وحدیث
مذكورك معنای صحیحی اوزره مؤمنك غیر متغیر اولدیغی قید
اشارت اولوب شویله كه بالاده بیان اولندیغی وجهله حالك
ایكی مرتبه ده بولنمسیله مجموع حالات بلا غایات ولا نهایات بو ایكی حاله
داخلدر مثلا عالم وجودده بولنان هر بر نسنه ایكی حالدن خالی
دكلدر واول ایكی حال دخی تجلی حقدن خالی دكلدر بلكه عین
تجلیدر زیرا حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم قلوب العباد

بين الاصبعين من اصابع الرحمن سوره مشدر وحق تعالى
اول ایکی تجلی ایله متجلی اولدیغی کبی اول ایکی صفتله دخی موصوفدر
که پس اکا جلال وجمال دیرسین وعلما رسوم قهر ولطف وعام
غم وشادی ورحمت وراحت ونور وظلمت وجسم وجان وخواص
وعوام دیرلر واهل صواب وعقاب جنت وجهنم عبارت وحق تعالی
دخی حضرت محمد صلی الله علیه وسلم لسانیله اکا کفر وایمان دیمکله
جمله عالم بو ایکی قید ایله مقید ولوکفر ایله ایمان اهل عشق عندنده
زلف ایله رخ دیدن کنایت در وبوندن طولایی دیرلرکه بو ایکی صفتک
اسابسی عبارات مختلفه ایله حد وحصره کلمز حتی ملک وجودده وقوع
بولمش ولوله حق حالاتدن هیچ برحال بو ایکی حالدن خارج وحایل
دکلدر اشته بو مذکوراتدن خلقت آدمه اشارت اولنان خلق بیدی
نه دیمک اولدیغی اکلاشلدی پس تغیر حالدن عبارت اولان موت ما رأیت
شیئا الا ورأیت الله فیه موجبنجه مؤمن حقیقی یه وقوعبولمز زیرا
مؤمن حقیقی حال تجلیده کاهی بحکم سترون ربکم کما ترون القمر
لیلة البدر بلانقاب وحجاب استر حالده ودیلرسه محلده واضح
ولایح اوله رق مشاهده جمال محبوب ایدر واول مشاهده سیله
استراحت تمام بولور پس جمال تغیر مؤمن حقیقی حقنده نیجه صادق
اولور حاشا لله ومؤمن حقیقی یه کاهی بحکم الکبریاء ردائی والعظمة
ازاری فمن نازعنی واحدا منهما القیته فی النار ولا ابالی کسوت عزت

ولباس

ولباس عظمتده تجلی ایدر دیسن بو تجلی یه تجلای جلال وجمال وکفر و
ایمان ورحمت وراحت ونور وظلمت وجان وجسد دیرسین
زیرا تجلای ذات مجموع حالاتده لامع ولایح وظاهر وباهردر قوله
تعالی ان الله بکل شیء محیط موجبنجه حضرت ذات لاهوتی مجموع
اشیایی محیط وعلیم اولدیغی کبی انطقنا الله الذی انطق کل
شیء مؤداسنجه جمیع اشیانک لسانیله ناطق ومتکلمدر وبو جهتله
مجموع مذکورات تجلای ذات لاهوتیدن خالی دکلدر بلکه عین تجلی
اولمشلردر پس مؤمن حقیقی هر برحالنده سایر ودایر اولدیغی
مثللو عین اول تجلی اولمش اولور واول مشاهده اول ظاهر اصورت
بولندن آنده مختفی اولمغله اول تجلی یا جلالی ویاخود جمالی اولور اما مؤمن
حقیقینک انواعه نظری اولدیغندن بولباسی عالم خیالده تصویرده
مصدق کورر ومشاهده ایدر واول وجهدن حسن وجمالنده اولان
سطور ونقوشی اوقورشویله که حالت اولده مستأنس اولمغله
اول جمالدن مستریح اولور چونکه حالت اولده آنی عین عیان
ایله کوردیکندن شاید اعودیک منک دیر الحدیث پس تجلی
ثانیده کوریلان حسن وجمال تجلی اولده کوریلان حسن وجمال
اولدیغندن تجلی ثانیده دخی اول ذوق یعنی حسن وجمال مشاهده
اولنور پس مؤمنک تغیری برنسنه ایله حاصل اولمز الا
انواع تجلی اعتباریله اولور دیرسین اما کاه معدود ومتفاوتدر

لكن شرآب بردر زيرا مؤمن انواع تجلّی ايله نظر ايدوب هر تجلّيده وجه
واحدی كورمسيله انك حقنده تغيّر صادق اولمز پس بن ينتقلون
من دار الی دار بو معنايه اشارتدر اما سن بو انواعی تغيّر
حالدن بيلمامش اولورسين واكر مؤمن حقيقت ايمانه واصل
دبحكم فاعلم انه لا اله الا الله علم اليقينه مطلع ووما رميت اذ رميت
ولكن الله رمی سرينه واقف وقل لا املك لنفسی ضرا ولا
نفعا الا ما شاء الله اشارتنی متنبه ووما من دابة فی الارض
الا هو اخذ بناصيتها رموزاتنی عارف اولوب ورقم فنايی كندی
وارلغنه چكوب وعالم وفی العالمی خارجه چيقاروب وعالم وما
فی العالمی بحكم كل شیء هالك الا وجهه وجه حقده باقی بولوب
وكندی ذاتنی ذات حقده مستهلك كورسك لا جرم تغيّر
حالات كه سن انده جلال وجمال وقهر ولطف وغدآب وصواب
وعلت وصحت وحيات وموت وراحت وزحمت وكفر وايمان
ونور وظلمت وروی وزلف وفراق ووصال ووحشت ودهشت
وغم وشادی وراضی ونا راضی وافراط وتفريط وطبيعی ونا
طبيعی وغيرهما ديرسين اما بونلر آندن منفك اولمغه اول
رنك ولون ونام ونشاندن خاليدر زيرا رسول الله صلی الله
عليه وآله وسلمدن حقيقت ايماندن سؤال اولندقده سماحة
القلب وبذل النفس بيوردقلری روايت اولنمشدر

د

وبو جهتده كندی نفس ووارلغندن مبرا اولمشدر پس
انك وجودينه تغيّر اطلاقی بو جهتده ممكن اوله بيلور زيرا
انك كندوسنه وجود اطلاق اولنه مزكه انك وجودنده
تغيّره محل بولنه پس انكا تغيّر حالينجه واقع اوله بيلور زيرا
اول كندو حالنی بو وجهله بيلمش اولديغندن انك وجودينه
تغيّر كلمك محالدر والسلام

تمت بعون ملك العلام

م م م

Süleymaniye Kütüphanesi	
Kısmı	Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No	3111
Eski Kayıt No	